

3579
КАТАРИНА МИЛОСАВЉЕВИЋ

КИШНЕ И СУШНЕ ПЕРИОДЕ У НР СРБИЈИ

ИЗДАЊЕ КОМИТЕТА ЗА ВОДОПРИВРЕДУ ВЛАДЕ НРС
БЕОГРАД — 1951

БИБЛИОТЕКА
ИСТИТУТА

И Број 4164

Београд
ГЕОГРАФСКИ
ИНСТИТУТ
2341

Штампарија «Вук Караџић» Погон «Слободан Јовић»

УВОД

Количина падавина, затим честина и променљивост падавина, мако-
лико били детаљни, не дају праву слику о карактеру падавина као кли-
матском фактору. Узмимо на пример месечну количину падавина од 120 мм.
Ако анализирамо за колико је дана пала ова количина, видећемо, да ће
бити сасвим другачије користи од такве кише, када је правилно распо-
ређена на 12 дана у току целог месеца, него када је пала у 12 узастопних
дана, а затим је наступила сушна периода од 18 дана. Или, обрнуто, коли-
чина падавина од 1 мм имаће без сумње сасвим друго дејство на биљни
свет после суше од 5 дана, него после двадесетодневне суше. Због тога
смо и узели да обрадимо податке о падавинама у томе смислу да бисмо
добили праву претставу о узастопности дана са падавинама, као и о да-
нима без падавина, пошто у разним климатима постоји велика разлика
у томе распореду.

У метеоролошкој литератури има више радова који се односе на овај
проблем. У том правцу особито се истичу радови: Kassner-a (1), Hoffmeister-a
(2), Dieckmann-a (3), (4), Uttinger-a (5), Damman-a (6), Knochenhauer-a (7),
Henry-a (8), Горшенин-a (9). За нашу земљу нема радова о томе предмету.

Према Дикмановим излагањима (4) месец април је често врло сув у
северној Немачкој. Међутим, сада је, на основу података, нађено да се прва
половина априла истиче као врло сушна. Ако би се извршило испитивање
падавинских прилика појединих места или покрајина, могло би се доћи
до закључка да се јављају карактеристичне промене у расподели кишних
и сушних периода, ако пођемо од приморја и идемо у унутрашњост кон-
тинента, односно ако пођемо од океанске ка континенталној клими. Сра-
чунавање средњег трајања периода у односу на целокупни број и апсо-
лутно трајање ових периода такође пружају употребљиву климатоло-
шку вредност. Ради примене у пољопривредне сврхе, ово питање треба
проширити на тај начин, што би се испитало у којим временским терми-
нима треба рачунати са наступањем дуже сушне или кишне периоде.

Познато је, да свака сушна и кишна периода немају исти утицај на
биљни покривач у разна доба године. Јер, свака биљка у појединим фа-
зама свога развића има, у зависности од свога узраста, различите потребе
било за кишом или за периодом без кише.

Сушну периоду, особито врло дугу, не треба сматрати завршеном, ако
би у току ње пала незнатна количина за време појединих дана. Узмимо,
на пример, сушну периоду од 1947 године, која је у Београду трајала
44 дана. Она је почела 30-VIII и трајала закључно до 12-X. Од 30-VIII до
12-X било је свега три дана са кишом и то: 4-IX пало је 0,6 мм, 18-IX 0,4 мм
и 30-IX неизмерљива количина. Ова три дана са слабом кишом неће ни

у ком случају прекинути сушну периоду, јер ова незнатна количина падавина не претставља нешто што би практично прекидало ову ванредно дугу сушну периоду. У току септембра месеца те године, тј. у тој периоду, пало је свега 1,0 мм кише, што претставља рекордно малу количину падавина за цео обрађени шездесетогодишњи низ података за Београд од августа 1887 до краја 1949 године.

Ако би за време дуже летње периоде суше пале краткотрајне јаке кише, тј. пљускови, који су често праћени грмљавином, онда не може бити говора о правом прекиду сушне периоде ни при таквим кишама, јер фактично вегетација неће имати никакве користи од њих већ можда само штете. Чак и при киши „посвудици“, тј. при дуготрајним умереним кишама, које би могле бити корисне по вегетацију, не може бити говора о неком правом прекиду сушне периоде. Јер, земља се, особито ако је у питању глина, толико осуши за време сушне периоде, да при падању кише прими у себе само незнатну количину воде, а већи део отекне неискоришћен.

Са пољопривредног гледишта се нека сушна периода не сматра завршеном, ако је она прекинута само једним кишним даном у коме је пало 0,1 мм кише. Исто тако не може се узети као завршена ни нека кишна периода која је прекинута само једним даном без кише.

У овом раду издвојене су кишне и сушне периоде према Конрадовом правилу (10, 123—124), по коме се поступа на следећи начин:

1) Као кишна периода узима се непрекидан низ узастопних дана са најмање 0,3 мм падавина. Издвојени дани са падавинама убрајају се, из статистичких разлога, такође у периоде, тако да се само и један дан са кишом узима као једнодневна периода.

2) Као сушна периода узима се низ од најмање пет дана без падавина, при чему треба дане са количином падавина мањом од 0,3 мм такође сматрати сушним. Ако је сушна периода трајала 5 и више дана, она неће бити прекинута једним јединим даном у коме је пало мање од 1 мм падавина.

3) Периоде обе врсте, које из једног месеца прелазе у други, приписују се оном месецу коме припада дужи део. Ако је једнак број дана у претходном и следећем месецу, пресуђује код кишних периода већа количина падавина, која је пала било на крају претходног или почетком следећег месеца; код сушних периода, таква периода са истим бројем дана у два узастопна месеца прикључује се претходном месецу. Ако би се нека сушна периода продужила преко три месеца, она се приписује средњем месецу.

4) При обради кишних и сушних периода треба имати податке најмање за низ од 10 година. Краће раздобље не треба узимати у обзир.

При обради кишних и сушних периода у овом раду нису узете у обзир само периоде за време вегетационог циклуса, већ су издвојене периоде за време целе године. То је узето из разлога што би, на пример, неки озими усев био оштећен, ако би у току фебруара и марта наступила суша, под претпоставком да нема снежног покривача. Исто тако може се догодити да при дуготрајној кишној периоди, са већом количином кише усеви могу настрадати услед велике влаге, или услед настале поплаве.

У овом раду испитан је распоред кишних и сушних периода према напред наведеним правилима у току целе године, без обзира на вегетациони период. За ову сврху изабрано је 20 метеоролошких станица са територије НР Србије, које су имале период осматрања од 1925 до 1940 године, а сем тога засебно за Београд чија се осматрања протежу, са изве-

сним прекидима, од 1887 до 1949 године закључно. Списак станица са свима подацима о њима изнет је у следећој табlici:

Станица	Геогр. шир. φ	Геогр. дуж. λ Е Гр.	Надморска висина Н у метрима	Има података од - до - год.	Са прекидом
1. Сента 2. Нови Сад 3. Вршац 4. Срем. Митровица	45°56' 45°15' 45°07' 44°59'	20°05' 19°52' 21°18' 19°37'	80 124 91 84	1925-1940 1925-1940 1925-1940 1925-1940	— — — XII 1933, V 1934
5. Ковиљача 6. Ваљево	44°30' 44°17'	19°09' 19°53'	125 176	1925-1940 1926-1940	I-IV-1925 I 1926, X 1928, I 1940
7. Београд 8. Велико Градиште	44°48' 44°45'	20°28' 21°31'	138 83	1925-1940 1926-1940	— I 1931
9. Буково 10. Зајечар 11. Жагубица	44°13' 43°54' 44°12'	22°30' 22°16' 21°48'	133 128 314	1927-1940 1927-1940 1925-1940	II 1927, VIII 1928 XII 1940 VI-XII 1927, I-II 1929, VII 1930, VIII, XI 1934 I 1926, VI-VIII 1928
12. Крагујевац	44°01'	20°54'	175	1925-1940	—
13. Параћин	43°52'	21°24'	130	1925-1940	I 1927, XII 1937, I-II 1939
14. Титово Ужице 15. Ранковићево 16. Крушевац	43°51' 43°43' 43°37'	19°52' 20°41' 21°19'	432 200 195	1925-1940 1926-1940 1927-1940	III-XII 1927, I, II 1928, XII 1931 I 1926, VII XII 1928, I-III 1929 X-XII 1927
17. Ниш 18. Врање	43°21' 42°33'	21°52' 21°54'	195 480	1925-1940 1926-1940	I 1925, II 1933 —
19. Кос. Митровица 20. Пећ	42°53' 42°39'	20°52' 20°18'	521 525	1926-1940 1928-1940	— I-V 1928
Београд	44°48'	20°28'	138	1887-1940	I-VII 1887, VII-XII 1914, 1915, X-XII 1918, I-X' 1919

Као што се из предње табlice види, цела област се протеже између 42° 33' и 45° 56' северне географске ширине и 19° 09' и 22° 30' источне дужине (од Гринвича).

Ова територија је подељена на 9 области:

1. — Војводина (Сента, Нови Сад, Вршац, Сремска Митровица);
2. — Мачва са Колубаром (Ковиљача, Ваљево);
3. — Десна страна Дунава од Београда до Великог Градишта (Београд и Велико Градиште);

4. — Североисточни део Србије (Буково, Зајечар и Жагубица);
5. — Средињи део Шумадије (Крагујевац);
6. — Поморавље (Параћин);
7. — Западна Морава од Титовог Ужица до Крушевца (Титово Ужице, Ранковићево и Крушевац);
8. — Подручје Нипаве и Јужне Мораве (Ниш и Брање) и
9. — Косово и Метохија (Косовска Митровица и Пећ).

Преглед падавина у Н Р Србији

Пре него што почнемо са обрадом кишних и сушних периода, осврнућемо се на распоред висине падавина по месецима, као и на средњи број дана са висином падавина од $\geq 0,1$ мм на дан, који показују општу расподелу падавина у области чије смо податке обрадили.

Као прво место са најдужим временом осматрања узели смо Београд и обрадили га одвојено. По свом плувиометриском режиму, Београд припада континенталном типу. О томе је већ било говора у радовима Др. П. Вујевића (11, 129—145), М. Милосављевића (12, 174—178) и Катарине Милосављевић (13, 13) за период од 16 до 22 године. Овде су изведене средње вредности за период 1887 (VIII) до 1949, са прекидима од VII 1914 — XII 1915 и од X 1918 — XI 1919.

Таблица 1 — Нормална висина падавина у мм у Београду за период 1887—1949

I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	год.
39	35	42	58	73	79	60	54	46	60	52	49	647

Из ове таблице видимо да је средња највећа висина падавина у јуну (79 мм) и мају (73 мм), а средња најмања висина у фебруару (35 мм) и јануару (39 мм), односно у току зимских месеци. Годишња висина падавина износи 647 мм.

Други је податак, који ћемо изнети за Београд, средњи број дана са падавинама од $\geq 0,1$ мм за исти период.

Таблица 2 — Средњи број дана са падавинама $\geq 0,1$ мм у Београду за период 1887—1949 г.

I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Год.
12,8	10,5	11,5	12,8	13,0	13,0	10,0	9,1	8,9	11,0	12,2	13,1	137,9

Из ове таблице излази да је највећи средњи број дана са падавинама у децембру (13,1), затим у мају и јуну (13,0), док је најмања вредност у септембру (8,9). Годишње има 137,9 дана са падавинама.

Ако узмемо, уместо средњег броја дана са падавинама од $\geq 0,1$ мм, средњи број дана са висином падавина од $\geq 0,3$ мм добићемо вредности изнете у табlici 3. У ову таблицу нису, дакле, унети дани са висином падавина од 0,1 и 0,2 мм, већ су они занемарени и не сматрају се као кишни дани.

Таблица 3 — Средњи број дана са падавинама $\geq 0,3$ мм у Београду за период 1887—1949 г.

I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Год.
10,5	8,8	9,8	11,2	11,8	11,8	9,0	8,0	7,7	9,6	10,3	11,2	119,7

Посматрамо ли ову таблицу видећемо, да су у њој највеће вредности у мају и јуну (11,8); за њима долазе децембар и април са средњим вредностима 11,2, а најмања вредност је у септембру (7,7). Годишња сума износи 119,7.

Ако израчунамо разлику између средњег броја дана са падавинама $\geq 0,1$ мм и $\geq 0,3$ мм добићемо следећу таблицу:

Таблица 4 — Разлика између средњег броја дана са висином падавина $\geq 0,1$ и $\geq 0,3$ мм

I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Год.
2,3	1,7	1,7	1,6	1,2	1,2	1,0	1,1	1,2	1,4	1,9	1,9	18,2

Вредности у овој табlici показују где је највећа разлика и како се разлике у броју дана мењају од зиме према лету и од лета према зими. Најмања је разлика броја дана са падавинама $\geq 0,1$ и $\geq 0,3$ мм у јуну, а затим се вредности повећавају према ранијим и доцнијим месецима.

При обради кишних периода за Београд занемарено је према томе у току године, просечно 18,2 кишна дана са падавинама од 0,1 и 0,2 мм.

У таблицама 5 и 6 изнети су:

- средња висина падавина по месецима за свих 20 станица са територије НР Србије за период 1925—1940, и
- Средњи број дана са падавинама $\geq 0,1$ мм.

Таблица 5 — Висина падавина у мм за период 1925—1940 г.

	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Год.
Сента	31	28	40	40	68	61	49	51	55	59	45	42	569
Нови Сад	35	31	49	48	68	61	47	62	48	72	48	44	613
Вршац	45	34	43	48	91	83	60	65	57	60	43	58	687
Сремска Митровица	39	37	43	46	79	60	58	74	54	73	51	50	664
Ковиљача	55	47	68	75	110	95	70	85	76	103	70	73	927
Ваљево	44	50	59	70	101	98	74	84	57	77	60	62	836
Београд	46	37	48	51	82	76	57	72	47	65	48	56	685
Велико Градиште	40	36	44	48	90	75	62	63	42	64	36	45	645
Буково	61	54	46	76	76	70	56	51	36	62	64	72	724
Зајечар	40	31	31	57	74	66	59	54	33	72	51	59	627
Жагубица	39	28	40	61	89	81	68	58	46	63	43	52	673
Крагујевац	43	33	55	59	92	85	58	54	40	61	47	55	677
Параћин	33	27	37	45	87	65	55	47	37	55	48	42	578
Титово Ужице	52	43	55	55	80	97	77	70	59	66	70	63	787
Ранковићево	44	39	52	57	84	84	68	72	48	73	46	58	725
Крушевац	43	39	44	53	85	76	60	45	41	64	43	48	641
Ниш	40	32	34	50	77	68	36	46	29	68	47	51	578
Врање	39	30	40	51	71	61	35	39	39	75	49	60	589
Кос. Митровица	31	29	30	42	64	55	38	44	35	78	56	58	560
Пећ	71	85	71	70	79	75	50	38	58	133	91	110	931

Таблица 6 — Средњи број дана са падавинама $\geq 0,1$ мм за период 1925—1940 г.

	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Год.
Сента	8,8	8,4	9,8	10,4	12,4	10,2	7,7	8,4	8,6	9,1	9,6	11,4	114,8
Нови Сад	8,2	7,5	9,6	9,9	12,1	9,5	6,9	9,6	8,1	10,0	8,9	11,3	111,6
Вршац	11,8	9,3	11,6	11,2	15,6	12,4	9,5	10,1	8,9	10,9	11,0	14,2	136,5
Срем. Митровица	11,5	9,6	11,8	11,8	15,1	12,1	9,3	10,0	9,4	11,9	11,0	13,2	136,7
Ковиљача	12,3	9,5	12,2	12,7	15,9	12,0	9,0	9,6	9,9	11,8	11,7	15,5	142,1
Ваљево	10,1	8,0	9,1	10,0	13,1	10,6	8,1	8,4	7,1	9,8	9,9	11,0	115,2
Београд	13,1	10,6	12,3	12,6	15,0	13,0	9,4	10,4	9,6	12,3	12,4	15,2	145,9
Вел. Градиште	10,1	9,5	10,7	10,9	14,5	11,3	8,0	8,9	7,3	10,3	9,7	12,1	123,3
Буково	8,8	7,4	7,2	9,0	11,1	8,6	5,3	5,8	5,3	8,9	9,5	11,8	93,7
Зајечар	9,0	7,9	7,8	9,5	10,7	8,9	6,6	8,5	5,8	9,3	9,6	11,7	105,3
Жагубица	7,3	5,2	6,6	7,6	10,6	7,7	7,1	7,8	6,9	7,5	7,3	8,7	90,3
Крагујевац	12,9	10,1	12,7	12,1	14,7	12,1	8,6	9,4	8,1	11,3	10,7	14,9	137,6
Параћин	7,4	5,8	6,7	6,1	10,6	8,0	6,3	4,9	5,0	7,0	6,8	8,0	82,6
Т. Ужице	10,6	8,7	12,4	10,7	12,7	11,7	10,4	9,2	8,5	10,2	9,7	12,6	127,4
Ранковићево	10,9	10,2	11,7	10,9	14,3	11,5	8,6	8,7	7,1	10,9	9,0	11,8	125,6
Крушевац	10,2	9,3	9,9	10,5	13,7	10,2	7,7	8,4	7,3	12,5	9,6	12,3	121,6
Ниш	10,1	8,5	9,2	10,2	13,3	10,8	6,8	7,9	6,2	9,4	8,9	13,3	114,6
Врање	8,6	7,9	8,5	9,5	11,5	9,7	5,3	6,9	5,6	8,9	8,1	11,7	102,2
Кос. Митровица	8,9	7,1	8,4	10,1	12,7	9,4	6,9	7,1	5,1	9,9	7,7	10,8	104,1
Пећ	8,9	8,8	10,6	9,1	11,6	9,0	6,3	7,5	7,0	11,1	9,5	12,2	111,6

Као што се из таблице 5 види, годишња висина падавина на овој територији креће се од 560 мм (Косовска Митровица) до 931 мм (Пећ). Расподела падавина по месецима је доста правилна. Највећа висина кише, на већем делу територије, падне у мају, са секундарним максимумом у октобру. У Новом Саду, Врању, Косовској Митровици и Пећи максимум кише је у октобру. Најмања висина падавина је у току фебруара, док је у Букову минимум кише у септембру, а у Пећи у августу. У целој области НР Србије највише кише пада пред крај пролећа и почетком лета, а најмање у току зиме. За овај плувиометриски режим карактеристично је да, у вегетационом периоду, има у сваком месецу довољно кише, са прилично великим бројем кишних дана.

Месечни и годишњи бројеви дана са падавинама изнесени су у табlici 6. Годишња сума броја дана са падавинама од $\geq 0,1$ мм варира од 82,6 (Параћин) до 145,9 (Београд). Особито пада у очи да најмање дана са падавинама има од јула до септембра, а највише у мају и децембру.

Кишне периоде

Распоред кишних периода по месецима. — Као кишна периода узет је низ од неколико узастопних дана са висином падавина од најмање 0,3 мм. Из статистичких разлога узет је такође један издвојен дан са падавинама као једнодневна кишна периода. При овој обради у свему је рађено као што је наведено у уводу.

Из целокупног осматрачког материјала издвојене су кишне периоде по својој дужини трајања од 1 до ≥ 10 дана. Све су те периоде сабране у току целог низа осматрања и према дужини трајања сређене у таблицама 7—28 посебно за свако место. Сем тога, за Београд је извршено издвајање периода за 60-годишњи низ, и та таблица долази на прво место. Код сваке кишне периоде, која има већу дужину од 10 дана, стављена је дужина трајања у заградама.

У табlici 7 изнета је сума кишних периода за Београд за временски интервал од 1887 до 1949 године закључно. Из ове таблице видимо да се број периода смањује ако пођемо одозго на доле, тј. од краћих према дужим кишним периодама. Нагао прелаз у честинама јављања опажа се особито од шестодневних ка седмодневним периодама. Најдужих периода, чије је трајање 9, 10 и више дана, особито је мало у току овог дугогодишњег низа; има их укупно 8. Ако посматрамо укупне суме периода, без обзира на трајање по месецима, видећемо да их је највише у току јуна и маја, што одговара максималној висини падавина у та два месеца по подацима Београда (таблица 1). Најмања суша кишних периода је у септембру.

Таблица 7 — Годишњи ток честине кишних периода у Београду за године 1887—1949

Трајање периода	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Сума
1 дан	154	119	121	130	142	166	167	140	128	112	127	139	1645
2 дана	66	67	82	87	104	85	72	57	54	68	71	85	898
3 „	44	20	39	49	41	42	27	33	27	38	40	33	433
4 „	11	19	12	23	21	26	15	10	18	15	21	23	214
5 „	13	14	11	10	13	8	7	7	6	6	10	6	111
6 „	11	5	4	3	5	10	2	5	3	6	8	9	71
7 „	—	—	2	3	4	2	1	—	1	3	3	2	21
8 „	3	1	2	1	1	2	—	—	—	1	—	—	11
9 „	1	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	3
≥ 10 „	1 (10)	—	—	1 (17)	—	1 (13)	—	—	—	1 (10)	1 (10)	—	5
Σ	304	246	273	307	331	342	291	252	237	251	281	297	3412

У таблицама 8 до 27 изнет је годишњи ток честине периода по дужини трајања за временски интервал од 1925 до 1940 године. У овој обради узет је и Београд у обзир, ради упоређења података о кишним и сушним периодима са осталим местима.

Анализа ових података биће изнесена по областима.

У Војводини су обрађени подаци са 4 метеоролошке станице: Сенте, Новог Сада, Вршца и Сремске Митровице. Свака од ових станица претставља плувиометриски режим свога краја и носи у себи специфичности Војводине.

Ако посматрамо годишње суме за ове све четири стране видећемо, да је највећи број периода у Сремској Митровици (903), а најмањи у Новом Саду (860). Сента и Вршац имају доста сличне вредности. Опадање честине јављања према дужини мења се доста нагло. Као што из таблица излази, Нови Сад нема ниједну периоду чије би трајање било једнако или дуже од 10 дана. Највише ових дугих периода има у Вршцу. Ако погле-

дамо суме периода по месецима без обзира на трајање, видећемо да највише кишних периода има крајем пролећа, у мају, и то у Сенти, Новом Саду и Вршцу док се у Сремској Митровици та вредност помера на април, али и сума у мају не заостаје много за овом. Најмањи број кишних периода у овој области је у свима местима у фебруару, сем у Сремској Митровици где је у септембру. Али се фебруар у Сремској Митровици разликује врло мало по бројној вредности од септембра. Тако се може извести општи закључак, да је најмања сума кишних периода, без обзира на њихово трајање, као и најмања висина падавина у Војводини у фебруару.

Подаци о кишним периодама за поменута четири места изнети су у таблицама 8—11.

Таблица 8 — Годишњи ток честине кишних периода у Сенти за године 1925—1940

Трајање периода	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Сума
1 дан	28	26	41	36	44	41	49	37	40	25	31	39	437
2 дана	21	16	20	23	30	22	20	19	13	18	14	22	238
3 „	6	6	8	5	13	11	4	5	7	9	9	9	92
4 „	2	6	3	10	5	3	2	3	4	8	9	—	55
5 „	1	—	2	—	2	1	2	2	2	1	3	3	19
6 „	1	1	—	—	—	1	—	—	2	2	—	2	9
7 „	2	—	2	3	—	—	1	—	—	—	—	1	9
8 „	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	2
9 „	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	2	3
≥ 10 „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1 (11)	—	1
Σ	61	56	76	77	95	80	78	66	68	63	67	78	865

Таблица 9 — Годишњи ток честине кишних периода у Новом Саду за године 1925—1940

Трајање периода	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Сума
1 дан	38	22	36	33	42	42	42	36	34	27	48	47	447
2 дана	17	18	19	23	24	23	14	16	13	17	12	25	221
3 „	6	12	10	9	11	3	6	12	6	13	9	5	102
4 „	2	4	6	4	5	2	4	5	1	3	4	4	44
5 „	2	—	—	1	5	3	—	2	4	6	2	2	27
6 „	—	—	2	1	1	—	—	—	1	2	1	—	8
7 „	—	—	—	1	—	—	—	2	1	1	—	1	6
8 „	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1
9 „	—	—	1	—	—	2	—	—	—	—	—	1	4
≥ 10 „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Σ	65	56	74	72	88	76	66	73	60	69	76	85	860

Таблица 10 — Годишњи ток честине кишних периода у Вршцу за године 1925—1940

Трајање периоде	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Сума
1 дан	23	19	23	26	32	40	43	33	35	30	26	35	365
2 дана	20	20	23	23	27	19	15	22	16	13	25	26	249
3 „	18	8	12	20	13	6	8	8	7	12	8	9	124
4 „	5	8	6	6	5	7	3	6	1	4	7	7	65
5 „	4	1	1	1	3	3	1	3	1	4	2	4	28
6 „	1	4	1	1	5	2	1	2	1	3	2	3	26
7 „	1	—	—	—	1	3	1	—	2	—	—	—	8
8 „	—	—	2	—	2	—	—	—	—	1	—	—	5
9 „	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	2
≥10 „	—	—	—	—	1 (10)	—	—	—	1 (10)	—	—	1 (10)	3
Σ	67	60	68	77	89	82	72	74	64	67	70	85	875

Таблица 11 — Годишњи ток честине кишних периода у Срем Митров. за год. 1925—1940

Трајање периоде	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Сума
1 дан	32	25	36	45	30	39	39	44	27	24	33	34	408
2 дана	28	15	18	18	22	17	16	21	22	17	19	22	230
3 „	9	12	14	13	10	9	11	12	3	5	13	10	121
4 „	2	7	4	7	8	11	8	1	5	5	3	6	67
5 „	3	3	4	4	7	3	—	2	1	5	4	2	38
6 „	3	2	1	1	3	—	—	—	1	8	2	1	22
7 „	1	—	—	—	1	1	—	2	2	1	—	3	11
8 „	1	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	3
9 „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1
≥10 „	—	—	—	—	1 (13)	1 (11)	—	—	—	—	—	—	2
Σ	74	64	77	88	82	81	74	82	62	66	74	79	903

У Мачви и Колубари су обрађени подаци за две станице, и то за Ковиљачу и Ваљево (таблица 12 и 13). Доста је велика разлика између сума периода у ова два места (926 према 818). Морамо узети у обзир околност да је време осматрања у Ваљеву за 8 месеци краће од времена у Ковиљачи, осим тога, Ковиљача има другачији режим кише од Ваљева. Оба места имају сличан број најдужих кишних периода. Што се тиче годишњег тога суме периода, без обзира на њихову дужину, мај има највише периода и у Ваљеву и у Ковиљачи, док их је најмање у септембру.

За десну страну Дунава од Београда до Великог Градишта обрађени су подаци такође са две метеоролошке станице: Београда (1925—1940) и Великог Градишта (1926—1940).

Сума кишних периода у Београду (таблица 14) знатно је већа од суме периода у Великом Градишту (таблица 15). Објашњење за ову појаву на-

лазимо у самом положају Београда, који лежи на граници Панонске Нижије и Шумадије. Особито пада у очи већи број једнодневних кишних периода у Београду у летњим месецима, нарочито у августу, када је број готово двоструко већи од сума у Великом Градишту. Ова појава се објашњава јављањем пролазних пљускова у овом делу године, који настају услед јаког загревања земљине површине и јаких конвективних струја. Сем тога, велика је разлика између Београда и Великог Градишта и код дводневних периода и то скоро преко целе године. Ово долази услед тога, што је Београд јаче изложен доласку морског поларног ваздуха, који условљава кишовито време, и које у много случајева не стигне до Великог Градишта. Тако је у овој периоди осматрања, Београд имао једанпут кишну периоду од 13 дана, док у Великом Градишту није било ни једног таквог случаја.

Таблица 12 — Годишњи ток честине кишних периода у Ковиљачи за године 1925—1940

Трајање периоде	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Сума
1 дан	31	32	29	29	42	33	47	41	31	24	28	34	401
2 дана	21	18	17	24	28	23	16	14	15	19	22	19	236
3 „	11	13	13	11	10	11	12	12	9	8	8	10	128
4 „	4	3	4	7	10	7	6	5	5	5	9	8	73
5 „	3	2	5	7	7	3	—	—	2	2	3	5	39
6 „	2	—	1	—	4	2	—	2	—	6	4	4	25
7 „	—	—	1	—	—	1	—	—	3	1	—	3	9
8 „	1	—	1	1	—	1	—	—	1	1	—	2	8
9 „	1	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	1	4
≥10 „	—	—	—	1 (11)	—	—	—	—	1 (13)	1 (12)	—	—	3
Σ	74	68	71	80	101	81	81	76	67	67	74	86	926

Таблица 13 — Годишњи ток честине кишних периода у Ваљеву за године 1926—1940

Трајање периоде	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Сума
1 дан	29	35	41	38	32	30	40	33	35	27	29	44	413
2 дана	11	13	23	16	28	23	12	10	14	13	20	23	206
3 „	10	8	8	9	5	6	4	9	2	9	9	7	86
4 „	4	5	4	5	8	8	7	2	2	6	4	1	56
5 „	2	—	—	2	6	—	2	2	4	3	4	3	28
6 „	1	1	—	—	—	2	—	1	—	3	1	3	12
7 „	1	—	—	1	—	—	1	2	—	—	—	2	7
8 „	1	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	3
9 „	—	—	1	—	1	1	—	—	—	—	1	—	4
≥10 „	—	—	—	—	2 (13)	—	—	—	1 (10)	—	—	—	3
Σ	59	62	77	72	82	70	66	60	58	61	68	83	818

Таблица 14 — Годишњи ток честине кишних периода у Београду за године 1925-1940

Трајање периода	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Сума
1 дан	34	25	28	35	35	49	48	45	36	31	36	42	444
2 дана	19	21	28	19	40	19	18	14	19	18	23	30	268
3 „	13	3	11	20	12	9	8	10	8	10	13	5	122
4 „	4	8	4	4	5	8	2	2	2	5	7	5	56
5 „	3	1	2	2	4	2	1	3	2	2	2	1	25
6 „	4	2	1	1	3	3	1	3	1	3	1	3	26
7 „	—	—	—	—	1	—	—	—	—	2	—	1	4
8 „	2	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4
9 „	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	2
≥10 „	—	—	—	—	—	1 (13)	—	—	—	—	—	—	1
Σ	80	60	76	81	100	91	78	77	68	72	82	37	952

Таблица 15 — Годишњи ток честине кишних периода у В. Градишту за год. 1926-1940

Трајање периода	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Сума
1 дан	27	24	19	32	37	46	41	27	27	28	37	32	377
2 дана	9	19	18	18	21	20	16	17	15	9	13	22	197
3 „	8	6	15	12	9	6	6	7	—	5	6	6	86
4 „	5	1	3	6	9	6	1	—	4	7	4	8	54
5 „	4	3	3	1	2	1	2	2	—	2	4	2	26
6 „	—	2	1	—	4	2	—	1	1	5	1	2	19
7 „	1	2	—	—	2	2	1	2	2	2	1	1	16
8 „	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	2
9 „	—	1	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	3
≥10 „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Σ	54	53	60	70	85	83	67	56	50	58	66	73	780

У североисточној Србији обухваћена су три места и то: Буково, Зајечар и Жагубица. Период осматрања за Зајечар и Буково је исти (1927 до 1940), док су за Жагубицу узети подаци за године 1925—1940. Буково има нешто већи број кишних периода од Зајечара. Дужих периода (10 и 11 дана) Буково има две, а у Зајечару и Жагубици нема ниједна. Из сума кишних периода излази да је у Жагубици број кишних периода знатно већи него у Букову и Зајечару. Ово не долази само из разлога што је у Жагубици период осматрања за две године дужи, већ има везе и са самим положајем Жагубице, као и са њеном надморском висином, која се разликује око 190 метара од остала два места у овом крају. Годишњи ток сума кишних периода показује карактеристичну црту, која се опажа код готово свих места наше републике: наиме, највећи број честина кишних периода јавља се код сва три места у мају. Најмањи број честина код Бу-

кова је у јулу, у Зајечару у септембру, а у Жагубици у септембру, јануару и фебруару.

Подаци за напред наведене три станице ове области изнети су таблицама 16, 17 и 18.

Таблица 16 — Годишњи ток честине кишних периода у Букову за године 1927—1940

Трајање периода	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Сума
1 дан	27	28	32	27	32	39	28	24	34	18	23	32	345
2 дана	18	10	9	13	21	17	6	13	9	12	15	20	158
3 „	6	7	5	10	11	7	6	3	3	8	9	5	80
4 „	4	2	5	4	3	3	2	1	—	3	3	3	33
5 „	2	2	1	1	1	2	—	1	—	4	3	3	20
6 „	3	1	1	—	1	—	—	—	—	—	3	1	10
7 „	1	—	—	1	1	—	—	1	1	—	—	—	5
8 „	—	—	—	1	1	—	—	—	—	1	—	—	3
9 „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1
≥10 „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2(11)	2
Σ	56	50	53	57	71	68	42	43	47	47	56	67	657

Таблица 17 — Годишњи ток честине кишних периода у Зајечару за године 1927-1940

Трајање периода	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Сума
1 дан	24	24	27	25	40	35	23	31	17	21	23	24	314
2 дана	19	12	9	16	24	14	11	14	10	17	18	9	173
3 „	7	6	6	8	3	5	4	4	3	6	3	7	62
4 „	1	2	2	5	6	1	1	1	1	2	4	4	30
5 „	—	2	3	—	1	4	2	1	1	3	—	3	20
6 „	1	—	—	2	—	—	—	—	—	1	1	2	7
7 „	2	—	—	—	—	—	—	2	1	1	1	3	10
8 „	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	2
9 „	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1
≥10 „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Σ	54	46	47	56	75	60	41	53	33	52	50	52	619

Као претставника средњег дела Шумадије узели смо Крагујевац. Укупан број свих кишних периода, без обзира на трајање, износи 913 (таблица 19). У прве три групе периода улази 5 честина целокупног броја периода, док на периоде трајања 4 до ≥ 10 дана долази свега једна шестина. Најдужих периода (10 и 11 дана) у овој групи има свега 3. Из распореда сума кишних периода у току године види се да је највећи број периода у мају, док је најмањи у септембру.

Таблица 18 — Годишњи ток честине кишних периода у Жагубици за године 1925-1940

Трајање периода	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Сума
1 дан	27	38	44	34	41	34	40	37	29	32	36	30	422
2 дана	17	9	12	20	20	16	15	14	16	13	20	14	186
3 .	7	5	4	6	8	6	7	8	4	8	6	10	79
4 .	2	2	5	4	7	5	2	1	4	2	—	2	36
5 .	—	—	—	3	4	2	—	2	—	2	1	3	17
6 .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	1	1	4
7 .	1	—	—	—	1	—	—	—	1	2	—	—	5
8 .	—	—	—	—	—	2	1	—	—	—	—	—	3
9 .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1
≥10 .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Σ	54	54	65	67	81	65	65	62	54	61	64	61	753

Таблица 19 — Годишњи ток честине кишних периода у Крагујевцу за године 1925-1940

Трајање периода	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Сума
1 дан	26	28	32	29	35	27	46	39	35	33	37	32	399
2 дана	18	22	30	26	29	30	16	16	12	14	24	25	262
3 .	12	6	12	11	11	8	4	9	10	5	6	10	104
4 .	8	6	2	9	7	3	5	5	4	7	5	9	70
5 .	3	1	3	2	2	5	—	—	2	6	2	3	29
6 .	1	—	2	—	6	2	1	—	—	4	—	5	21
7 .	2	—	2	1	3	2	1	—	—	—	1	2	14
8 .	—	—	1	—	1	1	—	2	—	—	1	1	7
9 .	2	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	4
≥10 .	—	1 (10)	—	1 (11)	—	—	—	—	—	1 (10)	—	—	3
Σ	72	65	84	79	94	78	73	72	63	70	76	87	913

За Поморавље узет је Параћин. Ако се изврши анализа годишњих суме периода према разним групама види се, да више од половине целокупног броја периода отпада на групу једнодневних периода, док у групи најдужих периода има свега један случај (таблица 20). Ако се сравне подаци Параћина са подацима Крагујевца, види се да Крагујевац има знатно већу суму периода, 913 према 726. У погледу распореда суме периода у току године запажа се исти карактер као и код претходних места, тј. највећи број периода је у мају, а најмањи у септембру.

У области Западне Мораве од Титовог Ужица до Крушевца обрађене су следеће станице: Т. Ужице, Ранковићево и Крушевац.

Титово Ужице има најдужи обрађени низ година. Ранковићево има непрекидан низ од 15 година, док Крушевац нема потпуних дванаест година. Ипак су годишње суме једнодневних кишних периода готово јед-

Таблица 20 — Годишњи ток честине кишних периода у Параћину за године 1925-1940

Трајање периода	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Сума
1 дан	28	24	35	31	40	47	36	40	28	35	46	40	430
2 дана	15	15	10	11	22	20	15	11	11	14	11	15	170
3 .	8	3	6	7	10	5	6	4	3	4	5	4	65
4 .	3	4	4	4	7	3	2	—	2	1	1	2	33
5 .	2	—	—	3	2	—	—	—	2	2	2	1	14
6 .	—	1	1	—	1	—	1	—	—	1	1	2	8
7 .	—	—	1	—	—	2	—	—	—	1	—	—	4
8 .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
9 .	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1
≥10 .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1 (10)	—	—	1
Σ	56	47	57	56	83	77	60	55	46	59	66	64	726

наке код сва три места, и врло велике. Најдужих периода има готово подједнако у сва три места. Распоред суме кишних периода по месецима је исти као и код претходних станица: највећи број периода је у мају, а најмањи у септембру.

Подаци о кишним периодама за Т. Ужице Ранковићево и Крушевац налазе се у таблицама 21, 22 и 23.

Таблица 21 — Годишњи ток честине кишних периода за Титово Ужице за год. 1925-1940

Трајање периода	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Сума
1 дан	26	33	32	29	32	38	33	30	30	28	38	40	389
2 дана	26	16	23	16	26	23	26	11	16	21	20	16	240
3 .	11	6	7	11	14	7	5	13	4	4	9	13	104
4 .	4	8	8	8	3	7	6	4	3	5	6	1	63
5 .	—	1	2	2	1	3	4	1	2	3	2	1	22
6 .	2	1	1	1	3	2	—	—	—	2	1	4	17
7 .	—	—	1	1	1	1	1	1	1	1	1	—	9
8 .	1	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	1	4
9 .	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	2
≥10 .	—	—	—	—	1 (11)	—	—	—	1 (18)	—	—	1 (12)	3
Σ	70	65	76	68	81	81	75	61	57	65	77	77	853

У области Нишаве и Јужне Мораве обрађени су подаци за две станице: Ниш и Врање. Ако се анализирају годишње суме кишних периода видеће се, да су у првих пет група годишње суме доста веће код Ниша (таблица 24) него код Врања (таблица 25). Међутим, Врање има доста већи број најдужих периода. Суме периода по месецима код ова два места имају нешто другачији распоред од претходних места. Код Ниша је

Таблица 22 — Годишњи ток честине кишних периода у Ранковаћеву за године 1926-1940

Трајање периода	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Сума
1 дан	29	24	38	35	31	36	28	40	31	23	37	27	374
2 дана	11	18	19	19	24	18	24	20	11	20	12	19	215
3 .	10	9	10	10	14	9	9	3	2	8	12	6	102
4 .	6	5	5	7	7	6	2	2	4	4	2	5	55
5 .	—	2	2	—	4	1	1	3	—	4	—	3	20
6 .	—	1	1	1	5	1	—	—	1	3	1	2	16
7 .	1	—	1	—	—	4	—	1	—	—	—	1	8
8 .	1	—	—	2	—	1	—	—	—	1	—	—	5
9 .	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1
≥ 10 .	1 (10)	1 (10)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1 (15)	3
Σ	59	60	76	74	85	76	59	69	50	63	64	64	799

Таблица 23 — Годишњи ток честине кишних периода у Крушевцу за год. 1927, 1930-1940

Трајање периода	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Сума
1 дан	29	34	26	29	27	35	25	35	29	26	28	23	346
2 дана	10	12	16	18	21	12	15	7	10	10	12	13	156
3 .	6	8	9	7	8	4	5	5	3	2	9	6	72
4 .	9	4	1	3	1	2	1	2	3	4	1	3	34
5 .	—	1	3	2	3	1	1	2	2	4	—	4	23
6 .	—	—	—	—	1	1	—	1	—	4	2	1	10
7 .	1	—	1	—	—	1	1	—	—	—	—	1	5
8 .	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	2
9 .	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1
≥ 10 .	—	—	—	—	—	—	1 (10)	—	—	1 (10)	—	—	2
Σ	55	59	56	59	62	57	49	52	47	51	52	52	651

Таблица 24 — Годишњи ток честине кишних периода у Нишу за године 1925-1940

Трајање периода	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Сума
1 дан	33	28	40	22	39	36	43	43	39	28	25	32	408
2 дана	28	17	23	23	21	25	12	15	15	18	15	19	231
3 .	14	5	6	12	17	10	6	2	2	10	11	8	103
4 .	2	2	6	5	6	6	1	3	1	5	1	8	46
5 .	2	2	1	2	6	1	1	1	1	2	4	4	27
6 .	—	2	—	—	1	2	—	2	—	1	1	1	10
7 .	—	—	1	1	—	—	—	1	—	1	—	—	4
8 .	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	3
9 .	1	—	—	1	1	1	—	—	—	1	—	1	6
≥ 10 .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1 (11)	1
Σ	80	57	77	67	91	81	63	67	58	66	57	75	839

Таблица 25 — Годишњи ток честине кишних периода у Враћу за године 1926-1940.

Трајање периода	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Сума
1 дан	38	41	39	32	32	42	32	32	38	22	20	26	394
2 дана	17	11	12	20	15	20	9	10	14	12	20	20	180
3 .	9	6	10	7	12	4	3	3	4	7	4	6	75
4 .	1	4	1	6	5	5	—	3	—	3	2	7	37
5 .	—	1	1	3	2	—	—	2	—	4	2	4	19
6 .	—	1	—	—	4	1	—	1	—	—	—	2	9
7 .	—	—	—	—	2	—	1	—	—	2	1	1	7
8 .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
9 .	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	1	—	3
≥ 10 .	—	—	—	1 (12)	—	1 (10)	—	—	—	1 (10)	—	1 (10)	4
Σ	65	64	64	69	72	73	45	51	56	52	50	67	728

највећи број периода у мају, а најмањи у новембру и фебруару. У септембру је такође доста мали број кишних периода — свега 58. Враће има највећи број периода у јуну, а најмањи у јулу.

У области Косова и Метохије станице Пећ и Косовска Митровица имају различите периоде осматрања, али се и поред тога може јасно уочити разлика у кишним периодама између ова два места. Косовска Митровица (таблица 26) има знатно већи број једнодневних и дводневних периода од Пећи (таблица 27), док код дужих периода нема неког знатнијег отступања. У погледу распореда кишних периода по месецима види се, да је у Косовској Митровици највећи број периода у мају, а најмањи у септембру. У Пећи је тај распоред мало другачији: највећа вредност је у мају, а најмања у јулу.

Таблица 26 — Годишњи ток честине кишних периода у Косовској Митровици за године 1926-1940.

Трајање периода	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Сума
1 дан	36	30	35	32	37	43	38	35	31	23	38	36	414
2 дана	25	12	14	24	18	18	12	11	10	13	20	16	193
3 .	5	8	4	13	12	5	3	9	3	8	7	6	83
4 .	3	2	3	3	6	2	4	1	1	1	1	8	35
5 .	2	—	2	2	6	3	2	2	—	2	2	1	24
6 .	—	1	2	—	—	2	—	—	1	3	—	1	10
7 .	—	—	—	—	2	—	—	—	—	2	—	—	4
8 .	—	1	—	—	—	—	1	—	1	1	—	—	4
9 .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1
≥ 10 .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2 (11)	2
Σ	71	54	60	74	81	73	60	58	47	54	68	70	770

Таблица — 27 Годишњи ток честине кишних периода у Пећи за године 1928-1940.

Трајање периода	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Сума
1 дан	26	19	19	27	27	34	22	32	31	23	25	20	305
2 дана	10	12	12	13	12	12	10	15	4	14	14	17	145
3 .	3	3	7	2	7	2	4	4	2	6	5	9	54
4 .	2	4	2	2	5	1	2	1	1	4	4	3	31
5 .	3	2	3	1	4	1	—	—	2	1	—	1	18
6 .	1	—	1	2	1	1	—	—	1	3	1	1	12
7 .	—	1	—	—	—	1	—	—	1	2	—	—	5
8 .	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1
9 .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1
≥10 .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1(10)	1(11)	2
Σ	45	41	44	47	56	53	38	52	42	53	50	53	574

Из анализе суме кишних периода за 20 места у НР Србији можемо извести следеће закључке о карактеру падавина:

1. Највећи је број једнодневних, дводневних, тродневних и четвородневних кишних периода и њихове бројне вредности постепено опадају са повећавањем дужине периода. Бројне вредности периода осталих дужина трајања сразмерно су незнатне када се упореде са бројним вредностима прве четири групе;

2. највећи број кишних периода је код већине места у мају, а само код неколико места у јуну. Најмањи број кишних периода обично пада на септембар.

Распоред кишних периода по декадама. — За потребе пољопривреде извршена је специјална обрада кишних периода, тј. издвојене су периоде по декадама у току целе године. На тај се начин може детаљно извести закључак, који се део месеца (да ли прва, друга или трећа декада) истиче као најкишовитији. Нарочито ћемо се задржати на падавинским периодама које падају у време сетве и жетве. Често се дешава да добра жетва није могла да буде обављена због наступања кишне периоде баш у то доба. Из дуготрајних осматрања познати су нам термини сетве и жетве за најважније врсте биљака. Искрпна анализа кишних периода које падају у доба жетве пружиће могућности да укажемо на извесне штетне периоде. Знајући време наступања ове штетне периоде моћи ће се на неки начин убрзати послови око жетве, тако да она не би пала баш у тај штетан период. Земља, у доба сетве мора да буде до извесне мере влажна како би била обрадива, док је дуготрајна суша чини толико тврдом да ју је немогуће орати. Са друге стране пак, ако је земљиште састављено од веома влажне глине, па се узоре, ова ће се слепити у великим бусенима, који ће моћи тешко да приме семе у себе.

Из анализе дугогодишњих података о кишним периодама може се, на основи вероватноће наступања штетних периода, препоручити да се термин сетве помери или да се за извесно време убрзају радови на жетви.

При обради кишних периода по декадама узета су у обзир сва места која су наведена у списку станица. Подаци за Београд обрађени су и за шездесетогодишњи и за шеснаестогодишњи низ осматрања.

На првом месту извршена је анализа распореда кишних периода по декадама за шездесетогодишњи низ Београда (таблица 28). У групи једнодневних кишних периода имамо највећи број периода у трећој декади јула, док је најмањи број у другој декади октобра и трећој декади фебруара. Код дводневних периода највећа вредност пада на прву декаду маја, а најмања на трећу декаду фебруара. Тродневне периоде имају највећи број јављања у другој декади новембра, а најмањи број у трећој декади јула. Четвородневне периоде имају највећи број јављања у другој декади новембра и трећој декади маја, док је најмањи број честина у првој декади јануара, првој декади фебруара, трећој декади јула и другој декади октобра. Петодневне периоде се јављају највише у другој декади фебруара и априла, док су шестодневне најчешће у првој декади јула. Остале периоде се јављају доста ретко тако да нема неких правилности. Погледамо ли суме кишних периода, без обзира на трајање, видимо да је највећи број сума периода у трећој декади маја, а најмањи број у другој декади новембра.

При описивању података за 20 обрађених места из НР Србије нећемо се задржавати на појединим групама периода према дужини, већ ће бити узете у обзир суме свих периода распоређене по декадама, без обзира на трајање периода. Из обрађених података кишних периода по месецима видели смо колико периода може бити у појединим месецима. Сада ће се видети детаљно рашчлањене периоде по декадама, као и у ком делу месеца их има највише, тј. са каквом вероватноћом се може рачунати да ће се нека од горе поменутих периода јавити.

Подаци о распореду годишњег тока честина кишних периода по декадама за 20 места из НР Србије изнети су у таблицама 29 до 48.

Таблица 28 — Годишњи ток честине кишних периода по декадама у Београду за године 1887—1949

Трајање периоде	I			II			III			IV			V			VI			VII			VIII			IX			X			XI			XII		
	1	II	III	1	II	III	1	II	III	1	II	III	1	II	III	1	II	III	1	II	III	1	II	III	1	II	III	1	II	III	1	II	III			
1 дан	46	48	60	37	47	35	37	44	40	51	36	43	39	43	60	56	53	57	57	44	66	45	50	45	41	44	43	36	35	41	39	39	49	54	41	44
2 дана	28	15	23	31	23	13	25	23	34	26	28	33	37	32	35	22	30	33	22	21	29	25	15	17	23	16	15	28	15	25	28	19	24	34	20	31
3 "	15	18	11	7	6	7	15	15	9	19	17	13	16	13	12	13	14	15	10	12	5	12	8	13	6	12	9	12	12	14	11	20	9	12	8	13
4 "	2	4	5	2	9	8	5	3	4	9	7	7	6	4	11	9	8	9	8	5	2	5	5	—	3	6	9	6	2	7	5	11	5	6	9	8
5 "	5	5	3	3	6	5	4	4	3	3	6	1	4	5	4	3	2	3	3	3	1	4	2	1	4	—	2	2	1	3	3	3	4	1	3	2
6 "	3	3	5	4	—	1	—	1	3	1	—	2	—	2	3	5	3	2	1	—	1	—	1	4	1	1	1	2	1	3	4	1	3	4	4	1
7 "	—	—	—	—	—	—	2	—	—	1	1	1	2	2	—	2	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	3	3	—	—	1	1	—
8 "	3	—	—	—	1	—	1	—	1	1	—	—	—	—	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
9 "	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
≥ 10 "	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—
Σ	102	95	107	84	93	69	89	90	94	111	95	101	104	101	126	111	112	119	102	85	104	91	81	80	78	80	79	88	67	96	93	94	94	112	86	99

Таблица 29 — Годишњи ток честине кишних периода по декадама у Сенти за год. 1925—1940

Трајање периоде	I			II			III			IV			V			VI			VII			VIII			IX			X			XI			XII		
	I	II	III	I	II	III	I	II	III	I	II	III	I	II	III	I	II	III	I	II	III	I	II	III	I	II	III	I	II	III	I	II	III	I	II	III
1 дан	7	11	10	10	10	6	18	11	12	14	7	15	16	13	15	15	12	14	17	11	21	13	10	14	12	18	10	8	4	13	9	14	8	11	14	14
2 дана	7	11	3	6	4	6	7	6	7	5	13	5	9	11	10	6	8	8	4	9	7	9	5	5	4	1	8	7	4	7	6	5	3	8	6	8
3 "	4	—	2	2	3	1	3	3	2	1	—	4	4	4	5	3	5	3	3	1	—	—	4	1	1	3	8	4	1	4	2	4	3	1	6	2
4 "	1	1	—	2	1	3	—	—	3	5	3	2	1	1	3	—	1	2	—	1	1	—	1	2	2	—	2	1	4	3	2	2	5	—	—	—
5 "	1	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	2	—	—	—	1	1	1	1	—	—	1	1	1	—	—	—	—	1	1	2	—	2	1	—
6 "	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	2	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—
7 "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
8 "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
9 "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
≥ 10 "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Σ	21	24	16	22	18	16	31	20	25	25	25	27	32	30	33	25	26	29	26	23	29	23	20	23	20	24	24	21	13	29	21	27	19	24	29	25

Таблица 30 — Годишњи ток честине кишних периода по декадама у Новом Саду за год. 1925—1940

Трајање периоде	I			II			III			IV			V			VI			VII			VIII			IX			X			XI			XII		
	I	II	III	I	II	III	I	II	III	I	II	III	I	II	III	I	II	III	I	II	III	I	II	III	I	II	III	I	II	III	I	II	III	I	II	III
1 дан	9	14	15	8	7	7	18	5	13	13	10	10	11	21	10	11	14	17	14	16	12	12	9	15	11	15	8	10	8	9	19	15	14	16	16	15
2 дана	9	1	7	7	5	6	7	5	7	9	7	7	6	9	9	7	8	8	4	4	6	7	4	5	6	4	3	7	4	6	4	7	1	8	7	10
3 "	4	1	1	2	6	4	2	3	5	1	6	2	4	3	4	—	2	1	2	3	1	5	2	5	1	2	3	3	4	6	6	2	1	—	4	1
4 "	—	1	1	2	—	2	2	3	1	—	2	2	3	1	1	1	1	—	3	1	1	—	4	—	—	—	1	—	3	—	1	—	3	1	1	2
5 "	—	1	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	2	—	3	1	1	1	—	—	—	1	1	—	1	1	2	3	1	2	—	1	1	2	—	—
6 "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
7 "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
8 "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
9 "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
≥ 10 "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Σ	22	18	25	19	18	19	30	16	28	24	27	21	26	34	28	21	26	29	20	26	20	26	18	29	19	23	18	23	22	24	30	26	20	27	30	28

Таблица 35 — Годишњи ток честине кишних периода по декадама у Београду за године 1925 — 1940

Трајање периода	I		II		III		IV		V		VI		VII		VIII		IX		X		XI		XII													
	I		II		I		II		I		II		I		II		I		II		I		II													
	I	II	I	II	I	II	I	II	I	II	I	II	I	II	I	II	I	II	I	II	I	II	I	II												
1 дан	10	9	15	4	8	13	3	8	9	11	14	11	10	11	9	15	16	13	20	11	17	15	17	13	11	8	11	12	17	9	10	16	11	15		
2 дана	10	3	6	8	10	3	8	9	11	8	6	5	13	14	13	6	7	6	6	2	10	6	4	4	8	6	5	7	3	8	9	9	5	13	10	7
3 "	4	5	4	1	—	2	4	3	4	7	5	8	2	4	6	1	3	5	8	5	—	4	1	5	1	5	2	3	5	2	8	3	—	3	2	
4 "	1	1	2	3	5	3	1	—	1	2	1	3	—	2	2	2	4	1	1	—	2	—	—	—	—	—	2	1	2	2	4	1	1	2	2	
5 "	2	1	—	1	—	—	1	—	1	—	2	1	1	—	1	1	—	1	—	1	—	1	—	1	—	1	—	1	—	1	—	1	1	—	—	
6 "	—	1	3	2	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	2	1	1	1	—	—	1	—	1	2	—	1	—	1	—	2	1	—	2	1	—	
7 "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
8 "	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
9 "	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
≥10 "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Σ	29	21	30	16	21	23	25	22	29	31	26	24	31	31	38	27	27	37	30	20	28	29	24	24	22	24	22	20	20	32	31	20	33	28	26	

Таблица 36 — Годишњи ток честине кишних периода по декадама у Београду за године 1925 — 1940

1 дан	11	6	10	3	10	11	6	6	7	8	16	8	7	15	15	16	15	15	13	15	13	12	9	6	8	10	9	8	8	12	15	11	11	10	9	13
2 дана	3	3	3	6	8	5	5	8	5	5	8	5	11	3	7	5	4	11	8	5	3	9	6	2	6	4	5	2	4	3	3	8	2	8	7	7
3 .	3	3	2	3	3	3	—	5	3	7	4	5	3	4	1	4	1	1	4	1	2	3	2	1	4	—	—	2	2	1	1	3	2	—	3	3
4 .	2	3	—	—	1	—	1	2	—	1	4	1	3	2	4	3	1	2	—	1	—	—	—	—	2	—	2	3	1	3	1	1	2	7	1	—
5 ..	1	1	2	2	—	1	2	—	1	1	—	—	1	1	—	—	—	—	2	—	—	2	—	—	—	—	—	1	—	1	1	1	2	1	—	—
6 .	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	1	1	2	1	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	2	1	2	1	—	—	1	1
7 .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	1	—	—	—	—	1	1	—	1	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—
8 .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
9 .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
≥10 .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Σ	20	16	18	18	22	18	19	19	22	22	30	18	29	23	33	26	23	34	24	23	20	26	16	14	16	15	19	18	16	24	23	24	19	16	23	24

Таблица 37 — Годишњи ток честине кишних периода по декадама у Букову за године 1927—1940

Трајање периоде	I		II		III		IV		V		VI		VII		VIII		IX		X		XI		XII													
	I	II	III	I	II	III	I	II	III	I	II	III	I	II	III	I	II	III	I	II	III	I	II	III												
1 днн	12	9	6	15	6	7	17	11	4	8	12	7	8	16	15	13	11	12	6	10	11	9	4	10	10	14	4	2	12	7	7	9	12	11	10	
2 дана	5	4	4	—	4	6	3	3	3	5	4	4	7	8	6	8	4	5	2	2	2	7	3	3	3	3	3	4	2	6	2	5	8	6	9	5
3 "	3	2	1	—	5	2	2	2	1	3	3	4	4	4	3	2	3	2	1	2	3	1	1	1	1	1	1	2	2	4	3	6	—	1	4	—
4 "	—	2	2	1	—	1	3	2	—	1	2	1	2	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	1	1	—	2	1	1	1
5 "	1	1	—	2	—	—	—	—	1	1	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	1	1	3	—	—	—	1	1	
6 "	1	—	2	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	1	—	—	
7 "	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
8 "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	
9 "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
≥10 "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Σ	22	18	16	18	16	16	25	18	10	18	21	18	23	21	27	23	21	21	16	11	15	19	13	11	15	14	18	13	8	26	18	18	20	22	28	17

Таблица 38 — Годишњи ток честине кишних периода по декадама у Зајечару за године 1927—1940

1 дан	6	8	10	8	4	12	5	10	12	9	4	14	14	12	7	16	12	6	7	10	7	13	11	6	4	7	6	4	11	4	15	4	7	10	7		
2 дана	9	4	6	5	5	2	4	2	3	3	6	7	6	9	9	4	6	4	6	2	3	7	6	1	2	6	2	4	4	9	5	8	5	2	5	2	
3 .	1	3	3	2	3	1	2	3	1	1	5	2	1	1	1	1	3	1	—	2	2	3	—	1	2	—	1	2	2	2	—	1	2	5	—	—	
4 .	—	—	1	—	2	—	1	1	—	2	1	2	3	—	3	—	1	—	1	—	1	—	—	—	1	—	1	—	1	1	1	2	1	1	1	1	
5 .	—	—	—	—	1	1	2	—	1	—	—	—	—	1	1	—	3	1	—	—	—	—	1	1	—	—	2	1	—	—	—	1	1	1	1	1	
6 .	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	1	1	1	1	
7 .	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	1	—	—	—	—	—	—	1	1	1	1	1	1
8 .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
9 .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
≥10 .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Σ	17	15	22	15	15	16	21	11	15	18	21	17	25	24	26	14	26	20	13	12	16	18	19	16	12	11	10	16	11	25	13	24	13	16	23	13	13

Таблица 43 — Годишња ток честине кишних периода под декадама у Ранковићеву за годину 1926-1940

Трајање периода	I			II			III			IV			V			VI			VII			VIII			IX			X			XI			XII				
	I	II	III	I	II	III	I	II	III	I	II	III	I	II	III	I	II	III	I	II	III	I	II	III	I	II	III	I	II	III	I	II	III					
1 дан	7	8	14	5	11	8	10	14	14	10	10	15	8	13	10	13	10	13	10	13	7	10	6	15	14	11	10	10	11	4	7	12	6	17	14	9	11	7
2 дана	5	5	1	7	9	2	6	8	5	7	7	5	10	6	8	8	6	4	9	6	9	6	9	6	5	5	1	5	5	7	8	5	6	1	5	5	9	
3 "	4	4	2	4	2	3	5	2	8	6	2	2	6	3	5	2	2	5	3	1	5	3	1	5	1	1	—	1	1	3	1	4	6	2	4	2	3	1
4 "	1	—	5	—	2	3	3	1	1	4	1	2	2	3	2	2	1	3	2	—	1	—	1	1	1	2	1	2	1	2	—	2	1	—	1	2	2	1
5 "	—	—	—	1	1	—	1	—	1	—	—	—	2	2	—	—	1	—	—	1	—	1	—	2	—	—	—	—	2	1	1	—	—	—	1	—	2	
6 "	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	1	1	2	2	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	2	—	1	—	—	1	1	—	
7 "	—	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	3	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
8 "	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
9 "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
≥10 "	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	
Σ	19	18	22	18	26	16	25	26	27	22	25	29	29	27	26	24	26	21	18	20	27	21	21	17	15	18	18	16	29	19	25	20	21	23	20	21	23	20

Таблица 44 — Годишњи ток честине кишних периода по декадама у Крушевцу за годину 1927-1940

Таблица 44 — Издешност минимална веројатност за дојавување на земјотрес																																						
1 дан	7	11	11	13	11	10	12	3	6	10	12	7	8	8	8	11	7	16	12	8	8	9	14	9	12	13	8	8	4	6	16	8	14	6	7	9	7	
2 дана	4	8	3	4	5	3	7	6	3	8	5	5	6	8	7	5	5	5	2	6	4	5	2	2	3	3	4	3	3	4	3	4	5	6	4	3	4	3
3 "	3	1	2	2	3	3	4	1	4	1	2	4	5	—	3	2	1	1	3	2	—	—	—	8	2	2	—	1	—	1	1	6	—	3	—	3	3	3
4 "	4	2	2	—	3	1	—	1	—	1	2	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	1	1	—	1	—	2	1	2	1	1	—	1	—	2	—	1	—
5 "	—	—	—	1	—	—	1	—	2	—	1	1	1	—	2	—	1	—	1	—	—	1	1	—	2	—	—	3	—	1	—	—	3	—	1	—	1	—
6 "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	1	1	—	1	—	1	—	1	—
7 "	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	1	1	—	—	1	—	1	—
8 "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—
9 "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
≥10 "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Σ	19	17	19	20	22	17	24	16	16	20	22	17	21	18	23	16	25	16	19	15	15	18	16	18	20	14	13	14	12	25	17	20	15	19	18	15	15	

Таблица 45 — Годишњи ток честине кишних периода по декадама у Нишу за године 1925 — 1940

Трајање периоде	I			II			III			IV			V			VI			VII			VIII			IX			X			XI			XII		
	I	II	III	I	II	III	I	II	III	I	II	III	I	II	III	I	II	III	I	II	III	I	II	III	I	II	III	I	II	III	I	II	III			
1 дан	10	10	13	6	12	10	13	12	15	11	4	7	13	12	14	13	10	13	16	14	13	17	14	12	15	13	11	9	2	17	7	10	8	8	9	15
2 дана	14	2	12	5	9	3	9	9	5	5	12	6	5	7	9	6	10	9	5	4	3	8	4	3	2	7	6	6	6	7	5	3	5	5	9	
3 "	5	7	2	2	2	1	3	1	2	3	6	3	7	5	5	6	1	3	2	3	1	2	—	—	—	—	—	4	3	3	7	1	3	2	4	2
4 "	—	1	1	—	—	—	2	1	2	3	1	3	1	4	1	1	3	2	—	1	—	—	1	2	—	1	—	1	—	4	—	1	—	2	3	3
5 "	1	—	1	1	1	—	—	—	—	—	—	2	3	2	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	1	2	1	3	—
6 "	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
7 "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
8 "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
9 "	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
≥10 "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Σ	30	21	29	16	25	16	26	24	27	22	25	20	29	30	32	27	25	29	23	22	18	28	20	19	21	18	21	13	32	22	18	17	21	25	29	

Таблица 46 — Годишњи ток честине кишних периода по декадама у Врању за године 1926 — 1940

1 дан	14	9	15	11	15	15	10	9	20	13	6	13	11	12	9	17	17	8	18	12	7	8	14	10	13	12	13	8	7	7	6	7	7	8	11	
2 дана	5	7	5	3	7	1	8	1	3	5	9	6	4	5	6	5	11	4	4	1	4	6	2	2	5	1	8	4	4	4	9	10	1	4	8	8
3 "	5	2	2	4	2	—	4	3	3	1	4	2	4	5	3	—	1	3	1	1	1	1	2	—	2	1	1	2	1	4	1	1	2	1	4	1
4 "	—	1	—	—	2	2	1	—	—	4	1	1	2	1	2	3	—	2	—	—	—	1	—	2	—	—	—	2	—	1	1	—	1	2	3	2
5 "	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	2	1	1	—	1	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	2	2	1	—	1	2	1	1	
6 "	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	—	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	
7 "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	1	—	—	1	—		
8 "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
9 "	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	
≥10 "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	
Σ	24	19	22	18	27	19	23	13	28	23	23	23	23	23	26	25	30	18	19	14	12	17	19	15	20	14	22	17	15	20	19	18	13	18	25	2

Таблица 47 — Годишња ток честине кишних периода по декадама у Косовској Митровици за године 1926 — 1940

Трајање периода	I			II			III			IV			V			VI			VII			VIII			IX			X			XI			XII		
	1	II	III	1	II	III	1	II	III	1	II	III	1	II	III	1	II	III	1	II	III	1	II	III	1	II	III	1	II	III	1	II	III			
1 дан	13	5	18	9	16	5	8	11	16	8	12	12	10	13	14	15	13	15	10	13	15	9	11	10	12	9	7	6	10	7	20	11	6	15	15	
2 дана	9	8	8	6	3	3	6	4	4	10	10	4	5	6	7	6	9	3	6	4	2	6	3	2	2	4	5	6	2	8	6	6	2	7	7	
3 "	1	1	3	3	5	—	2	1	1	2	6	5	1	9	2	2	1	2	3	—	2	4	3	2	—	1	2	2	4	3	2	2	2	3	1	
4 "	—	3	—	1	—	1	1	2	—	—	1	2	3	1	2	—	2	—	3	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	4	2	2	
5 "	2	—	—	—	—	—	—	—	2	1	—	1	3	1	2	—	1	2	1	1	—	—	2	—	—	—	1	1	1	1	—	—	1	—	—	
6 "	—	—	—	—	—	1	—	—	2	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
7 "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—		
8 "	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
9 "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
≥10 "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	
Σ	25	17	29	19	24	11	17	18	25	21	29	24	23	30	28	24	26	23	21	19	17	23	17	18	15	16	16	16	22	20	29	19	16	29	25	

Таблица 48 — Годишња ток честине кишних периода по декадама у Пећи за године 1928 — 1940

1 дан	10	7	9	11	5	3	3	5	11	7	9	11	7	8	12	17	9	8	7	4	11	8	10	14	11	6	14	11	6	10	10	5	6	8	6	
2 дана	2	4	4	4	5	3	6	4	2	4	7	2	5	1	6	2	6	4	5	3	2	8	3	4	1	2	1	6	3	5	3	6	5	5	6	6
3 "	1	2	—	—	2	1	4	1	2	1	1	—	3	2	2	—	1	1	4	—	2	1	1	1	1	3	2	1	—	1	4	4	3	2		
4 "	2	—	—	—	1	3	1	1	—	1	—	1	1	3	1	—	1	—	—	2	—	—	—	1	—	1	3	3	—	1	1	1	1	1		
5 "	—	2	1	1	1	—	1	1	1	—	1	—	2	1	1	—	1	—	—	—	—	1	—	1	1	—	1	—	—	—	—	—	—	1		
6 "	—	—	1	—	—	—	—	—	1	1	1	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	1	—	1	—	—	—	1		
7 "	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	
8 "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
9 "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	
≥10 "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	
Σ	15	17	15	16	14	11	15	12	17	14	19	14	18	16	22	20	18	15	16	9	13	18	14	20	14	11	17	21	13	19	17	16	17	20	16	

У Сенти је највећи број кишних периода у трећој декади маја, а за њом долазе прве декаде маја и марта и друга декада маја. Најмањи број периода јавља се у другој декади октобра, затим у трећим декадама јануара и фебруара.

Нови Сад има другачије распоређене суме кишних периода. Највећи број је у другој декади маја, затим у првој декади новембра и другој декади децембра. Најмањи број периода је у другој декади марта и августа и трећој декади септембра.

У Сремској Митровици се максимална сума кишних периода помера на прву декаду маја. Осим тога, највећа сума периода је у другој декади децембра и првој декади августа. Најмањи број периода је у првој декади септембра и трећој декади фебруара, другој декади октобра и трећој новембра.

Код Вршца је максимална сума кишних периода у трећој декади маја, а секундарни максимум је у првој декади августа. Најмањи број периода је у првој декади септембра. Осим тога, мали број периода јавља се у фебруару, у првој и трећој декади, у другој декади марта, у другој декади августа, као и у јесењим месецима у првој и другој декади октобра и у трећој декади новембра.

У Ковиљачи највећи број кишних периода пада такође на прву декаду маја, док је најмањи број периода у другој декади октобра и у другој декади марта.

Ваљево има нешто измењени распоред суме кишних периода. Овде је највећи број у трећој декади марта (31) и другој декади децембра (31), док прва декада маја има такође доста велику суму кишних периода (30). Минимум је у трећој декади фебруара (16). У другој декади августа и првој декади септембра такође су доста мале суме кишних периода (17).

Из таблице за Београд видимо да је максимална сума кишних периода у трећој декади маја, и да одмах за том вредношћу долази трећа декада јуна. Најмањи број периода је у првој декади фебруара.

Велико Градиште има сасвим другачији распоред кишних периода. Код њега је максималан број честина у трећој декади јуна, секундарни максимум у трећој декади маја, а минималан број честина је у трећој декади августа. Међутим ни вредности из прве и друге декаде септембра не разликују се много од вредности у трећој декади августа.

У Букову је највећа сума кишних периода у другој декади децембра, а секундарни максимум је у трећој декади маја. Најмањи број периода је у другој декади октобра.

Зајечар има највећи број периода у трећој декади маја и другој декади јуна. Најмањи број периода је у трећој декади септембра.

У Жагубици је највећи број кишних периода у другој декади маја, а најмањи број у другој декади септембра и октобра и у трећој декади децембра.

Крагујевац има највећи број кишних периода у првој декади маја, док је најмањи број периода у другој декади октобра и првој декади фебруара.

У Параћину је највећи број кишних периода у другој декади маја. Најмањи број периода је у трећој декади септембра.

У Титовом Ужицу је највећи број кишних периода у трећој декади маја, трећој декади јуна и другој декади фебруара. Најмањи број кишних периода је у другој декади августа и другој декади октобра.

Ранковићево има највећи број кишних периода у првој и другој декади маја и трећој декади октобра. Најмањи број периода је у другој декади септембра.

Крушевац има следећи распоред кишних периода: највећи број је у другој декади јуна и трећој декади октобра, а најмањи број периода је у другој декади октобра.

У Нишу је највећи број кишних периода у трећој декади маја и трећој декади октобра, док је најмањи број периода у другој декади октобра.

Брање има највећи број кишних периода у другој декади јуна, а најмање у трећој декади јула.

У Косовској Митровици је највећи број периода у другој декади маја, а најмањи у трећој декади фебруара.

Пећ има максимум кишних периода у трећој декади маја, а минимум у другој декади јула.

Из горње анализе суме кишних периода по декадама долази се до следећих закључака:

1. Највећи број кишних периода пада на трећу декаду маја, затим на другу и прву декаду маја. За мајем долазе друга и трећа декада јуна, затим трећа декада октобра и друга декада децембра.

2. Најмањи број кишних периода долази на летње и јесење месеце. Најмањи број периода је најчешће у другој декади октобра, затим у свима декадама септембра и у другој и трећој декади јула и августа. Сем тога, мали је број кишних периода и у другој и трећој декади фебруара, а такође и у првој и другој декади марта.

Велики број кишних периода у мају је врло користан по усева, док кише из друге и треће декаде јуна шкоде пшеници у доста великој мери. Велики број кишних периода у трећој декади октобра шкоди једино орању, као и сетви озимих усева.

Мали број кишних периода у другој и трећој декади јула користи извршењу жетве у право време. Јесењи мали број кишних периода користи дозревању грожђа као и његовом одржавању. Док, напротив, мали број кишних периода на крају зиме (II) и почетком пролећа (III) може да буде од штетног утицаја на озиме усева, особито ако тим периодама нису претходиле зимске падавине, или ако није било дебљег снежног покривача, од којег је земља доста натопљена, и на тај начин створена извесна резерва у води.

Напред је већ речено да код свих обрађених места има највише кишних периода са трајањем од 1 до 4 дана.

Сада ће бити сумиране периоде трајања од 5 до 10 и више дана, и извршена анализа распореда ових дугих периода у току године. Ови су подаци обрађени такође по декадама, тако да се може доћи до закључка у које доба године се најдуже периоде најчешће јављају.

У табелици 49 изнете су суме кишних периода чије је трајање од 5 до ≥ 10 дана. Ове суме одређене су за поједине декаде у сваком месецу.

Вредности из табелици 49 показују распоред сума најдужих кишних периода по декадама. Највеће вредности су у већини случајева у средњем месецу јесени — у октобру, као и на почетку зиме — у децембру. Мали број дугих кишних периода се јављају средином лета. Из свега овога можемо извести закључак да се дуготрајне кишне периоде јављају највише у јесењим месецима (у првој и трећој декади октобра) и у првој и другој декади децембра, и да дуготрајних кишних периода у месецу јулу или уопште нема, или их има врло мало.

Таблица 49

Годишњи ток суме честина кишних периода са трајањем од 5 до ≥ 10 дана по декадама за интервал времена 1925 — 1940 г.

	I			II			III			IV			V			VI			VII			VIII			IX			X			XI			XII		
	I	II	III	I	II	III	I	II	III	I	II	III	I	II	III	I	II	III	I	II	III	I	II	III	I	II	III	I	II	III	I	II	III			
Сента	2	1	1	2	—	—	3	—	1	—	2	1	—	2	1	—	2	2	1	—	1	—	1	1	2	1	1	—	2	2	—	4	3	1		
Нови Сад	—	1	1	—	—	—	1	—	2	1	2	—	4	2	1	3	—	1	3	—	1	3	1	2	3	3	—	3	3	—	2	1	2	2		
Вршац	3	1	2	2	3	—	2	—	2	—	2	—	4	6	2	4	1	5	1	1	1	3	1	2	—	3	1	2	5	2	—	3	3	2		
Ср. Митр.	3	1	4	2	3	—	1	2	1	3	1	4	5	3	2	1	2	—	—	—	2	—	2	1	2	2	4	3	8	2	3	1	3	2	2	
Ковиљача	4	1	2	1	—	—	1	4	3	2	5	2	4	3	4	1	3	3	—	—	1	1	2	2	3	2	2	3	6	3	1	7	5	3		
Валево	3	—	2	1	—	—	—	—	1	2	2	—	3	3	3	1	1	1	2	1	—	3	1	2	1	2	2	1	3	2	1	3	5	2	1	
Београд	4	3	3	3	—	—	2	—	3	1	2	—	2	4	2	2	2	2	—	1	1	2	2	1	—	2	2	1	5	1	1	1	3	2	—	
В. Градиш.	1	2	2	6	—	—	2	—	3	1	—	1	4	2	3	1	2	2	—	1	3	—	2	—	1	3	3	1	5	3	1	2	1	3	1	
Буково	2	1	3	2	1	—	—	—	2	1	—	2	2	1	1	1	—	1	—	—	2	1	—	—	—	—	2	1	3	5	—	1	2	3	1	
Зајечар	1	—	2	—	—	—	1	2	—	1	—	2	1	—	1	2	—	3	1	—	1	—	3	1	1	—	—	3	1	2	1	—	1	3	2	
Жагубица	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	2	2	1	2	—	2	—	1	1	—	1	—	—	1	1	2	3	1	—	1	3	2	—	
Крагујевац	2	2	4	2	1	—	3	2	3	2	—	2	4	3	5	1	5	4	—	1	1	—	1	1	—	1	5	2	4	2	—	2	4	7	—	
Параћин	1	—	1	—	1	—	1	—	1	—	1	2	2	1	1	—	1	1	—	—	2	—	2	—	2	—	2	2	1	1	—	2	2	—	1	
Т. Ужице	1	1	1	2	—	—	1	1	4	1	—	3	3	2	1	2	2	2	3	1	1	—	2	1	—	1	3	4	1	2	2	1	1	3	3	1
Ранковић.	2	1	—	2	2	—	1	—	3	—	2	1	3	4	2	1	5	1	—	1	1	—	3	1	1	—	4	1	3	1	—	—	3	2	2	
Крушевац	1	—	—	1	—	—	1	—	3	—	1	1	2	1	2	2	2	—	2	1	—	1	2	—	—	5	1	3	—	1	1	4	2	1		
Ниш	1	1	1	3	2	—	—	—	2	2	—	3	3	2	3	1	1	2	2	1	1	2	—	1	1	2	—	1	2	2	—	1	8	4	4	
Брање	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	1	2	—	—	—	1	1	2	2	—	2	4	2	2		
К. Митров	2	—	—	—	—	—	2	—	4	1	—	1	4	1	3	1	1	3	2	1	—	—	—	—	—	1	3	4	2	—	1	—	2	2	—	
Пен	—	2	2	1	1	1	1	1	2	1	2	—	2	2	1	1	1	2	—	1	2	1	1	2	1	1	1	1	4	1	1	1	2	1		

Таблица 50

Годишњи ток средњег периода кише у данима за године 1925 — 1940

	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	сред.
Сента	2,0	2,0	1,9	2,0	1,9	1,9	1,6	1,7	1,8	2,2	2,2	2,1	1,9
Нови Сад	1,7	2,0	2,0	1,9	2,0	1,9	1,6	2,0	1,9	2,3	1,7	1,8	1,9
Вршац	2,3	2,4	2,3	2,2	2,5	2,3	1,8	2,0	2,1	2,3	2,1	2,2	2,2
Срем. Митров.	2,2	2,3	2,0	2,0	2,5	2,2	1,8	1,8	2,1	2,7	2,1	2,3	2,2
средњи број	2,0	2,2	2,0	2,0	2,2	2,1	1,7	1,9	2,0	2,4	2,0	2,1	2,0
Ковиљача	2,2	1,9	2,3	2,4	2,2	2,2	1,7	2,0	2,4	2,7	2,3	2,7	2,4
Ваљево	2,2	1,8	1,8	2,0	2,4	2,1	1,8	2,1	1,8	2,2	2,2	2,0	2,0
средњи број	2,2	1,8	2,0	2,2	2,3	2,2	1,8	2,0	2,1	2,4	2,2	2,4	2,1
Београд	2,4	2,1	2,2	2,0	2,2	2,1	1,6	1,9	1,8	2,3	2,0	1,9	2,0
Вел. Градиште	2,1	2,3	2,4	2,0	2,3	1,9	1,8	2,0	2,0	2,5	2,0	2,1	2,1
средњи број	2,2	2,2	2,3	2,0	2,2	2,0	1,7	2,0	1,9	2,4	2,0	2,0	2,1
Буково	2,2	1,9	1,8	2,1	2,0	1,7	1,6	1,7	1,4	2,4	2,2	2,1	1,9
Зајечар	2,0	1,8	1,8	2,0	1,8	1,8	1,7	1,8	1,9	2,2	1,9	2,4	1,9
Жагубица	1,8	1,5	1,5	1,9	2,0	2,0	1,6	1,6	1,8	2,1	1,6	2,1	1,8
средњи број	2,0	1,7	1,7	2,0	1,9	1,8	1,6	1,7	1,7	2,2	1,9	2,2	1,9
Крагујевац	2,5	2,1	2,2	2,2	2,4	2,3	1,7	2,0	1,8	2,4	1,9	2,5	2,2
средњи број	2,5	2,1	2,2	2,2	2,4	2,3	1,7	2,0	1,8	2,4	1,9	2,5	2,2
Параћин	1,9	1,8	1,8	1,9	2,0	1,7	1,6	1,3	1,7	1,9	1,6	1,7	1,7
средњи број	1,9	1,8	1,8	1,9	2,0	1,7	1,6	1,3	1,7	1,9	1,6	1,7	1,7
Титово Ужице	2,1	1,9	2,2	2,2	2,2	2,1	2,0	2,1	2,0	2,2	2,0	2,1	2,1
Ранковићево	2,2	2,2	2,0	2,1	2,3	2,2	1,9	1,7	1,8	1,8	1,7	2,3	2,0
Крушевац	2,0	1,7	2,0	1,8	2,0	1,8	2,0	1,7	1,7	2,4	1,8	2,3	1,9
средњи број	2,1	1,9	2,1	2,0	2,2	2,0	2,0	1,8	1,8	2,1	1,8	2,2	2,0
Ниш	2,0	2,0	1,8	2,4	2,2	2,1	1,5	1,7	1,5	2,2	2,1	2,4	2,0
Врање	1,6	1,7	1,7	2,1	2,3	1,8	1,5	1,7	1,4	2,5	2,1	2,4	1,9
средњи број	1,8	1,8	1,8	2,2	2,2	2,0	1,5	1,7	1,4	2,3	2,1	2,4	1,9
Кос. Митровица	1,7	1,8	1,8	1,9	2,2	1,8	1,8	1,7	1,7	2,5	1,7	2,2	1,9
Пећ	1,9	2,1	2,1	1,8	2,1	1,8	1,6	1,5	1,7	2,3	2,0	2,3	1,9
средњи број	1,8	2,0	2,0	1,8	2,2	1,8	1,7	1,6	1,7	2,4	1,8	2,2	1,9

Средњи период кише у данима. — За потребе климатологије је од великог значаја познавање средњих периода кише у данима. Средње дужине периода кише израчунате су на тај начин, што су узете суме дана кишних периода и те суме подељене честином јављања периода. На пример, у Београду је према табели 14, у месецу јануару било 34 кишних периода чије је трајање 1 дан; 19 периода трајања од 2 дана; 13 периода трајања од 3 дана итд. Укупан број свих периода износи 80, а укупан број кишних дана за време ових кишних периода је 191. Према томе $191 : 80 = 2,4$ дана, јесте средња дужина кишне периоде у јануару. Осим тога срачунате су и средње вредности по областима.

Вредности средњег периода кише у данима изнете су у табели 50.

Из ове табели се види, да су највеће средње вредности у октобру и децембру, а у два случаја у новембру. Затим имамо максимум код два места у мају (Вршац и Параћин) и код Београда у јануару, а секундарни максимум код Београда је у октобру. Највеће вредности крећу се од 2,1 (Жагубица) до 2,7 (Сремска Митровица и Ковиљача).

Најмање средње вредности су у већини случајева, у јулу, августу и септембру. Мало је места код којих је најмања средња вредност у фебруару и јануару. Најмање вредности се крећу у границама од 1,3 (Параћин) до 1,9 (Титово Ужице).

У табели 51 приказан је годишњи ток средњег броја дана са кишним периодима од 5 дана и више.

Таблица 51

Годишњи ток средњег броја дана са кишним периодима ≥ 5 дана за године 1925-1940 у Н. Р. Србији

Место \ Месец	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Сента	6,2	7,0	6,0	7,0	6,3	6,3	5,7	5,0	5,5	5,7	6,5	6,5
Нови Сад	5,0	—	7,0	6,0	5,2	6,8	—	6,0	5,5	5,4	5,3	6,5
Вршац	5,5	5,8	6,8	5,5	6,5	5,6	6,0	5,4	8,2	5,8	5,5	6,0
Срем. Митров.	6,0	5,4	5,2	5,2	6,1	6,6	—	6,0	6,6	5,9	5,3	6,3
Ковиљача	6,3	5,0	5,8	6,0	5,4	6,0	—	7,5	7,4	6,6	5,6	6,3
Ваљево	6,2	6,0	9,0	6,2	7,0	7,0	5,7	6,3	6,0	5,5	5,8	5,9
Београд	6,4	5,7	6,4	5,3	5,6	6,3	5,5	5,5	5,3	6,4	5,3	6,0
Вел. Градиште	5,4	6,2	6,0	6,5	6,3	6,2	5,7	6,0	7,0	6,0	5,5	5,8
Буково	5,8	5,5	5,5	6,7	6,5	5,0	—	6,0	7,0	6,2	5,5	7,0
Зајечар	6,7	5,0	5,0	6,0	7,0	5,6	5,0	6,3	6,0	6,0	6,5	6,0
Жагубица	7,9	—	—	5,0	5,4	6,5	8,0	5,0	7,0	6,0	5,5	6,0
Крагујевац	6,6	8,0	6,1	7,0	6,2	5,9	6,5	8,3	5,0	5,8	6,2	8,8
Параћин	5,0	6,0	6,5	5,0	6,3	7,0	6,0	—	5,0	6,6	5,3	5,7
Т. Ужице	6,7	5,5	6,5	5,8	6,8	5,7	5,4	7,0	8,8	6,1	5,8	7,0
Ранковићево	8,3	6,5	5,8	7,3	5,5	6,7	5,0	5,5	7,0	5,8	6,0	7,0
Крушевац	7,0	5,0	5,3	5,0	5,8	6,8	7,3	5,3	5,0	6,0	6,0	5,9
Ниш	6,3	6,0	6,0	6,8	5,6	6,5	5,0	6,0	5,0	6,4	5,2	6,8
Врање	—	5,5	7,0	6,8	6,0	8,0	7,0	5,3	—	6,6	6,5	6,1
Кос. Митровица	5,0	7,0	5,5	5,0	5,5	5,4	6,0	5,0	7,0	6,6	5,0	8,8
Пећ	5,2	5,7	5,2	5,7	5,2	6,5	—	—	5,8	6,2	8,0	7,8

Из ових бројева се не могу извести неки нарочити закључци о распореду највећих и најмањих вредности у току године. Једино што се може учинити то је, да се укаже на највеће и најмање вредности код сваког места појединачно, као и на границе у којима се крећу те вредности. Најмање вредности су 5,0 (Сента, Нови Сад, Ковиљача, Зајечар, Жагубица, Крагујевац, Параћин, Ранковићево, Крушевац, Ниш и Косовска Митровица), а највећа је 9,0 (Ваљево).

Апсолутне максималне дужине кишних периода. — Важно је изнети и апсолутне максималне дужине трајања кишних периода које су уписане у табlici 52.

Таблица 52

Годишњи ток апсолутне максималне дужине кишних периода у НР. Србији а за године 1925 — 1940.

Место	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Месец												
Сента	7	8	7	7	9	8	7	5	6	6	11	9
Нови Сад	5	4	9	7	6	9	4	7	7	7	6	9
Вршац	7	6	8	6	10	9	7	6	16	8	6	10
Срем. Митров.	8	6	6	6	13	11	4	7	8	8	6	9
Ковиљача	9	5	8	11	6	8	4	9	13	12	6	9
Ваљево	8	6	9	8	13	9	7	8	10	6	9	7
Београд	9	6	8	6	7	13	6	6	6	9	6	7
Вел. Градиште	7	9	9	8	9	7	7	7	8	7	7	7
Буково	7	6	6	8	8	5	4	7	7	9	6	11
Зајечар	7	5	5	6	9	8	5	7	7	8	7	7
Жагубица	7	4	4	5	7	8	8	5	7	7	6	9
Крагујевац	9	10	8	11	8	8	7	9	5	10	8	8
Параћин	5	6	7	5	9	7	6	3	5	10	6	6
Т. Ужице	8	6	8	7	11	7	7	9	18	9	7	12
Ранковићево	10	10	7	8	6	8	5	7	9	8	6	15
Крушевац	7	5	7	5	8	9	10	6	5	10	6	8
Ниш	9	8	7	9	9	9	5	7	5	9	6	11
Врање	4	6	9	12	7	10	7	6	3	10	9	10
Кос. Митровица	5	8	6	5	7	6	8	5	8	9	5	13
Пећ	6	7	6	6	6	8	4	4	7	7	10	11

Већ у ранијим излагањима и детаљним прегледима кишних периода у таблицама 7—27, као и у таблицама 28—48 могла се уочити честина јављања периода свих дужина, па и најдужих. Из тих таблица се види да је за климу наше републике карактеристичан врло мали број дужих кишних периода од 10 дана којих у неким местима и нема. У овом периоду од 16 година, као што се види из таблице 52 и 52а, најдужу кишну периоду је имало Титово Ужице (18 дана), Ранковићево (15 дана), Сремска Митровица, Ковиљача, Ваљево, Београд и Косовска Митровица (13 дана), док у Новом Саду, Великом Градишту, Зајечару и Жагубици није било дужих периода од 9 дана.

Таблица 52а

Апсолутна максимална дужина кишних периода са датумом почетка и краја периода за време 1925 до 1940 године.

Место	Дужина периода у данима	Дан, месец и година почетка и краја периода
Сента	11	27 X — 6 XI 1939
Нови Сад	9	22 VI — 30 VI 1925; 30 V — 7 VI 1940 17-III-25 III 1932; 13 — 21 XII 1933
Вршац	16	12 IX — 27 IX 1931
Срем. Митровица	13	20 V — 1 VI 1939
Ковиљача	13	11 IX — 23 IX 1931
Ваљево	13	21 V — 2 VI 1933
Београд	13	6 VI — 18 VI 1933
Велико Градиште	9	6 II — 14 II 1937; 17 III — 25 III 1932; 12 V — 20 V 1930
Буково	11	11 XII — 21 XII 1940
Зајечар	9	30 IV — 8 V 1936
Жагубица	9	28 XI — 6 XII 1931
Крагујевац	11	20 IV — 30 IV 1937
Параћин	10	29 IX — 8 X 1937
Титово Ужице	18	12 IX — 29 IX 1931
Ранковићево	15	7 XII — 21 XII 1933
Крушевац	10	27 VI — 6 VII 1933; 25 X — 3 XI 1940
Ниш	11	2 X — 12 X 1935
Врање	12	15 IV — 26 IV 1937
Кос. Митровица	13	8 XII — 20 XII 1933
Пећ	11	2 XII — 12 XII 1935

Вероватноћа кишних периода. — Поред честине, средње и екстремне дужине кишних периода изнећемо и вероватноћу јављања истих периода. Последња је добивена на тај начин што је укупан број случајева свих периода за године 1925—1940 (таблице 8—27) подељен са бројем година.

Подаци о вероватноћи кишних периода у току године изнети су у табlici 53.

Из ове таблице видимо да је највећа вероватноћа кишних периода у мају, са изузецима у Ваљеву и Букову (где је у децембру), само код ова два места је секундарни максимум у мају и он је, по својој бројној вредности, свега за 0,1 мањи од децембарског максимума вероватноће. Најмање вредности вероватноће су већином у септембру и у фебруару, а само код три места су у јулу.

Таблица 53

Годишњи ток вероватноће кишних периода по месецима за године 1925 — 1940

Место \ Месец	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Сента	3,8	3,5	4,8	4,8	5,9	5,0	4,9	4,1	4,2	3,9	4,2	4,9
Нови Сад	4,1	3,5	4,6	4,5	5,5	4,8	4,1	4,6	3,8	4,3	4,8	5,3
Вршац	4,2	3,7	4,2	4,8	5,6	5,1	4,5	4,6	4,0	4,2	4,4	5,3
Срем. Митров.	4,6	4,0	4,8	5,5	5,5	5,1	4,6	5,1	3,9	4,1	4,6	5,3
Ковиљача	4,9	4,5	4,7	5,3	6,3	5,1	5,1	4,8	4,2	4,2	4,6	5,4
Ваљево	4,2	3,9	4,8	4,5	5,1	4,4	4,1	3,8	3,6	4,1	4,3	5,2
Београд	5,0	3,8	4,8	5,1	6,2	5,7	4,9	4,8	4,2	4,5	5,1	5,4
Вел. Градиште	3,9	3,9	4,0	4,7	5,7	5,5	4,5	3,7	3,3	3,9	4,4	4,9
Буково	4,0	3,8	3,8	4,1	5,1	4,9	3,0	3,3	3,4	3,4	4,0	5,2
Зајечар	4,1	3,5	3,4	4,0	5,4	4,6	3,4	4,4	2,5	4,0	4,2	4,0
Жагубица	3,6	3,4	4,1	4,2	5,1	4,1	4,1	3,9	3,4	3,8	4,0	3,8
Крагујевац	4,5	4,1	5,3	4,9	5,9	4,9	4,6	4,5	3,9	4,4	4,8	5,4
Параћин	3,7	2,9	3,6	3,5	5,2	4,8	3,8	3,4	2,9	3,7	4,1	4,3
Титово Ужице	4,7	4,3	5,1	4,5	5,4	5,4	5,0	4,1	3,8	4,3	5,1	5,1
Ранковићево	4,5	4,3	5,4	4,9	5,7	5,1	4,2	4,9	3,6	4,5	4,6	4,6
Крушевац	4,6	4,9	4,7	4,9	5,2	4,7	4,1	4,3	3,9	4,6	4,7	4,7
Ниш	5,3	3,8	4,8	4,2	5,7	5,1	3,9	4,2	3,6	4,1	3,6	4,7
Врање	4,3	4,3	4,3	4,6	4,8	4,9	5,0	3,4	3,7	3,5	3,3	4,5
Кос. Митровица	4,7	3,6	4,0	4,9	5,4	4,9	4,0	3,9	3,1	3,6	4,5	4,7
Печ	3,8	3,4	3,7	3,9	4,7	4,1	2,9	4,0	3,2	4,1	4,1	4,1

У табели 54 је изнета вероватноћа кишних периода са дужином од 5 дана и више.

Осим напред наведених срачунавања о вероватноћи кишних периода за поменута места у НР Србији извршено је и детаљно срачунавање вероватноће кишних периода за Београд (1925—1940), по свима групама трајања (табела 55).

Из табелице 55 видимо распоред вероватноћа кишних периода, како према дужини трајања тако и према месецима за време шеснаестогодишњег периода. Ове вредности показују да је највећа вероватноћа једнодневних периода у јуну, затим у јулу, августу и децембру, док је најмања вероватноћа у фебруару. Код дводневних периода имамо другачију слику: највећа вероватноћа је у мају и затим у децембру, а најмања у августу. Тродневне периоде имају највећу вероватноћу у априлу, а најмању у фебруару. Четвородневне периоде имају највећу вероватноћу у јуну и фебруару, а најмању у раздобљу од јула до септембра. Код петодневних периода највећа вероватноћа је у мају, а код тринаестодневних у јуну. Највеће вероватноће за остале дужине периода падају на јануар, март и октобар.

Таблица 54

Годишњи ток вероватноће кишних периода са дужином од 5 дана и више за године 1925—1940

Место \ Месец	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Сента	0,25	0,12	0,25	0,19	0,19	0,19	0,19	0,12	0,25	0,19	0,25	0,50
Нови Сад	0,12	—	0,19	0,19	0,38	0,38	—	0,25	0,38	0,56	0,19	0,25
Вршац	0,38	0,31	0,25	0,12	0,75	0,62	0,19	0,31	0,31	0,50	0,25	0,50
Срем. Митров.	0,50	0,31	0,31	0,31	0,80	0,31	—	0,25	0,31	0,94	0,38	0,47
Ковиљача	0,47	0,13	0,53	0,60	0,69	0,44	—	0,25	0,44	0,69	0,44	0,94
Ваљево	0,38	0,07	0,07	0,27	0,60	0,20	0,20	0,40	0,33	0,37	0,37	0,53
Београд	0,62	0,19	0,31	0,19	0,50	0,38	0,12	0,38	0,19	0,50	0,19	0,31
Вел. Градиште	0,36	0,53	0,33	0,15	0,60	0,33	0,20	0,33	0,27	0,60	0,40	0,33
Буково	0,43	0,23	0,14	0,21	0,29	0,14	—	0,15	0,07	0,43	0,43	0,46
Зајечар	0,23	0,15	0,21	0,14	0,14	0,38	0,17	0,25	0,15	0,46	0,17	0,62
Жагубица	0,07	—	—	0,19	0,31	0,25	0,06	0,12	0,06	0,33	0,12	0,31
Крагујевац	0,50	0,19	0,50	0,25	0,75	0,62	0,12	0,19	0,12	0,69	0,25	0,69
Параћин	0,13	0,05	0,12	0,19	0,25	0,12	0,06	—	0,12	0,31	0,19	0,20
Титово Ужице	0,20	0,15	0,40	0,27	0,40	0,40	0,33	0,20	0,27	0,47	0,27	0,50
Ранковићево	0,23	0,29	0,29	0,21	0,64	0,50	0,07	0,29	0,14	0,57	0,07	0,50
Крушевац	0,07	0,07	0,29	0,14	0,36	0,29	0,21	0,21	0,14	0,64	0,14	0,50
Ниш	0,20	0,33	0,12	0,31	0,50	0,25	0,06	0,25	0,06	0,31	0,31	0,50
Врање	—	0,13	0,13	0,27	0,53	0,13	0,07	0,20	—	0,53	0,27	0,53
Кос. Митровица	0,13	0,13	0,27	0,13	0,53	0,33	0,20	0,13	0,13	0,60	0,13	0,27
Печ	0,33	0,25	0,33	0,25	0,42	0,31	—	—	0,31	0,46	0,15	0,31

Таблица 55

Годишњи ток вероватноће кишних периода по групама трајања за године 1925—1940 у Београду

Трајање периода	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
1 дан	2,12	1,56	1,75	2,18	2,18	3,06	3,00	2,81	2,25	1,93	2,25	2,62
2 дана	1,18	1,31	1,75	1,18	2,50	1,18	1,12	0,87	1,18	1,12	1,43	1,38
3 .	0,81	0,19	0,69	1,25	0,75	0,56	0,50	0,62	0,50	0,62	0,81	0,31
4 .	0,25	0,50	0,25	0,25	0,31	0,50	0,12	0,12	0,12	0,31	0,44	0,31
5 .	0,19	0,06	0,12	0,12	0,25	0,12	0,06	0,19	0,12	0,12	0,12	0,06
6 .	0,25	0,12	0,06	0,06	0,19	0,19	0,06	0,19	0,06	0,19	0,06	0,19
7 .	—	—	—	—	0,06	—	—	—	—	0,12	—	0,06
8 .	0,12	—	0,12	—	—	—	—	—	—	—	—	—
9 .	0,06	—	—	—	—	—	—	—	—	0,06	—	—
≥ 10 .	—	—	—	—	—	0,06	—	—	—	—	—	—

Сушне периоде

Као сушна периода узет је низ од најмање 5 узастопних дана без падавина. Издвајање сушних периода према дужини и њихов распоред у току године извршен је према Конрадовом правилу, које је наведено у уводу овог рада. Прво је извршено издвајање периода по месецима, према дужини трајања; затим су сабирани учестаности јављања појединих група сушних периода (у таблицама: сума); и најзад су суме честина изнете по месецима (Σ) за цео низ осматрања. Према томе издвојене су сушне периоде са трајањем од 5 дана па све до 20 дана и више.

Распоред сушних периода по месецима. — Прво место за које је извршена анализа сушних периода по месецима је Београд и то за шездесетогодишњи низ година. Ови подаци су изнети у табlici 56.

Таблица 56

Годишњи ток честине сушних периода у Београду за године 1887—1949

Трајање периода	Месец	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Сума
5 дана		19	13	14	18	18	22	33	16	16	11	14	17	211
6 .		11	14	12	11	16	10	26	10	12	11	15	10	158
7 .		10	7	13	13	12	9	4	13	8	7	6	9	111
8 .		7	9	5	7	7	7	8	9	4	8	7	7	85
9 .		9	5	3	6	3	4	10	16	6	3	12	6	83
10 .		8	7	6	1	5	4	3	10	4	3	2	10	63
11 .		6	7	2	4	5	2	2	4	6	4	4	8	54
12 .		6	6	4	2	5	2	3	3	4	1	3	—	39
13 .		2	4	2	5	2	2	6	5	4	8	4	3	47
14 .		1	1	4	2	—	1	5	2	—	1	1	—	18
15 .		—	2	3	—	—	—	3	4	5	3	2	3	25
16 .		2	4	2	—	1	1	—	2	1	1	1	1	16
17 .		1	1	1	—	3	—	—	2	5	1	1	2	17
18 .		—	2	2	—	—	1	1	—	2	—	—	—	8
19 .		1	—	—	1	1	1	1	1	—	2	—	1	9
≥ 20 .		4	4	9	3	1	—	3	9	16	12	6	3	70
Σ		87	86	82	73	79	66	108	106	93	76	78	80	1014

Вредности у овој табlici показују да је највише сушних периода у првој групи, тј. у групи периода чија је дужина 5 дана. Суме периода постепено опадају и зависе од дужине трајања. Ова правилност у извесним групама није подједнака. Тако на пример: годишњи збир сушних периода од 13 дана је већи од годишњег збира дванаестодневних сушних периода. Исто тако, годишњи збир сушних периода од 15 дана је већи од збира четрнаестодневних периода. Исти случај је између годишњих сушних периода од 17 и од 16 дана. Међутим, код кишних периода имали смо сасвим другачију слику: велики је број кишних периода у току године код прве четири групе, док је после настало нагло смањење броја кишних периода.

Највећи број сушних периода у току године је просечно у јулу, августу и септембру, а најмањи у јуну.

У таблицама 57 и 76 изнете су вредности годишњег тока сушних периода за сва места за која су обрађене и кишне периоде. Анализу ових таблица извршићемо по областима истим редом којим је извршена и анализа кишних периода.

Подаци о сушним периодама у Војводини изнесени су у таблицама 57 до 60. Између тамошњих метеоролошких станица истиче се Сента својим великим бројем сушних периода. После Сенте по броју сушних периода долазе Нови Сад, па Вршац и Сремска Митровица. У Сенти је знатно више шестодневних периода од петодневних, док је у Новом Саду обрнуто. У погледу честина осталих периода у следеће три групе (са дужином трајања од 7, 8 и 9 дана) готово је исти број сушних периода и у Сенти и у Новом Саду. Од дужих периода истичу се код Сенте дванаестодневне, а у Новом Саду тринаестодневне. Најдужих периода (20 и више дана) има у Сенти и Новом Саду подједнако. Вршац има нешто већи број сушних периода од Сремске Митровице. Од петодневних до деветодневних периода годишњи зборови периода постепено опадају; код једанаестодневних је у Сремској Митровици и Вршцу исти број (9), а затим са порастом дужине периоде њихови зборови расту до четрнаестодневних периода. Што се тиче најдужих периода, тј. од 20 и више дана, оне су у Вршцу знатно чешће него у Сремској Митровици.

Ако погледамо распоред суме сушних периода по месецима, видећемо да је највише сушних у јулу или августу, а најмање у мају, док је у Новом Саду иста честина још у фебруару и октобру.

У Војводини према томе је и распоред сушних периода следећи: највећи број је за време лета (VII и VIII), а најмањи у мају.

У Мачви са Колубаром се годишње суме сушних периода не разликују много (таблице 61 и 62). Али, пошто Ваљево има нешто краћи период осматрања од Ковиљаче, то се може рећи да у Ваљевоу има више сушних периода него у Ковиљачи. У првом делу овог рада видели смо расподелу падавина у Ковиљачи (таблица 5). У вези са њом можемо наћи објашњење за мањи број сушних периода у Ковиљачи од броја сушних периода у Ваљевоу. У Ковиљачи има доста петодневних периода, а нешто мање шестодневних. Број следећих већих периода постепено опада, али нарочито пада у очи број деветодневних, дванаестодневних и тринаестодневних периода којих има знатно више него осталих са дужином трајањем. Ваљево има такође највише петодневних периода; шестодневних и седмодневних има готово подједнако. Особито пада у очи мали број дванаестодневних сушних периода. Најдужих периода (≥ 20 дана) у Ваљевоу има двапут више него у Ковиљачи.

Распоред сушних периода по месецима једнак је у Ковиљачи и Ваљевоу: највећи је број у септембру, а најмањи у децембру.

Таблица 57
Годишњи ток честине сушних периода у Сенти за године 1925-1940

Трајање периода		Месец												Сума
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	
5 дана		7	1	2	8	4	7	4	7	3	—	2	4	49
6 .		5	4	1	5	7	3	4	8	7	5	3	3	55
7 .		—	2	2	3	5	3	4	2	3	2	2	3	31
8 .		—	3	2	1	3	4	3	2	2	1	2	7	30
9 .		5	3	2	2	—	4	4	3	2	2	3	1	31
10 .		1	1	3	2	—	—	2	5	3	1	1	—	19
11 .		1	2	1	1	1	1	2	1	—	2	1	2	15
12 .		3	3	—	5	1	—	2	1	2	1	3	4	25
13 .		2	—	3	—	—	1	2	1	1	1	—	—	11
14 .		—	1	—	—	—	—	2	1	2	2	2	2	12
15 .		—	1	—	—	—	2	—	—	1	2	—	—	6
16 .		—	1	—	—	—	—	1	—	—	2	1	—	5
17 .		—	—	1	—	—	—	—	1	2	—	1	—	5
18 .		1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
19 .		—	—	—	1	—	—	1	—	—	1	—	—	3
IV 20 .		2	3	4	—	—	1	1	2	1	2	2	2	20
Σ		27	25	21	28	21	26	32	34	29	24	23	28	318

Таблица 58
Годишњи ток честине сушних периода у Новом Саду за године 1925-1940

Трајање периода		Месец												Сума
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	
5 дана		3	4	3	6	9	7	6	2	2	4	6	5	57
6 "		10	1	3	2	2	4	4	6	5	2	1	4	44
7 "		3	—	1	3	3	3	7	—	1	2	1	4	28
8 "		2	2	2	2	2	1	2	3	3	3	—	4	26
9 "		1	2	1	2	3	—	1	4	4	1	3	1	23
10 "		1	2	4	2	—	4	2	1	2	1	4	2	25
11 "		—	3	2	—	2	3	—	2	2	2	3	1	20
12 "		1	2	—	—	—	—	2	1	1	1	1	—	9
13 "		3	—	2	2	—	2	4	1	3	2	—	—	19
14 "		—	2	1	2	—	—	3	1	—	1	1	—	11
15 "		—	1	1	1	1	—	1	1	1	3	1	—	11
16 "		—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	2	4
17 "		—	1	1	1	—	—	—	—	1	—	1	—	5
18 "		1	—	—	1	1	1	1	2	1	—	—	—	8
19 "		1	1	—	1	—	—	—	—	—	—	1	—	4
≥ 20 "		3	2	3	—	—	—	1	1	3	1	2	2	17
Σ		29	23	24	25	23	25	26	25	29	23	24	25	311

Таблица 59
Годишњи ток честине сушних периода у Вршцу за године 1925-1940

Месец		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Сума
Трајање периода														
5 дана		5	1	8	7	10	9	7	2	2	1	3	5	60
6 "		2	1	2	4	4	4	6	3	2	3	3	4	38
7 "		1	5	2	2	3	1	3	2	8	2	3	1	33
8 "		3	2	—	3	—	4	4	2	2	4	3	3	30
9 "		2	3	1	1	2	—	1	3	1	1	3	2	20
10 "		1	1	2	1	—	4	2	1	—	1	2	1	16
11 "		2	4	—	—	—	—	—	—	1	1	1	—	9
12 "		3	2	—	1	1	—	—	3	2	1	—	1	14
13 "		—	1	2	1	—	—	3	1	1	—	1	—	10
14 "		1	1	2	—	—	1	3	—	1	4	1	1	15
15 "		—	3	—	—	—	1	—	—	—	3	—	—	7
16 "		—	—	1	—	—	—	1	1	—	—	2	1	6
17 "		1	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	3
18 "		—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	1	3
19 "		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
≥ 20 "		2	1	3	2	—	—	1	2	4	1	1	2	19
Σ		23	25	23	23	20	24	31	21	24	23	24	22	283

Таблица 60
Годишњи ток честине сушних периода у Сремској Митровици за године 1925-1940

Годишњи ток четине сушине по месецима														
Трајање периода	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Сума	
5 дана	7	1	1	7	5	6	6	4	2	4	3	2	48	
6 .	6	3	1	—	2	—	6	3	1	4	5	4	35	
7 .	—	3	4	7	5	4	3	5	3	2	1	3	40	
8 .	—	1	1	—	—	—	2	3	3	3	3	1	17	
9 .	3	5	1	2	—	3	3	2	2	1	3	1	28	
10 .	3	3	5	1	1	3	1	2	—	2	4	2	27	
11 .	1	3	1	1	—	1	—	—	—	1	1	—	9	
12 .	—	1	1	2	—	1	3	—	2	2	—	2	14	
13 .	—	—	—	2	1	1	1	2	2	1	1	1	12	
14 .	—	1	2	—	1	1	2	1	—	4	1	—	13	
15 .	1	2	1	—	1	—	—	—	1	—	—	—	6	
16 .	—	—	1	—	—	—	—	1	3	—	—	—	5	
17 .	—	—	2	—	—	—	—	—	1	—	—	—	3	
18 .	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	
19 .	1	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	3	
≥20 .	1	—	—	—	—	—	1	1	1	1	1	2	8	
Σ	23	23	22	22	16	20	29	26	22	25	23	18	269	

Таблица 61

Годишњи ток честине сушних периода у Ковиљачи за године 1925—1940

Трајање периода \ Месец	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Сума
5 дана	7	8	7	8	5	12	4	1	3	6	5	1	67
6 .	5	5	7	4	5	5	6	4	5	2	5	5	58
7 .	—	2	—	3	1	2	1	6	3	2	4	4	28
8 .	—	—	—	1	1	1	5	3	3	3	2	—	19
9 .	2	6	4	—	—	—	2	3	2	—	3	—	22
10 .	1	3	1	—	—	1	1	1	4	8	3	—	18
11 .	1	—	—	—	—	—	—	—	3	—	1	—	5
12 .	2	1	—	2	2	1	2	1	2	1	—	1	15
13 .	1	1	1	1	—	2	1	2	—	2	1	—	12
14 .	—	1	—	1	—	—	—	1	—	1	1	—	5
15 .	—	—	1	—	—	1	1	—	3	1	1	—	8
16 .	—	1	1	—	—	—	—	2	—	—	1	—	5
17 .	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	2
18 .	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
19 .	—	—	1	—	—	—	1	—	—	1	—	1	4
≥ 20 .	2	—	—	—	—	—	2	1	—	1	—	—	6
Σ	22	28	24	20	14	25	26	25	23	23	27	13	275

Таблица 62

Годишњи ток честине сушних периода у Ваљеву за године 1926—1940

Трајање периода \ Месец	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Сума
5 дана	4	4	7	6	4	4	6	4	5	2	5	5	56
6 .	5	1	3	5	8	6	3	1	3	2	5	1	43
7 .	3	2	3	—	3	4	—	7	2	6	4	7	41
8 .	3	2	—	7	2	1	1	1	2	2	2	1	24
9 .	—	1	2	—	1	2	1	3	1	1	2	—	14
10 .	1	4	1	2	—	1	—	2	3	—	2	1	17
11 .	—	5	1	1	—	2	2	2	4	2	1	—	20
12 .	1	1	—	—	1	—	—	1	1	1	1	1	8
13 .	2	—	1	1	—	—	2	1	—	1	2	—	10
14 .	1	2	—	—	1	3	1	2	1	1	1	1	14
15 .	1	—	1	1	1	—	2	—	2	2	—	—	10
16 .	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	2
17 .	—	1	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	3
18 .	—	—	—	—	—	—	2	—	2	—	—	—	4
19 .	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	2
≥ 20 .	2	—	2	1	—	—	3	1	1	1	—	2	13
Σ	23	23	21	25	21	23	24	27	28	21	26	19	281

У области десно од Дунава у Београду и Великом Градишту је исти број сушних периода, али пошто раздобља осматрања у оба места нису једнака, то можемо рећи да има у Великом Градишту више сушних периода него у Београду (таблице 63 и 64). Ово се нарочито испољава код периода чија је дужина ≥ 20 дана.

Ако се анализирају суме сушних периода по месецима, видеће се да је у Београду највише сушних периода у септембру и затим у јулу, а најмање у мају и јуну. Велико Градиште има такође највећи број периода у јулу, а најмањи у мају.

Подаци о сушним периодама за североисточну Србију изнети су у таблицама 65, 66 и 67. Жагубица има највећи број сушних периода, затим долази Буково и најзад Зајечар. Буково има нешто више сушних периода од Зајечара стога, што је период осматрања у Букову потпунији. Годишње суме периода постепено опадају са дужином, али и овде то опадање није сасвим равномерно. Пада у очи мала сума тринаестодневних периода у Букову, а исто тако и једанаестодневних у Зајечару; у Жагубици суме постепено опадају са порастом дужине периода.

У погледу годишњег распореда сума сушних периода можемо истакнути да је највећи број периода у Букову у јулу, у Зајечару у априлу, а у Жагубици у априлу, јулу и августу. Најмањи број сушних периода знатно се разликује у ова три места: у Букову је у децембру, у Зајечару у новембру, а у Жагубици у марту.

У средњем делу Шумадије годишње суме сушних периода постепено опадају са порастом дужине трајања. Тако је у Крагујевцу највише петодневних периода, док седмодневних и осмодневних има готово подједнако (таблица 68). Најдужих периода је сразмерно мало. Код расподеле сушних периода по месецима највећи број периода има септембар, а затим јули и фебруар. Најмања годишња сума сушних периода је у мају.

Поморавље има доста велики број сушних периода. У Параћину нарочито пада у очи то, што најдужих периода (од ≥ 20 дана) има готово исто толико колико и петодневних и шестодневних (таблица 69). То није случај ни код једне друге станице. Такође је велики број десетодневних, дванаестодневних и петнаестодневних сушних периода.

Ако погледамо годишњи распоред сума сушних периода видећемо да је највећи број периода у априлу, а најмањи у октобру и децембру.

У сливу Западне Мораве има Титово Ужице доста велики број петодневних периода, и оне износе четвртину од целокупног броја периода; шестодневних и седмодневних периода је исти број, док је најдужих периода свега десет (таблица 70). С обзиром да је период осматрања за Ранковићево нешто краћи од Титовог Ужица то бисмо могли рећи да у Ранковићеву има нешто већи број сушних периода (таблица 71). И овде на петодневне периоде отпада око четвртина од укупног броја периода. Највећи број сушних периода долази на шестодневне, седмодневне, осмодневне и деветодневне. Што се тиче најдужих периода, њих у Ранковићеву има мало више него у Титовом Ужицу. Крушевац има свега дванаест година осматрања. Овде сума периода постепено опада са њиховом дужином (таблица 72). Најдужих периода има мало више у Крушевцу него у претходна два места ове групе.

Распоред сушних периода по месецима у ова три места је различит. Највише сушних периода у Титовом Ужицу је у јулу, у Ранковићеву у августу, а у Крушевцу у септембру. Најмање сума периода такође различите у ова три места. У Титовом Ужицу су у мају, у Ранковићеву у марту а у Крушевцу у октобру.

Годишњи ток честине сушних периода у Београду за године 1925-1940

Таблица 63

Трајање периода	Месец	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Сума
5 дана		6	3	4	3	3	5	8	4	5	2	5	6	54
6 "		3	5	4	5	4	3	8	4	2	3	4	2	47
7 "		2	2	5	5	3	2	—	5	7	2	2	5	40
8 "		1	1	1	2	3	2	2	2	1	5	—	2	22
9 "		1	1	2	1	2	—	1	4	2	—	7	2	23
10 "		2	4	—	—	2	1	1	4	2	1	1	1	19
11 "		1	2	—	—	—	1	1	1	1	—	2	2	11
12 "		3	2	2	—	—	—	1	1	2	—	1	—	11
13 "		—	1	1	2	—	1	2	—	—	3	1	—	11
14 "		—	1	—	1	—	1	2	—	—	1	—	—	6
15 "		—	1	—	—	—	—	1	—	2	2	—	—	6
16 "		—	2	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	3
17 "		—	—	—	—	—	1	—	—	2	1	—	—	4
18 "		—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	2
19 "		—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1
20 "		2	—	2	1	—	—	1	1	2	1	—	1	11
Σ		21	25	22	20	17	17	28	26	29	21	24	21	271

Годишњи ток честине сушних периода у Великом Градишту за године 1926-1940

Таблица 64

Трајање периода	Месец	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Сума
5 дана		4	—	7	6	2	2	2	7	1	2	1	6	40
6 "		1	4	2	4	4	1	8	3	2	2	2	2	35
7 "		5	1	3	3	4	7	1	2	2	1	4	1	34
8 "		3	3	1	1	4	2	5	1	3	4	4	1	32
9 "		3	2	2	—	—	2	3	1	1	1	2	2	19
10 "		2	3	1	—	1	1	3	1	3	1	1	—	17
11 "		1	1	—	2	1	4	3	2	—	1	1	—	16
12 "		2	3	—	3	—	—	1	1	1	1	2	—	14
13 "		1	—	—	1	—	—	2	1	1	2	1	1	10
14 "		—	1	1	—	—	—	—	1	1	1	1	—	5
15 "		1	1	—	—	—	1	—	1	1	2	—	1	8
16 "		—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	2	3	7
17 "		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
18 "		—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	1	3
19 "		—	2	1	1	—	1	1	—	—	1	1	—	8
20 "		2	1	4	—	1	—	1	4	5	2	1	2	23
Σ		25	22	23	21	18	21	30	24	23	21	23	20	271

Годишњи ток честине сушних периода у Параћину за године 1925-1940

Таблица 69

Трајање периода	Месец	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Сума
5 дана		6	4	1	9	5	4	5	3	1	—	5	2	45
6 "		3	2	2	4	6	5	2	3	3	4	7	3	44
7 "		3	3	1	2	5	6	1	4	3	—	3	2	33
8 "		1	2	2	5	2	3	—	3	3	5	3	2	31
9 "		8	—	2	1	2	2	1	1	1	1	—	2	16
10 "		3	2	2	1	2	4	1	1	1	1	—	3	21
11 "		1	1	—	2	1	1	2	1	1	—	1	—	11
12 "		1	4	2	—	—	—	1	—	3	4	2	1	18
13 "		1	—	—	1	—	—	3	—	3	—	3	—	11
14 "		—	—	2	1	2	—	1	—	—	2	—	1	9
15 "		1	1	—	3	—	—	3	2	2	2	1	1	16
16 "		1	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	3
17 "		—	—	1	1	—	1	1	1	—	—	—	—	5
18 "		—	1	2	—	—	—	1	1	1	1	1	—	8
19 "		—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	1	3
Σ		27	23	23	33	25	27	26	28	29	22	29	22	314

Годишњи ток честине сушних периода у Титовом Ужицу за године 1925-1940

Таблица 70

Трајање периода	Месец	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Сума
5 дана		5	4	4	8	8	8	8	4	3	5	7	6	65
6 "		5	2	1	4	2	5	7	2	1	2	3	2	36
7 "		1	3	4	—	3	4	3	5	5	2	2	2	34
8 "		2	4	—	3	1	—	3	—	4	3	3	3	26
9 "		2	2	2	1	1	1	—	4	2	—	3	1	19
10 "		1	5	3	—	1	1	1	—	2	1	2	2	19
11 "		2	1	2	—	1	1	1	—	1	—	—	2	11
12 "		2	1	—	—	—	1	—	—	1	1	1	1	8
13 "		1	1	1	2	1	—	2	—	3	1	2	—	14
14 "		—	1	—	—	1	—	1	2	—	3	1	1	10
15 "		—	—	—	1	—	—	—	—	2	1	1	—	5
16 "		—	—	—	—	1	1	—	—	1	3	—	—	6
17 "		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
18 "		1	—	1	1	—	1	—	1	—	1	—	—	6
19 "		—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	1	3
Σ		24	24	19	22	15	23	27	22	26	24	25	21	272

Таблица 71

Годишњи ток честине сушних периода у Ранковићеву за године 1926—1940

Трајање периода	Месец	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Сума
5 дана		6	3	4	8	8	5	9	6	2	2	3	7	63
6 "		3	2	1	7	2	3	4	9	2	2	5	2	42
7 "		5	2	1	3	6	3	1	5	1	2	5	3	37
8 "		2	4	—	1	3	4	3	1	2	2	1	1	24
9 "		3	3	2	1	—	2	2	2	3	1	6	—	25
10 "		—	2	1	1	—	1	—	—	1	—	—	3	9
11 "		2	1	2	—	1	—	—	1	3	1	1	2	14
12 "		2	1	1	2	1	2	—	—	2	3	1	—	15
13 "		—	1	1	1	—	—	1	1	4	—	—	2	11
14 "		1	—	—	—	—	—	3	—	—	3	—	—	7
15 "		—	—	—	—	—	—	—	1	2	1	—	—	4
16 "		1	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	3
17 "		—	1	—	—	—	—	1	—	2	1	—	—	5
18 "		—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	2
19 "		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
≥20 "		1	—	1	2	—	—	1	3	—	—	1	2	11
Σ		26	20	14	26	21	20	26	29	26	18	24	22	272

Таблица 72

Годишњи ток честине сушних периода у Крушевцу за године 1927—1940

Трајање периода	Месец	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Сума
5 дана		3	6	6	7	3	4	3	4	2	3	1	6	48
6 "		1	3	5	3	5	1	1	4	3	—	4	—	30
7 "		5	3	2	2	3	2	1	2	3	1	3	—	27
8 "		—	3	1	1	2	2	2	2	2	2	3	3	23
9 "		1	1	—	—	2	—	1	3	3	—	4	1	16
10 "		1	2	—	1	1	—	2	2	—	1	—	1	11
11 "		2	—	—	1	1	2	1	1	3	—	2	—	13
12 "		2	—	1	—	—	1	—	—	1	1	1	1	8
13 "		—	—	2	1	—	1	—	1	—	2	—	1	8
14 "		—	—	—	1	—	—	3	—	1	3	—	—	8
15 "		—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	2
16 "		—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	2
17 "		—	—	3	—	—	—	—	1	2	—	—	—	6
18 "		1	—	—	—	—	—	1	—	2	—	—	—	4
19 "		—	—	—	1	—	1	2	—	—	—	1	—	5
≥20 "		1	—	1	1	—	1	1	2	2	—	—	2	11
Σ		17	19	21	19	17	16	19	22	24	14	19	15	222

Таблица 65

Годишњи ток честине сушних периода у Букову за године 1927—1940

Месец		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Сума
Трајање периода														
5 дана		4	7	1	3	6	3	6	3	3	2	7	48	
6 "		3	3	3	6	6	3	1	5	4	2	—	2	38
7 "		4	4	2	2	—	1	4	1	2	2	1	2	25
8 "		2	1	3	2	3	3	1	—	1	4	2	1	23
9 "		3	2	—	2	2	4	1	1	—	—	6	1	22
10 "		1	1	—	2	1	2	3	—	3	2	1	1	17
11 "		1	3	1	—	2	2	2	1	2	—	1	1	16
12 "		1	2	—	1	—	5	3	—	1	—	—	—	13
13 "		—	1	1	1	—	1	2	1	1	—	—	—	8
14 "		1	—	1	1	2	1	—	1	1	3	—	—	11
15 "		3	—	1	—	—	2	2	1	1	2	1	—	13
16 "		—	—	1	—	—	—	—	4	2	1	—	—	8
17 "		—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
18 "		—	—	3	—	1	—	1	—	—	—	1	—	6
19 "		—	1	—	—	—	—	1	—	2	—	—	—	4
≥ 20 "		2	2	2	2	—	—	2	4	2	4	3	2	25
Σ		25	27	20	22	23	27	29	22	25	23	18	17	278

Таблица 66

Годишњи ток честине сушних периода у Зајечару за године 1927—1940

Трајање периода	Месец	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Сума
5 дана		1	2	4	6	7	4	3	3	2	3	1	6	42
6 "		4	4	2	5	2	2	2	4	2	2	1	5	35
7 "		5	2	2	6	2	3	1	4	1	1	1	1	29
8 "		2	1	4	1	—	1	1	1	1	2	4	2	20
9 "		1	2	4	1	—	1	1	2	2	1	1	2	18
10 "		2	3	3	1	2	—	—	—	2	2	3	1	19
11 "		—	—	—	2	—	2	—	1	—	—	2	—	7
12 "		1	—	—	1	1	3	5	2	2	—	—	1	16
13 "		2	—	—	—	1	—	1	—	1	—	—	—	5
14 "		—	2	1	1	—	1	1	—	—	1	—	—	7
15 "		1	—	—	1	—	—	—	2	2	1	—	—	7
16 "		—	1	1	—	—	—	1	1	1	—	—	—	5
17 "		—	—	1	—	—	—	1	—	1	1	1	—	5
18 "		—	1	1	—	—	1	1	—	1	—	—	—	5
19 "		—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	1	—	3
20 "		—	2	3	2	1	—	1	1	2	2	—	3	17
Σ		19	20	26	27	16	18	19	21	21	17	15	21	240

Таблица 67
Годишњи ток честине сушних периода у Жагубици за године 1925—1980

Трајање периода	Месец	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Сума
5 дана		6	2	2	8	5	4	6	8	2	—	3	9	55
6 „		2	5	2	4	4	1	3	5	2	5	3	6	42
7 „		3	3	3	1	4	4	2	1	2	1	3	3	30
8 „		1	3	—	4	2	5	2	3	2	5	2	1	30
9 „		2	3	4	5	3	1	2	1	2	1	6	1	31
10 „		4	1	3	—	4	3	1	5	—	—	1	1	23
11 „		—	3	—	2	1	1	1	2	2	1	3	2	18
12 „		—	2	1	2	—	—	4	—	1	—	2	—	12
13 „		2	2	1	—	—	1	2	—	1	2	—	2	13
14 „		—	—	2	2	—	1	3	—	1	1	1	—	11
15 „		—	—	1	—	—	3	—	1	2	—	1	—	8
16 „		—	—	1	2	1	—	2	1	—	2	—	—	9
17 „		—	1	1	—	—	—	2	—	3	—	—	—	7
18 „		—	—	—	—	—	—	—	2	2	2	—	—	6
19 „		1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	3
IV 20 „		6	2	2	2	—	1	1	2	3	3	3	5	30
Σ		27	27	23	32	24	25	31	31	25	24	29	30	328

Таблица 68
Годишњи ток честине сушних периода у Крагујевцу за године 1925—1940

Трајање периода	Месец	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Сума
5 дана		7	7	6	5	5	6	5	5	3	3	4	5	61
6 „		4	1	2	8	2	5	4	4	2	4	4	4	44
7 „		3	3	2	5	1	6	—	2	4	1	3	1	31
8 „		3	3	1	1	2	2	3	3	2	4	6	3	33
9 „		1	4	2	1	2	2	4	2	2	1	2	1	24
10 „		1	2	2	—	1	—	2	2	1	2	2	—	15
11 „		—	4	1	—	—	1	1	2	2	—	1	1	13
12 „		—	1	1	1	—	—	4	3	1	4	—	—	15
13 „		3	—	—	—	—	1	—	1	4	1	1	1	12
14 „		—	1	1	—	—	1	1	1	2	4	—	—	11
15 „		—	1	—	—	—	—	1	—	2	—	1	1	6
16 „		—	1	—	—	—	—	—	—	2	—	—	1	4
17 „		—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	2
18 „		—	—	1	—	—	—	2	—	1	—	—	—	4
19 „		—	—	1	1	—	—	—	1	—	—	—	1	4
IV 20 „		2	—	—	1	1	—	1	1	1	—	1	—	8
Σ		24	28	20	23	14	24	28	27	29	25	26	19	282

Таблица 75
Годишњи ток честине сушних периода у Косовској Митровици за године 1926—1940

Трајање периода	Месец	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Сума
5 дана		4	2	4	6	5	4	5	3	3	—	4	4	44
6 „		1	4	2	7	1	4	4	2	3	6	4	5	43
7 „		5	2	6	3	2	3	2	5	5	1	1	1	36
8 „		3	1	1	2	—	2	2	3	2	4	3	1	24
9 „		2	1	2	1	5	—	1	2	2	—	2	3	21
10 „		2	2	1	1	2	—	—	1	1	1	4	3	18
11 „		—	2	1	2	1	1	—	—	1	1	1	1	11
12 „		3	2	1	1	1	2	2	—	2	1	1	2	18
13 „		—	1	—	2	1	—	1	1	3	2	1	1	13
14 „		1	—	—	—	1	—	1	—	—	—	2	—	5
15 „		3	—	—	—	—	2	2	2	1	1	—	1	12
16 „		1	5	1	—	—	—	1	1	—	—	1	—	10
18 „		—	—	2	—	—	—	—	3	2	1	—	1	9
18 „		—	—	—	1	—	1	—	—	2	1	1	—	6
19 „		—	—	1	—	—	—	1	—	1	1	—	—	4
IV 20 „		1	2	2	1	—	1	4	3	2	2	1	2	21
Σ		26	24	24	27	19	20	26	26	30	22	26	25	295

Таблица 76
Годишњи ток честине сушних периода у Пећи за године 1928—1940

Трајање периода	Месец	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Сума
5 дана		2	3	4	2	1	3	—	2	3	6	3	4	33
6 „		1	4	4	3	—	3	4	3	5	2	2	4	35
7 „		2	1	1	2	4	1	—	1	1	3	2	2	20
8 „		1	2	2	—	1	1	2	2	4	1	2	3	21
9 „		1	—	—	3	3	—	1	—	2	—	1	1	12
10 „		3	—	2	1	1	2	—	3	—	—	2	—	14
11 „		—	—	1	—	—	1	3	—	2	—	2	—	9
12 „		3	—	1	1	1	—	1	1	—	—	1	—	9
13 „		—	—	—	—	—	—	1	2	1	2	—	—	6
14 „		—	—	—	—	1	1	—	1	2	1	—	—	6
15 „		—	—	—	1	—	1	1	—	—	—	1	—	4
16 „		—	1	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	3
17 „		—	—	—	1	—	1	2	—	—	1	—	—	5
18 „		—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	2
19 „		—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	2	4
IV 20 „		2	2	—	1	—	—	4	2	1	1	—	1	14
Σ		15	13	16	15	13	15	19	17	22	18	17	17	197

Таблица 73
Годишњи ток честине сушних периода у Нишу за године 1925—1940

Трајање периода	Месец	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Сума
5 дана		7	3	9	7	4	6	5	2	1	4	3	5	56
6 "		5	1	2	2	7	4	7	5	3	1	5	4	46
7 "		3	3	—	3	4	2	4	3	2	1	2	4	31
8 "		1	2	1	4	2	2	3	—	4	3	3	—	25
9 "		1	3	—	1	—	2	1	3	1	—	4	1	17
10 "		2	2	2	1	3	—	—	2	—	—	1	—	13
11 "		2	3	—	—	—	1	2	4	3	4	1	—	20
12 "		1	1	—	3	—	1	1	1	1	—	2	1	12
13 "		1	—	1	—	—	2	1	1	2	2	—	—	10
14 "		—	—	—	1	—	—	1	2	4	1	—	—	9
15 "		—	—	3	—	—	1	1	1	1	—	—	—	7
16 "		—	1	2	—	—	—	—	1	2	3	—	—	9
17 "		1	—	—	1	—	1	2	2	1	1	1	—	10
18 "		—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	1	—	3
19 "		—	—	—	1	—	—	—	—	2	—	—	1	4
20 "		1	2	4	1	—	—	4	3	1	—	3	3	22
Σ		25	21	24	25	20	23	31	29	26	24	27	19	294

Таблица 74
Годишњи ток честине сушних периода у Врању за године 1926—1940

Трајање периода	Месец	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Сума
5 дана		6	5	5	5	2	2	6	7	6	3	1	3	51
6 "		3	2	3	1	—	1	2	1	3	—	1	3	20
7 "		3	3	2	4	5	6	2	4	3	4	5	—	41
8 "		4	2	1	4	6	3	3	1	2	2	3	1	32
9 "		1	2	3	1	1	1	1	4	1	—	4	2	21
10 "		1	3	2	1	—	—	1	—	—	—	1	1	10
11 "		1	1	2	1	2	1	1	1	—	2	2	2	16
12 "		2	4	—	—	1	—	3	—	1	—	1	—	12
13 "		1	1	1	—	2	2	—	2	—	1	—	—	10
14 "		—	—	1	2	1	—	1	—	1	2	—	1	9
15 "		1	—	1	—	—	—	1	1	3	—	1	—	8
16 "		—	—	—	—	—	1	—	—	1	1	1	—	4
17 "		1	—	1	—	1	1	1	—	—	—	—	1	6
18 "		—	1	1	—	—	1	—	1	—	2	1	—	7
19 "		—	—	—	—	—	—	1	—	2	1	—	—	4
20 "		3	—	2	3	—	1	5	3	3	5	2	3	30
Σ		27	24	25	22	21	20	23	25	26	23	23	17	281

Таблица 30 — Годишњи ток честине сушних периода по декадама у Срем. Митровици за године 1925 — 1940

Трајање периода	I			II			III			IV			V			VI			VII			VIII			IX			X			XI			XII		
	I	II	III	I	II	III	I	II	III	I	II	III	I	II	III	I	II	III	I	II	III	I	II	III	I	II	III	I	II	III	I	II	III	I	II	III
5 дана	1	3	3	1	1	1	—	—	—	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
6 "	2	1	3	1	2	1	—	—	—	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
7 "	—	—	—	1	1	1	—	—	—	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
8 "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
9 "	2	1	1	1	1	1	—	—	—	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
10 "	1	1	1	1	1	1	—	—	—	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
11 "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
12 "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
13 "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
14 "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
15 "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
16 "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
17 "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
18 "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
19 "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
20 "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Σ	7	5	11	7	11	5	4	11	7	6	7	9	4	7	5	7	7	6	10	6	13	5	13	8	9	4	9	8	10	7	8	5	10	7	2	9

Таблица 81 — Годишња ток честине сушних периода по декадама у Вршцу за године 1925-1940

Трајање периоде	I			II			III			IV			V			VI			VII			VIII			IX			X			XI			XII			
	I		II	I		II	III	I		II	III	I		II	III	I		II	III	I		II	III	I		II	III	I		II	III	I		II	III		
	I	II	III	I	II	III	I	II	III	I	II	III	I	II	III	I	II	III	I	II	III	I	II	III	I	II	III	I	II	III	I	II	III				
5 дана	1	3	1	1	—	—	—	1	6	1	3	2	2	3	5	2	4	2	3	2	1	4	2	—	1	—	1	—	1	—	1	—	1	—	1	—	
6 „	1	—	1	—	1	—	—	1	1	—	1	1	2	2	—	2	2	1	1	3	1	2	—	2	1	1	—	2	1	1	—	2	—	2	—		
7 „	—	—	1	—	3	2	1	—	1	1	1	1	—	1	1	1	—	1	—	1	—	2	—	—	2	3	4	1	—	2	—	1	2	1	—		
8 „	1	—	2	1	—	1	—	—	—	—	1	—	2	—	—	—	3	1	—	1	1	2	—	1	1	2	—	1	3	—	—	1	2	1	—		
9 „	1	1	—	—	2	1	—	—	1	—	—	—	1	—	2	—	—	—	—	—	1	—	3	—	—	—	1	—	1	1	1	1	—	1	—		
10 „	—	—	1	1	1	—	—	2	—	—	1	—	—	—	—	—	1	2	1	—	2	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	1	—	
11 „	—	1	1	1	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
12 „	1	—	2	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	2	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—
13 „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
14 „	1	—	—	—	—	1	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—
15 „	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
16 „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
17 „	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
18 „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
19 „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
≥20 „	1	—	1	—	—	—	—	3	—	—	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Σ	8	5	10	8	8	9	4	12	7	9	6	8	6	9	5	11	7	6	10	8	13	3	9	10	6	8	5	10	8	4	7	13	6	5	11		

Таблица 78 — Годишња ток честине сушних периода по декадама у Сенти за године 1925 — 1940

Таблица 18 — 1. Изменения в составе судна по периодам

Трајање периода	I			II			III			IV			V			VI			VII			VIII			IX			X			XI			XII			
	I	II	III	I	II	III	I	II	III	I	II	III	I	II	III	I	II	III	I	II	III	I	II	III	I	II	III	I	II	III	I	II	III				
5 дана	2	2	3	—	1	—	—	2	—	1	3	4	1	1	2	2	1	4	1	1	2	1	2	4	1	2	—	—	—	—	—	—	1	1	2	1	1
6 "	—	2	2	—	3	1	—	—	1	2	1	2	2	3	2	1	1	1	1	1	2	2	3	3	1	2	4	1	2	2	1	—	2	—	2	1	
7 "	—	—	—	1	1	—	—	2	—	1	—	2	—	2	3	1	1	1	2	1	1	—	1	1	2	—	1	—	1	1	—	—	2	2	—	1	
8 "	—	—	—	—	1	2	1	—	1	—	1	—	1	2	—	1	1	2	3	—	—	1	1	—	1	1	—	—	1	—	1	—	1	3	2	2	
9 "	1	—	4	1	1	1	—	2	—	1	—	1	—	—	—	1	2	1	—	2	2	2	—	1	1	1	—	1	—	1	—	2	1	1	—	—	
10 "	1	—	—	1	—	—	—	—	3	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	1	2	2	2	—	1	1	—	—	—	—	1	—	—		
11 "	—	—	1	1	1	—	—	1	—	—	1	—	1	—	—	1	—	—	2	—	—	—	1	—	—	—	—	1	1	—	1	—	—	1	1	—	
12 "	3	—	—	—	2	1	—	—	—	2	3	—	—	—	1	—	—	—	1	—	1	—	1	—	1	—	1	1	—	—	1	—	2	—	1	3	
13 "	—	—	2	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	1	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	2	
14 "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	1	—	1	—	—		
15 "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—		
16 "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
17 "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
18 "	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
19 "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
≥ 20 "	1	—	1	1	1	1	1	2	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	1	1	—	—	1	—	—	1	1	—	—	—	2	
Σ	9	5	13	6	11	8	5	9	7	9	9	10	5	9	7	9	7	10	13	7	12	8	12	14	11	8	10	7	9	8	6	11	9	7	12		

Таблица 85 — Годишњи ток честине сушних периода по декадама у Великом Градишту за године 1926 — 1940

Трајање периода	I			II			III			IV			V			VI			VII			VIII			IX			X			XI			XII		
	1		II	1		II	1		II	1		II	1		II	1		II	1		II	1		II	1		II	1		II	1		II	1		II
	1	II	III	1	II	III	1	II	III	1	II	III	1	II	III	1	II	III	1	II	III	1	II	III	1	II	III	1	II	III	1	II	III	1	II	III
5 дана	1	1	2	—	—	—	4	3	—	1	1	4	1	1	—	1	—	1	1	—	1	2	3	2	—	1	—	—	1	1	—	—	1	2	3	1
6 "	—	1	—	1	3	—	—	2	—	1	—	3	1	2	1	—	—	—	—	1	7	—	2	1	1	—	1	1	—	—	—	—	2	—	2	—
7 "	2	—	3	—	1	—	1	—	2	1	—	2	2	—	2	4	3	—	—	1	—	1	1	—	2	—	—	1	—	—	1	—	2	—	1	—
8 "	1	—	2	1	1	1	—	—	1	—	—	1	—	2	2	—	—	—	2	1	2	—	1	—	1	2	—	1	1	2	2	—	2	—	1	—
9 "	1	2	—	—	1	1	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	1	1	1	1	1	1	—	—	—	1	—	—	1	—	—	1	—	2	—	
10 "	—	2	—	2	—	1	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	1	2	—	1	—	2	1	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—
11 "	1	—	—	—	1	—	—	—	—	2	—	—	1	—	—	1	2	1	1	2	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—
12 "	1	—	1	2	—	1	—	—	—	—	2	1	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—
13 "	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—
14 "	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—
15 "	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
16 "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
17 "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
18 "	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
19 "	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
≥20 "	—	1	1	—	—	—	1	1	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Σ	8	7	10	6	9	7	7	9	7	7	3	11	7	5	6	10	7	4	7	10	15	4	11	9	8	9	6	10	5	5	6	12	4	7	9	

Таблица 83 — Годишњи ток честине сушних периода по декадама у Ковиљачи за године 1925 — 1940

Трајање периода	I			II			III			IV			V			VI			VII			VIII			IX			X			XI			XII				
	I		II	I		II	I		II	I		II	I		II	I		II	I		II	I		II	I		II	I		II	I		II	III				
	I	II	III	I	II	III	I	II	III	I	II	III	I	II	III	I	II	III	I	II	III	I	II	III	I	II	III	I	II	III	I	II	III					
5 дана	4	2	1	1	5	2	4	3	—	3	3	2	1	4	—	5	4	3	3	—	1	1	—	1	2	—	1	2	3	1	—	2	3	—	—			
6 "	1	1	3	2	1	2	2	3	2	—	—	4	3	—	2	1	2	2	3	1	2	1	1	2	—	1	4	—	1	1	1	1	3	2	1	2		
7 "	—	—	—	—	1	1	—	—	—	1	—	2	—	1	—	1	—	1	—	—	—	1	1	2	3	2	1	—	—	1	1	2	1	1	2	1	1	
8 "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	1	—	2	2	1	—	2	1	1	1	1	1	1	1	—	—	2	—	—	—		
9 "	—	1	1	3	1	2	—	1	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	2	1	1	1	1	1	—	—	—	—	—	3	—	—	—		
10 "	1	—	—	1	1	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	1	3	—	1	1	2	—	2	1	—	—	—	—		
11 "	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—		
12 "	1	—	1	—	1	—	—	—	1	1	—	—	—	1	1	—	1	—	—	1	1	—	1	—	1	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	
13 "	—	1	—	1	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	2	—	—	1	—	1	—	1	1	—	—	—	—	1	1	—	1	—	—	—	—	—	
14 "	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	
15 "	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
16 "	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—
17 "	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
18 "	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
19 "	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
≥ 20 "	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Σ	8	6	8	8	11	9	7	10	7	6	6	8	4	6	4	11	8	6	11	6	9	5	9	11	8	9	11	8	10	5	8	6	13	4	3	6		

Таблица 83 — Годишњи ток честине сушних периода по декадама у Бањеву за године 1926-1940

Трајање периода	V																																				
	I			II			III			IV			V			VI			VII			VIII			IX			X			XI			XII			
	I	II	III	I	II	III	I	II	III	I	II	III	I	II	III	I	II	III	I	II	III	I	II	III	I	II	III	I	II	III	I	II	III				
5 дана	1	—	3	—	2	2	2	3	2	2	1	3	1	1	2	—	2	2	2	—	4	—	1	3	2	1	2	—	1	1	—	3	2	3	1	1	
6 "	2	2	1	—	—	1	1	2	—	2	1	2	2	4	2	3	3	—	—	2	1	—	1	—	1	—	1	2	—	—	1	1	2	2	1	—	1
8 "	—	1	2	—	1	1	2	—	1	—	—	—	1	1	1	1	2	1	—	—	—	—	1	1	5	—	2	2	2	1	1	2	—	—	3	4	
8 "	2	—	1	1	1	—	—	—	—	2	2	3	—	2	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	2	—	—	—	—	2	1	—	—		
9 "	—	—	—	1	—	—	—	—	2	—	—	—	1	—	—	1	1	—	—	1	—	—	3	—	1	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—		
10 "	—	—	1	—	3	1	—	1	—	1	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	2	—	2	—	1	—	—	—	—	2	—	—	1		
11 "	—	—	—	2	1	2	—	1	—	—	1	—	—	—	—	1	1	—	—	1	—	1	1	—	1	2	—	2	—	—	—	1	—	—	—		
12 "	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	—		
13 "	1	—	1	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—		
14 "	1	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	1	1	—	—	1	1	1	1	1	—	—	1	—	—	—	—	1	—	1		
15 "	—	1	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	2	—	1	—	—	—	1	—	—	—		
16 "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
17 "	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
18 "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
19 "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
≥20 "	—	1	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	
Σ	7	6	10	5	8	10	6	10	5	10	6	9	5	9	7	8	10	5	7	4	13	6	9	12	10	9	9	5	9	7	7	9	10	5	5	9	

Таблица 86 — Годишњи ток честине сушних периода по декадама у Букову за године 1927 — 1940

Трајање периода	I			II			III			IV			V			VI			VII			VIII			IX			X			XI			XII											
	I			II			III			I			II			III			I			II			III			I			II			III			I			II			III		
	I	II	III	I	II	III	I	II	III	I	II	III	I	II	III	I	II	III	I	II	III	I	II	III	I	II	III	I	II	III	I	II	III	I	II	III									
5 дана	1	—	3	8	1	3	1	—	—	1	1	1	—	1	5	1	2	—	1	2	3	2	1	—	—	1	2	2	—	1	1	—	1	3	1	3									
6 "	1	2	—	2	1	—	1	2	—	1	1	4	2	2	2	1	2	—	—	—	3	2	—	1	2	1	1	—	1	—	—	—	—	1	1	—									
7 "	1	1	2	2	2	—	—	2	—	—	1	1	—	—	—	—	—	1	1	1	2	—	1	—	1	1	1	1	—	—	1	—	—	—	1	1									
8 "	1	1	—	1	—	—	—	1	2	—	1	1	1	2	—	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	1	1	2	1	1	1	—	—	—	—										
9 "	1	1	1	—	—	1	—	—	—	1	1	1	—	2	—	1	1	2	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	3	2	—	1										
10 "	—	—	1	1	—	—	—	—	—	1	—	1	—	1	—	—	1	1	—	2	1	—	—	—	1	1	1	1	—	1	—	—	—	—	1										
11 "	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	2	—	1	—	1	—	—	—	1	1	—	—	—	—	1	—	—	—	1										
12 "	—	1	—	2	2	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	2	2	—	3	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—										
13 "	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	1	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—										
14 "	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	1	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	2	—	1	1	—	—	—	—	—										
15 "	2	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	1	2	—	—	1	—	1	1	1	—	1	—	—	—	—	—	—										
16 "	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	1	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—										
17 "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—										
18 "	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—										
19 "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—										
≥ 20 "	1	—	1	—	2	—	—	—	2	1	—	1	—	—	—	—	—	—	1	—	1	1	2	2	—	—	3	—	1	—	1	2	—	—	2										
Σ	8	7	10	10	10	7	5	7	8	6	6	10	4	10	9	7	11	9	8	10	11	7	9	6	7	9	9	11	6	6	6	6	5	3	9										

Таблица 95 — Годишњи ток честине сушних периода по декадама у Враћу за године 1926 — 1940

Трајање периода	I			II			III			IV			V			VI			VII			VIII			IX			X			XI			XII		
	I		II	I		II	III	I		II	III	I		II	III	I		II	III	I		II	III	I		II	III	I		II	III					
	1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	3						
5 дана	2	1	3	1	2	2	2	2	1	2	1	2	1	1	1	1	1	1	4	3	2	2	1	1	4	1	1	1	1	1	1	1	1			
6 "	1	1	1	1	1	1	2	1	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1			
7 "	2	1	1	1	3	1	1	1	2	1	2	2	3	2	1	1	1	1	2	1	2	1	2	1	1	1	1	1	1	2	1	2	1	1		
8 "	2	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1	3	2	1	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1		
9 "	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	3	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1		
10 "	1	1	1	1	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1		
11 "	1	1	1	1	1	1	2	1	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1		
12 "	1	1	2	2	2	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1		
13 "	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1		
14 "	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1		
15 "	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1		
16 "	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1		
17 "	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1		
18 "	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1		
19 "	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1		
≥ 20 "	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	4	1	2	1	3	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
Σ	10	7	10	8	9	7	5	11	9	9	5	8	4	9	8	4	7	9	8	7	13	8	9	8	11	8	7	5	12	6	6	7	10	6	3	8

Таблица 96 — Годишњи ток честине сушних периода по декадама у Косовској Митровици за године 1926-1940

Трајање периода	I			II			III			IV			V			VI			VII			VIII			IX			X			XI			XII		
	I	II	III	I	II	III	I	II	III	I	II	III	I	II	III	I	II	III	I	II	III	I	II	III	I	II	III	I	II	III	I	II	III			
5 дана	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	3	2	1	2	1	1	3	2	1	1	1	1	2	1	1	1	2	1	1	2	2	2			
6 "	—	1	—	1	2	1	1	—	1	3	3	—	1	—	—	4	—	—	1	2	1	2	—	1	—	2	2	3	1	—	2	2	—	3		
7 "	1	3	1	1	1	—	3	1	2	1	2	—	—	1	1	1	2	—	1	1	3	1	3	2	—	—	1	—	—	1	—	—	—	1		
8 "	2	—	1	—	1	—	—	—	1	2	—	—	—	—	—	1	1	1	1	1	1	1	1	1	—	1	2	1	1	—	2	—	1			
9 "	1	—	1	1	—	—	2	—	1	—	1	—	1	2	2	—	—	1	1	—	1	1	—	1	—	—	—	—	—	2	—	1	1			
10 "	—	1	1	1	1	—	1	—	1	—	1	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	1	1	2	1	2	—	1		
11 "	—	—	—	2	—	—	—	—	1	1	—	1	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	1	—	—	1	—	—	1	—		
12 "	2	—	1	1	1	—	1	—	1	1	—	—	1	—	1	1	—	1	2	—	—	—	—	1	—	1	—	1	—	—	1	—	2	—		
13 "	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	1	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	2	1	1	1	—	1	—	—	1	—		
14 "	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—		
15 "	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	1	1	1	1	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—		
16 "	—	1	—	1	1	3	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—		
17 "	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	1	1	1	2	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—		
18 "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—		
19 "	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—		
≥20 "	—	1	—	1	1	1	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	3	—	2	1	1	1	—	2	—	1	—	1	—	1		
Σ	10	8	8	9	7	8	7	9	8	9	9	5	7	7	6	6	8	7	6	13	8	10	8	10	11	9	5	10	7	9	7	10	9	7	9	

Таблица 98 — Годишњи ток честине сушних периода чије је трајање ≥ 15 дана по декадама у НР Србији за године 1925—1940

Место		I			II			III			IV			V			VI			VII			VIII			IX			X			XI			XII		
Место	Месец	I	II	III	I	II	III	I	II	III	I	II	III	I	II	III	I	II	III	I	II	III	I	II	III	I	II	III	I	II	III	I	II	III			
Сента	1	1	1	2	1	2	1	3	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1			
Нови Сад	1	2	1	4	1	1	1	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1			
Срем. Митровица	1	1	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1			
Вршац	2	1	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1			
Ковиљача	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1			
Ваљево	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1			
Београд	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1			
Вел. Градиште	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1			
Буково	3	1	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1			
Зајечар	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1			
Жагубица	2	3	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1			
Крагујевац	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1			
Парћин	3	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1			
Титово Ужице	1	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1			
Ранковићево	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1			
Крушевац	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1			
Наш	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1			
Врање	1	2	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1			
Кос. Митровица	2	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1			
Пеш	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1			

Из анализе вредности у табlici 98 видимо да је у највише случајева највећи број сушних периода од треће декаде јула до друге декаде октобра, затим да их има доста у марту и то у другој и трећој декади, а само су код једног места у другој декади фебруара. Најмање дугих сушних периода је у раздобљу април—јуни и од новембра до јануара. То су карактеристике климе наше републике.

Средњи период суше у данима. — У табlici 99 изнет је средњи период суше у данима. При овом израчунавању узимане су у обзир све периоде дужине од 5 и више дана, и сума дана је дељена честином јављања ових периода. За климатологију је ово такође важан елемент.

Таблица 99 Средњи период суше у данима за године 1925—1940

	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Год.
Сента	9,0	11,7	11,8	8,1	6,8	8,4	9,6	8,7	9,5	11,8	10,6	9,7	9,6
Нови Сад	10,1	9,9	11,5	9,6	7,6	8,2	9,8	10,0	11,3	9,9	10,0	10,0	9,8
Сремска Митровица	9,0	9,4	10,9	7,8	7,8	8,2	9,5	8,8	11,3	9,4	8,7	9,9	9,2
Вршац	10,0	10,7	10,4	9,0	6,2	7,4	8,7	10,7	10,8	11,0	10,0	9,5	9,5
Средњи број	9,5	10,4	11,2	8,6	7,1	8,0	9,4	9,6	10,7	10,4	9,8	9,8	9,5
Ковиљача	9,6	8,0	8,5	7,2	6,7	7,0	9,6	9,9	8,9	9,4	8,3	8,5	8,5
Ваљево	9,7	9,4	8,9	8,6	7,4	8,0	11,5	10,1	10,3	9,7	8,3	8,9	9,2
Средњи број	9,6	8,7	8,7	7,9	7,0	7,5	10,6	10,0	9,6	9,6	8,3	8,7	8,8
Београд	9,4	9,4	9,7	8,2	7,5	8,2	8,7	8,2	10,0	10,2	8,3	7,8	8,8
Велико Градиште	9,6	11,0	11,2	8,2	9,3	8,9	9,1	10,9	14,0	11,5	10,7	10,8	10,4
Средњи број	9,5	10,2	10,4	8,2	8,4	8,6	8,9	9,6	12,0	10,8	9,5	9,3	9,6
Буково	10,1	9,4	12,4	10,5	8,1	9,6	10,7	13,1	11,2	13,3	12,2	8,9	10,8
Зајечар	8,5	10,6	10,9	8,7	8,1	8,9	11,2	9,2	12,5	12,1	9,8	9,6	10,0
Жагубица	12,6	9,8	11,6	9,8	7,8	9,6	10,3	9,7	13,1	12,0	10,9	10,6	10,7
Средњи број	10,4	9,9	11,6	9,7	8,0	9,4	10,7	10,7	12,3	12,5	11,0	9,7	10,5
Крагујевац	8,6	8,7	8,8	7,8	7,7	7,2	9,9	9,4	10,8	9,6	9,0	8,5	8,8
Средњи број	8,6	8,7	8,8	7,8	7,7	7,2	9,9	9,4	10,8	9,6	9,0	8,5	8,8
Параћин	10,6	11,4	14,2	9,9	7,5	8,6	13,2	12,9	13,9	12,8	10,2	12,9	11,5
Средњи број	10,6	11,4	14,2	9,9	7,5	8,6	13,2	12,9	13,9	12,8	10,2	12,9	11,5
Титово Ужице	9,4	8,5	9,5	9,0	8,6	7,5	7,8	10,9	10,0	10,5	9,2	8,4	9,1
Ранковићево	9,1	8,6	9,4	8,2	6,7	7,4	9,3	8,9	11,0	10,1	8,8	8,9	8,9
Крушевац	9,5	7,2	9,2	8,8	7,1	9,8	11,6	9,6	11,1	10,2	8,6	11,0	9,5
Средњи број	9,3	8,1	9,4	8,7	7,5	8,2	9,6	9,8	10,7	10,3	8,9	9,4	9,2
Ниш	8,7	10,3	11,0	9,2	6,8	8,7	10,0	11,0	11,8	11,1	11,0	9,7	9,9
Врање	10,3	8,8	10,8	9,7	9,2	10,0	13,4	10,4	11,7	14,4	10,9	12,3	11,0
Средњи број	9,5	9,6	10,9	9,5	8,0	9,4	11,7	10,7	11,7	12,7	10,9	11,0	10,5
Косовска Митровица	10,1	11,9	10,1	8,4	8,4	9,6	11,4	11,9	11,2	11,3	9,8	9,7	10,3
Пеш	11,7	9,4	7,9	9,9	9,2	9,6	13,0	10,5	9,4	9,3	9,0	9,1	9,8
Средњи број	10,9	10,6	9,0	9,2	8,8	9,6	12,2	11,2	10,3	10,2	9,4	9,4	10,1

Из вредности у табlici 99 видимо да је највећа средња дужина периода у јулу, августу, септембру и октобру. Највеће средње дужине се крећу од 9,9 до 14,0 дана. Што се тиче средњих најмањих дужина периода, оне су готово у свима местима у мају са малим изузетком у априлу и јуну. Средње најмање вредности се крећу од 6,2 до 8,4 дана.

Сем тога је код сушних периода, као што је учињена и код кишних, срачунат средњи број дана најдужих периода, тј. узете су све периоде од 15 дана и више, па је добијена сума дана која је подељена са честином јављања тих периода. Ти подаци изнети су у табlici 100.

Таблица 100

Средњи број дана најдужих сушних периода (дужина ≥ 15 дана) за године 1925 — 1940

Место	Месец	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Сента		25,3	23,4	21,6	19,0	—	17,7	18,3	19,7	17,3	18,6	18,3	25,0
Нови Сад		22,2	19,0	21,6	17,3	16,5	18,0	17,0	18,0	20,7	16,5	17,8	25,0
Ср. Митровица		23,0	15,0	16,8	—	15,0	—	29,5	18,0	17,0	21,0	20,0	25,0
Вршац		21,0	18,5	22,5	21,7	—	15,0	18,5	20,0	23,3	17,0	19,5	19,0
Ковиљача		23,3	16,0	17,0	—	—	15,0	20,5	21,3	15,0	18,0	15,5	18,0
Ваљево		22,7	17,0	20,3	18,0	15,0	—	18,7	22,7	18,2	17,7	16,0	22,5
Београд		26,0	15,7	23,7	29,0	—	17,0	20,0	20,0	17,9	17,3	16,0	21,0
Вел. Градиште		20,3	19,8	23,3	19,0	26,5	17,0	20,0	24,0	23,6	20,0	20,0	18,3
Буково		19,2	22,0	18,6	31,5	18,0	15,0	19,0	21,0	18,4	24,4	22,4	26,0
Зајечар		15,0	20,0	21,0	19,7	23,0	18,0	18,8	16,5	18,9	22,4	18,0	26,3
Жагубица		23,7	20,3	21,0	23,2	16,0	17,0	17,2	18,2	19,7	19,0	22,0	28,0
Крагујевац		22,0	15,5	18,5	21,0	20,0	—	19,0	22,0	16,6	17,0	20,3	16,7
Параћин		23,4	23,0	21,9	19,6	—	24,0	21,6	20,4	23,1	24,4	22,0	25,3
Титово Ужице		20,0	—	21,5	19,0	16,0	17,0	23,0	21,8	18,0	16,7	15,0	19,0
Ранковићево		23,0	17,0	23,0	23,5	—	—	22,7	22,3	16,0	16,0	23,5	21,0
Крушевац		20,0	15,0	18,5	22,0	—	18,0	19,0	22,0	19,3	16,0	19,0	33,5
Ниш		24,0	22,0	18,7	20,0	—	16,7	21,4	18,4	18,5	16,6	24,0	21,5
Врање		21,8	18,0	22,0	21,7	17,0	18,3	26,7	21,8	20,2	23,3	20,2	26,0
К. Митровица		17,8	20,4	18,2	19,0	—	19,0	19,6	20,2	18,7	19,0	19,3	18,0
Пећ		31,0	20,0	16,0	19,0	16,0	17,0	19,9	22,5	21,5	18,7	16,5	21,3

Вредности у табlici 100 крећу се у границама од 15,0 до 33,5. Из ове таблице не можемо извести закључак у којим се месецима јављају највеће као ни најмање средње вредности, пошто је њихова расподела доста неправилна.

Ове су вредности такође од доста великог значаја у климатолошком смислу.

Апсолутне максималне дужине сушних периода. — У таблицама 101 и 101а изнети су подаци о апсолутним максималним дужинама сушних периода по месецима за свих 20 места. Ако се изврши анализа таблице 101 долази се до закључка да је највећа апсолутна дужина 61 дан (Врање). У јануару највећу дужину има Жагубица (45 дана), затим Пећ (39 дана). У фебруару максимална вредност износи 34 дана и то код два места: код Сенте и Косовске Митровице. У марту је највећа вредност у

Таблица 101

Апсолутне максималне дужине сушних периода у Н. Р. Србији за године 1925-1940.

	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Сента	30	34	26	19	12	23	20	22	20	28	20	28
Нови Сад	30	22	31	19	18	18	20	21	30	21	20	42
Сремска Митровица	35	19	19	13	15	14	41	20	20	21	20	29
Вршац	23	29	31	25	12	15	21	26	27	23	28	21
Ковиљача	30	16	19	14	12	15	26	32	15	20	16	19
Ваљево	31	17	23	20	15	14	26	32	26	23	16	25
Београд	29	17	31	29	10	17	26	20	22	22	16	21
Велико Градиште	25	26	34	19	35	19	21	44	33	31	29	27
Буково	27	27	24	37	18	15	24	39	22	45	34	27
Зајечар	15	26	29	23	23	18	24	20	27	39	19	30
Жагубица	45	24	33	35	16	23	20	30	28	23	28	30
Крагујевац	23	16	19	23	20	14	25	25	20	17	29	19
Параћин	38	33	30	30	14	31	44	32	55	55	34	42
Титово Ужице	22	14	25	24	16	18	23	25	26	19	15	19
Ранковићево	30	17	23	26	12	12	33	27	17	17	29	21
Крушевац	22	15	23	25	11	20	23	28	26	16	19	40
Ниш	31	29	25	24	10	18	25	22	28	18	35	26
Врање	30	18	34	25	17	22	61	28	31	53	29	39
Косовска Митровица	28	34	20	20	14	28	27	30	23	24	24	20
Пећ	39	24	16	25	16	19	25	23	25	20	18	26

Врању и Великом Градишту (34 дана), у априлу у Букову (37 дана). У мају једино Велико Градиште има највећу дужину периода од 35 дана, Зајечар има 23 дана и Крагујевац 20, док су све остале вредности испод 20 дана. У јуну је само код Параћина периода од 31 дана, док су све остале максималне вредности испод 30 дана. У јулу Врање има најдужу периоду за цело обрађено раздобље у износу од 61 дана. У августу је код пет места дужина периода изнад 30 дана, а највећа вредност од 44 дана је у Великом Градишту. У септембру су такође доста високе вредности апсолутних трајања сушних периода које се крећу између 55 (Параћин) и 15 дана (Ковиљача). И у октобру су доста високе вредности које иду од 55 (Параћин) до 16 дана (Крушевац). Новембар показује апсолутну максималну вредност трајања сушних периода од 35 дана (Ниш). У децембру је код два места максимална дужина изнад 40 дана, а највећа дужина износи 42 дан (Параћин и Нови Сад).

Вероватноћа сушних периода — Осим честине сушних периода, средњих и екстремних дужина, обрађене су и вероватноће сушних периода.

У табlici 102 изнете су вероватноће сушних периода по месецима без обзира на њихову дужину. Ове вредности су добивене делењем броја честина са бројем година обрађеног материјала.

Највеће вероватноће су у јулу, августу и септембру, а код два места у априлу (Зајечар и Параћин). Ове вредности се крећу од 1,69 у Пећи до 2,25 у Новом Саду.

Најмање вредности су у већини случајева у мају и децембру, а доста ретко у марту, фебруару и октобру. Ове вредности се крећу између 0,81 (Ковиљача) до 1,44 (Жагубица).

Вероватноћа јављања најдужих сушних периода (трајања ≥ 15 дана) изнета је у табели 103. Вредности у овој табели крећу се од 0,06 до 0,75. Ове, толике мале вредности вероватноће, последица су малог броја

Таблица 101-а

Апсолутне максималне дужине сушних периода са датумом почетка и краја периоде за време од 1925-1940 године.

Места	Дужина периоде у данима	Дан, месец и година почетка и краја периоде
Сента	34	18 I-20 II 1934
Нови Сад	42	9 XII 1936-9 I 1937
Вршац	31	2 III-1 IV 1929
Сремска Митровица	41	23 VI-2 VIII 1928
Ковиљача	32	13 VIII-13 IX 1926
Ваљево	32	13 VIII-13 IX 1926
Београд	31	2 III-1 IV 1929
Велико Градиште	44	9 VIII-21 IX 1932
Буково	45	8 IX-22 X 1935
Зајечар	39	13 IX-21 X 1935
Жагубица	45	15 XII 1929-28 I 1930
Крагујевац	29	28 X-25 XI 1926
Параћин	55	2 IX-26 X 1938: 28 -VIII-21 X 1940
Титово Ужице	23	8 IX-3 X 1932
Ранковићево	33	15 VI-17 VII 1927
Крушевац	40	5 XII 1936-13 I 1937
Ниш	35	28 X-1 XII 1926
Врање	61	22 VI-21 VIII 1928
Косовска Митровица	34	5 II-10 III 1926
Пећ	39	2 I-9 II 1932

честине дугачких сушних периода. Највеће вероватноће најдужих периода су у септембру, затим у октобру и августу, са два изузетка у марту. Најмање вредности су најчешће у априлу, мају и јуну. Ове се вредности крећу од 0,06 до 0,19.

Осим вероватноћа, о којима је било напред речи, изнећемо и вероватноће јављања сушних периода по групама њихове дужине за Београд у раздобљу 1925—1940 године (Таблица 104).

Из вредности у овој табели видимо следеће: за групу петодневних сушних периода највећа је вероватноћа у јулу (0,50), док је најмања у октобру. Шестодневне имају највећу вероватноћу такође у јулу (0,50), а

најмању у септембру и децембру. Седмодневне имају највећу вероватноћу у септембру, осмодневне у октобру, деветодневне у новембру а десетодневне у фебруару и августу. Што се тиче осталих група, оне имају највеће вероватноће у износу од 0,12, једино тринаестодневне чине изузетак са вероватноћом 0,19. Ових последњих група има доста мало, али је карактеристично да се највеће вероватноће честина ових најдужих периода не јављају од априла до јуна.

Таблица 102

Вероватноће јављања сушних периода по месецима за године 1925-1940.

Место \ Месец	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Сента	1,68	1,56	1,31	1,75	1,31	1,62	2,00	2,12	1,81	1,50	1,44	1,75
Нови Сад	1,81	1,43	1,50	1,56	1,43	1,56	2,25	1,56	1,81	1,43	1,50	1,56
Срем. Митровица	1,44	1,44	1,38	1,38	1,06	1,25	1,81	1,62	1,38	1,56	1,44	1,20
Вршац	1,44	1,56	1,44	1,44	1,25	1,50	1,94	1,31	1,50	1,44	1,50	1,38
Ковиљача	1,46	1,86	1,60	1,33	0,88	1,56	1,62	1,56	1,75	1,44	1,69	0,81
Ваљево	1,77	1,53	1,40	1,66	1,40	1,53	1,60	1,80	1,86	1,50	1,73	1,26
Београд	1,31	1,62	1,38	1,25	1,06	1,06	1,75	1,62	1,81	1,31	1,50	1,31
Велико Градиште	1,78	1,46	1,53	1,40	1,20	1,40	2,00	1,50	1,53	1,40	1,53	1,33
Буково	1,78	2,08	1,43	1,57	1,64	1,93	2,07	1,69	1,78	1,64	1,28	1,31
Зајечар	1,46	1,54	1,86	1,93	1,14	1,38	1,58	1,75	1,61	1,31	1,25	1,61
Жагубица	1,80	1,69	1,44	2,00	1,50	1,66	2,06	2,06	1,56	1,50	1,81	1,88
Крагујевац	1,50	1,75	1,25	1,44	0,88	1,50	1,75	1,69	1,81	1,56	1,62	1,19
Параћин	1,92	1,53	1,53	2,06	1,56	1,69	1,62	1,75	1,81	1,38	1,81	1,46
Титово Ужице	1,60	1,60	1,26	1,46	1,00	1,53	1,80	1,46	1,73	1,60	1,66	1,50
Ранковићево	2,00	1,43	1,14	1,73	1,40	1,33	1,86	2,07	1,86	1,28	1,71	1,57
Крушевац	1,21	1,36	1,50	1,36	1,21	1,14	1,36	1,57	1,71	1,08	1,46	1,15
Ниш	1,67	1,40	1,50	1,56	1,25	1,44	1,94	1,81	1,62	1,50	1,69	1,19
Врање	1,80	1,59	1,67	1,46	1,40	1,33	1,86	1,66	1,73	1,53	1,53	1,13
Кос. Митровица	1,73	1,60	1,60	1,80	1,26	1,33	1,73	1,73	2,00	1,46	1,73	1,66
Пећ	1,25	1,08	1,33	1,25	1,08	1,15	1,46	1,31	1,66	1,38	1,31	1,31

Анализа температуре ваздуха и релативне влажности за време сушних периода од 15 дана и више.

У овоме делу рада биће испитане максималне температуре и релативна влажност ваздуха за време сушних периода од 15 дана и више за: Нови Сад, Београд и Ниш.

Вегетација страда од суше услед недостатка влаге у тлу и сувише високе температуре, а у вези са високом температуром и сувим тлом је ниска релативна влажност ваздуха. Све ово изазива сувише велико испаравање, као и загревање и сушење лишћа. Као последица суше долази смањење приноса, односно сасвим слаба жетва. У шумарству се осећа такође дејство суше особито код старих насада, а код младица суша спречава и обуставља узраст. Због таквог дејства на вегетацију и разликујемо две врсте суше, и то: сушу земљишта и атмосферску сушу. Понекад се дешава да се оба вида суше дешавају истовремено.

Суша земљишта може настати из два разлога: 1) због недостатка атмосферских падавина и 2) због својства тла (углавном због његове структуре).

Величина дејства суше зависи од: интензитета испаравања из земљишта (14, 514) и од количине воде, која се у почетку суше налазила у земљишту. Интензитет испаравања из земљишта је уколико већи, уколико је температура ваздуха виша и уколико је релативна влага мања. Стога је интензитет испаравања у току лета велики, а у касној јесени мали. Исто тако, дејство суше је веће уколико је мања количина воде у

Таблица 103

Вероватноће јављања сушних периода трајања ≥ 15 дана за годину 1925-1940.

Место \ Месец	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Сента	0,19	0,31	0,31	0,06	—	0,19	0,19	0,19	0,25	0,44	0,25	0,12
Нови Сад	0,31	0,31	0,31	0,25	0,12	0,06	0,31	0,25	0,38	0,25	0,25	0,25
Ср. Митровица	0,19	0,12	0,31	—	0,07	—	0,12	0,12	0,44	0,06	0,06	0,13
Вршац	0,19	0,25	0,25	0,19	—	0,06	0,12	0,25	0,25	0,31	0,25	0,25
Ковиљача	0,20	0,07	0,30	—	—	0,06	0,25	0,19	0,19	0,19	0,12	0,12
Ваљево	0,23	0,07	0,20	0,20	0,07	—	0,53	0,20	0,40	0,20	0,07	0,14
Београд	0,12	0,19	0,19	0,06	—	0,06	0,19	0,06	0,44	0,25	0,06	0,06
В. Градиште	0,21	0,27	0,40	0,07	0,13	0,15	0,13	0,33	0,53	0,33	0,27	0,47
Буково	0,36	0,23	0,57	0,14	0,07	0,14	0,43	0,69	0,50	0,50	0,36	0,15
Зајечар	0,07	0,28	0,43	0,21	0,07	0,07	0,33	0,33	0,62	0,38	0,17	0,23
Жагубица	0,47	0,19	0,31	0,25	—	0,27	0,33	0,40	0,62	0,50	0,31	0,33
Крагујевац	0,12	0,12	0,12	0,12	0,06	—	0,25	0,12	0,38	0,06	0,19	0,19
Параћин	0,36	0,33	0,60	0,44	—	0,12	0,56	0,75	0,62	0,31	0,31	0,40
Титово Ужице	0,20	—	0,13	0,27	0,07	0,13	0,07	0,33	0,30	0,40	0,07	0,07
Ранковићево	0,15	0,07	0,07	0,13	—	—	0,21	0,28	0,43	0,14	0,14	0,14
Крушевац	0,14	0,07	0,28	0,14	—	0,21	0,36	0,21	0,43	0,08	0,08	0,15
Ниш	0,13	0,20	0,56	0,19	—	0,19	0,44	0,44	0,44	0,31	0,31	0,25
Врање	0,33	0,07	0,33	0,20	0,07	0,27	0,53	0,33	0,60	0,60	0,33	0,27
К. Митровица	0,33	0,47	0,40	0,13	—	0,27	0,53	0,60	0,53	0,40	0,20	0,27
Пећ	0,17	0,25	0,03	0,25	0,03	0,23	0,54	0,15	0,15	0,23	0,15	0,23

земљишту на почетку сушне периоде. Зато је ово дејство мање у пролеће, када земља садржи више воде него у јесен, када је земља сувља.

Као што је напред речено, последица суше зависи од врсте и стања земљишта, од нагнутости земљишта, од вегетације и уопште од микроклиме и макроклиме.

Већ је одавно познато да у појаву суше не спада само недостатак кише већ и сувоћа ваздуха и врућина, односно високе температуре. Нека пролетња, летња па и јесења сушна периода почиње нормално наглим порастом (максималне) температуре и смањењем релативне влажности. Као температуру ваздуха узели смо максималну температуру, а за влажност ваздуха меродавна је релативна влажност у %, измерена у 14 часова.

Подаци о максималној температури и релативној влажности за време сушних периода у Новом Саду — Обрадили смо податке о температури и влази за Нови Сад, као претставника Војводине. Издвојене су максималне температуре и релативна влажност за 49 сушних периода, чија је дужина износила 15 и више дана. Подаци, добивени на основи анализе ових периода, изнети су у табелици 105.

У овој табелици су изнети следећи подаци: година, датум почетка и краја периоде и њено трајање (број дана). Максимална температура за време периоде је обрађена на следећи начин: израчуната је средња вред-

Таблица 104

Вероватносе јављања сушних периода према групама трајања у Београду за године 1925—1940

Место \ Месец	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
5 дана	0,38	0,19	0,25	0,19	0,19	0,31	0,50	0,25	0,31	0,12	0,31	0,38
6 „	0,19	0,31	0,25	0,31	0,25	0,19	0,50	0,25	0,12	0,19	0,25	0,12
7 „	0,12	0,12	0,31	0,31	0,19	0,12	—	0,31	0,44	0,12	0,12	0,31
8 „	0,06	0,06	0,06	0,12	0,19	0,12	0,12	0,12	0,06	0,31	—	0,12
9 „	0,06	0,06	0,12	0,06	0,12	—	0,06	0,25	0,12	—	0,44	0,12
10 „	0,12	0,25	—	—	0,12	0,06	0,06	0,25	0,12	0,06	0,06	0,06
11 „	0,06	0,12	—	—	—	0,06	0,06	0,06	0,06	—	0,12	0,12
12 „	0,19	0,12	0,12	—	—	—	—	0,06	0,12	—	0,06	—
13 „	—	0,06	0,06	0,12	—	0,06	0,12	—	—	0,19	0,06	—
14 „	—	0,06	—	0,06	—	0,06	0,12	—	—	0,06	—	—
15 „	—	0,06	—	—	—	—	0,06	—	0,12	0,12	—	—
16 „	—	0,12	—	—	—	—	—	—	—	—	0,06	—
17 „	—	—	—	—	—	0,06	—	—	0,12	0,06	—	—
18 „	—	—	0,06	—	—	—	—	—	0,06	—	—	—
19 „	—	—	—	—	—	—	0,06	—	—	—	—	—
≥ 20 „	0,12	—	0,12	0,06	—	—	0,06	0,06	0,12	0,06	—	0,06

ност за целу периоду, затим су изнете максималне температуре на почетку и на крају сушне периоде, као и апсолутна највиша и најнижа вредност температуре у целој периоди са датумима. Релативна влажност ваздуха је обрађена на овај начин: у првом ступцу је средња вредност за целу сушну периоду, затим вредност почетка и краја сушне периоде и најзад највећа и најмања вредност са датумима.

Ако анализирамо средње максималне температуре за време сушних периода видећемо, да су те вредности доста високе, особито из летњих месеци. У рубрици до средње максималне температуре је максимална температура почетка и краја периоде. Из ових вредности се види да је максимална температура у почетку периоде већином доста ниска, а на крају висока.

Ако сравнимо податке апсолутних максималних температура из појединих периода са апсолутним максималним температурама по појединим месецима из одговарајућих година, видећемо да су те вредности у највише случајева исте, или се сасвим мало разликују од њих. То исто важи и за минималне вредности релативне влажности из терминских осма-

Таблица 105

Максимальная температура воздуха и относительная влажность у % за время сушних периода од 15 дана и више

Год.	Почетак и крај сушне периоде	Број дана	Максимальная температура °C					Относительная влажность %				
			Средняя	Почетак	Крај	Највиша	Датум	Најнижа	Датум	Средняя	Почетак	Крај
1925	31 III-14 IV	15	18,5	9,8	20,4	21,5	5 IV	9,8	31 III	29,6	42	18
	3 II-19 II	17	13,6	7,0	11,8	20,8	16 II	4,0	4 II	48,0	49	83
	7 I-29 I	23	2,0	6,5	10,0	13,9	28 I	-4,0	23, 24 I	79,4	58	83
1926	11 XI-30 XI	20	17,0	17,5	9,0	24,5	14 XI	6,0	29 XI	66,2	87	94
	1 II-22 II	22	10,2	3,7	15,6	18,7	3 II	3,2	27 II	76,8	97	65
	24 VII-22 IX	30	26,0	22,8	18,0	31,6	13 IX	18,0	22 IX	52,4	45	73
1927	1 VIII-15 VIII	15	32,7	32,7	31,5	37,0	9 VIII	27,8	10 VIII	48,1	81	35
	25 X-8 XI	15	17,3	13,1	21,7	22,5	28 X	9,6	3 XI	78,5	78	57
	26 VI-11 VII	16	30,7	27,0	27,2	37,2	9 VII	27,0	26 VI	51,3	78	58
	25 XI-10 XII	16	4,4	13,2	3,8	13,2	25 XI	0,8	4 XII	83,2	100	72
1928	6 II-25 II	20	3,3	4,6	14,7	14,7	25 II	-2,0	20 II	73,4	71	42
	27 I-10 II	15	5,2	3,5	13,5	13,5	10 II	1,2	6 II	69,5	72	30
	1 VII-18 VII	18	32,5	30,8	33,7	38,2	17 VII	25,6	9 VII	30,3	33	38
	22 II-15 III	23	6,5	-1,2	4,5	15,3	7 III	-2,5	23 II	53,4	63	60
1929	30 XII-19 I	21	3,0	-2,3	2,0	11,0	9 I	-7,0	8 IX	84,8	83	93
	29 VIII-15 IX	18	27,7	27,6	24,6	32,1	2 IX	19,9	24 IX	45,1	35	46
	17 IX-9 X	23	21,6	24,0	27,6	27,6	9 X	14,9	24 IX	50,0	57	40
	2 III-1 IV	31	8,0	-5,1	13,4	15,6	21 III	-5,1	2 III	67,2	64	87
1930	21 II-9 III	17	10,7	2,8	13,5	19,4	3,4 III	2,8	21 II	42,8	38	45
	19 I-5 II	18	6,7	4,0	13,3	13,3	5 II	-2,4	22 I	74,5	85	54
	23 V-9 VI	18	26,8	22,6	26,5	32,4	31 V	22,6	23 V, 6 VI	45,0	68	67
	17 VII-31 VII	15	30,6	29,4	28,9	35,0	30 VII	27,4	27 VII	36,1	33	73
	18 VIII-7 IX	21	27,4	22,0	30,6	33,4	23 VIII	22,0	18 VIII	41,1	44	48
1931	30 IX-14 X	15	19,7	13,5	22,5	24,3	7 X	13,5	30 IX	53,4	75	57

Год.	Почетак и крај сушне периоде	Број дана	Максимальная температура °C					Относительная влажность %				
			Средняя	Почетак	Крај	Највиша	Датум	Најнижа	Датум	Средняя	Почетак	Крај
1932	11 XII-5 I	26	1,3	1,5	1,5	14,3	1 I	-2,0	22, 23, 25 XII	94,3	96	78
	11 I-9 II	30	0,3	3,5	3,4	6,5	4 II	-4,5	23 I	81,6	97	89
1933	5 VIII-22 VIII	18	29,8	26,8	29,8	35,3	20 VIII	24,1	14 VIII	45,6	61	58
	15 IX-9 X	25	22,5	15,7	26,9	29,1	22 IX	15,0	19 IX	50,8	58	44
1934	6 IX-20 IX	15	24,4	24,5	26,3	26,2	10, 20 IX	21,2	12 IX	56,5	63	48
	18 X-1 XI	15	13,5	10,8	21,0	21,0	1 XI	6,5	26 X	74,0	83	60
	7 XII-22 XII	16	9,4	10,3	4,8	15,5	15 XII	4,8	22 XII	84,6	100	84
	19 XI-5 XII	17	7,1	13,5	14,0	14,0	5 XII	0,8	2 XII	82,5	86	84
	15 IV-2 V	18	25,5	15,0	30,2	30,2	2 V	15,0	15 IV	43,3	46	37
1935	2 II-20 II	19	1,8	-2,8	8,5	9,4	11 II	-7,6	4 II	75,5	91	42
	10 III-24 III	15	11,1	2,8	17,3	20,2	22 III	2,8	10 III	54,8	67	52
	15 V-29 V	15	24,0	19,2	25,0	30,8	28 V	19,2	15 V	57,1	44	74
	21 IV-7 V	17	17,8	20,2	23,0	23,6	24 IV	9,8	2 V	50,2	38	53
	30 X-17 XI	19	13,7	15,0	10,6	18,8	11 IX	8,5	6 XI	62,1	58	50
1936	5 VII-20 VII	16	32,1	27,3	37,0	37,0	19, 20 VII	27,3	5 VII	48,0	58	47
	8 VI-25 VI	18	26,8	22,2	30,0	32,4	19 VI	18,3	9 VI	49,3	48	51
	14 VIII-31 VIII	18	28,0	24,5	29,0	32,3	20 VIII	24,5	14 VIII	54,5	66	30
	9 XII-19 I	42	4,1	9,0	-1,5	16,3	5 I	-2,0	15 I	—	—	—
1937	10 X-24 X	15	15,4	16,7	19,0	19,0	24 X	12,5	12 X	47,8	49	56
1938	4 III-25 III	22	15,3	5,3	18,5	22,6	22 III	3,6	13 III	47,8	77	45
1939	29 VIII-14 IX	17	27,8	27,6	27,0	31,8	13 IX	25,2	5 IX	39,9	41	49
	8 I-26 I	19	10,6	-1,7	8,8	19,0	18 I	-1,7	8 I	85,3	90	87
	11 IV-29 IV	19	20,1	16,4	24,8	26,0	28 IV	14,0	21 IV	40,2	40	41
	12 VII-14 VIII	34	31,1	25,4	31,4	39,0	22 VII	22,4	28 VII	41,0	40	34
1940	5 X-25 X	21	5,5	14,0	6,0	14,0	5 X	-2,6	18, 19 X	51,2	76	60

трања. То значи, да су месечни екстремни температуре и релативне влажности у исто време и екстремни температуре и влаге сушних периода.

Подаци о максималној температури и релативној влажности ваздуха за време сушних периода у Београду. — За Београд су обрађени подаци о температури и влажности ваздуха у 27 сушних периода од 15 и више дана, на исти начин као и за Нови Сад, а изнети су у табlici 106.

Ако анализирамо ове податке видећемо исте карактеристике које смо запазили и код података за Нови Сад, и то:

да су средње максималне температуре при суши према средњим максималним температурама за одговарајући месец доста високе;

да је максимална температура у почетку periode обично знатно нижа него на крају periode;

да је апсолутна максимална температура за време сваке периоде у исто време и апсолутна максимална температура одговарајућег месеца;

да је доста велика амплитуда између апсолутне највише и апсолутне најниже максималне температуре за време сушне периоде;

да је средња релативна влажност за време сушне периоде доста ниска с обзиром на средњу месечну вредност одговарајућег месеца у коме је сушна периода;

да почетак periode ima obično dosta veliku relativnu vlagu, dok je kraj periode okarakterisan sasvim niskom vrednošću, koja je gotovo isključivo ispod 40%, sem u nekoliko zimskih perioda;

да највеће вредности релативне влаге за време летњег годишњег доба не прелазе 80%, док су за време зимских периода између 90 и 100%;

да се најмање вредности релативне влаге поклапају у највише случајева са минималном релативном влажношћу одговарајућег месеца и

да су разлике између највеће и најмање relativne vlažnosti доста velike.

Подаци о максималној температури и релативној влажности ваздуха за време сушних периода у Нишу — За Ниш су обрађени подаци за 55 сушних периода из низа година 1925—1940. Ниш има за исти временски интервал двапут више сушних периода од 15 и више дана од Београда. Подаци о овим периодима изнети су у табlici 107.

Подаци, изнети у табlici 107, показују исте карактеристике које смо запазили код материјала за Нови Сад и Београд како у погледу максималне температуре тако и у погледу релативне влажности ваздуха.

Na taj način mogli bismo izvesti zaključak za celu teritoriju NR Srbije i reći da su uslovi temperature i vlage slični, pa su prema tome i posledice koje nastaju u vezi sa ovim klimatskim elementima u pogledu useva i vegetacije isti.

Таблица 106

Максимальна температура воздуха и относительная влажность у % за время сушних периода од 15 дана и више

Год.	Почетак и крај сушне периоде	Број дана	Максимална температура °С					Релативна влажност у 14 час. %						
			Средња	Почетак	Крај	Највиша	Датум	Најнижа	Датум	Средња	Почетак	Крај	Најнижа	Датум
1925	7 I - 29 I	23	14	40	8,9	11,2	28 I	-4,6	23 I	70	77	100	15 - 18 I	28 I
1926	24 VIII - 12 IX	20	27,0	22,4	32,5	32,5	12 IX	22,4	24 VIII	63	42	63	24 VIII	1 IX
1927	25 IX - 9 X	15	22,4	18,4	26,8	27,2	27 IX	18,4	25 IX	41	39	65	30 IX	26 IX
1927	16 VII - 30 VII	15	30,7	32,3	29,6	35,8	17, 23 VII	25,8	21 VII	43	66	66	28 VII	17, 23 VII
1928	25 X - 9 XI	16	17,6	13,8	23,0	24,2	8 XI	10,2	1 XI	61	44	94	1 XI	8 XI
1928	26 I - 10 II	16	4,3	1,7	14,4	14,4	10 II	-2,5	4 II	98	32	100	1, 3 II	10 II
1929	22 VI - 17 VII	26	31,3	23,5	38,5	38,5	17 VII	20,6	28 VI	46	81	81	28 VI	5 VII
1929	2 III - 1 IV	31	7,9	-5,0	12,8	16,4	21 III	-5,0	2 III	55	38	85	7 III	25 III
1930	25 IX - 9 X	15	22,3	17,0	29,6	29,6	9 X	17,0	25, 26 29 IX	51	40	54	27 IX	7 X
1930	21 II - 8 III	16	11,2	3,0	13,0	20,9	4 III	3,0	21 II	46	37	64	22 II	3 III
1930	18 VIII - 6 IX	20	28,0	22,5	27,9	34,3	23 VIII	22,5	18 VIII	53	29	53	18 VIII	26 VIII
1932	27 VIII - 12 IX	17	29,2	26,5	32,3	34,1	11 IX	24,2	6 IX	43	33	64	6 IX	11 IX
1933	11 I - 8 II	29	0,2	4,9	4,2	6,5	4 II	-4,7	23 I	78	41	98	18, 25 I	7 II
1933	17 IX - 8 X	22	23,0	18,7	25,5	29,7	21 IX	14,9	4 X	62	32	82	17 IX	7 X
1934	22 II - 15 III	22	14,9	5,3	19,0	24,7	13 III	4,6	5 III	69	29	69	22 II	14 III
1934	11 IV - 9 V	29	25,8	18,8	26,7	30,7	2 V	17,2	14 IV	42	22	64	4 V	24 IV
1935	6 IX - 20 IX	15	11,0	25,3	20,3	26,0	7 IX	20,3	20 IX	53	39	62	12 IX	39
	6 III - 23 III	18	9,5	0,6	20,5	21,0	22 III	-0,1	8 III	51,1	60	78	9 III	16, 17, 20 IX
1935	12 VII - 30 VII	19	29,7	25,4	25,7	35,2	19, 29 VII	21,5	23 VII	47	63	63	30 VII	24
1936	4 X - 20 X	17	27,1	30,5	27,1	33,1	21 IX	16,9	19 X	36	28	51	13 X	25
	9 IX - 25 IX	17	24,4	20,5	30,4	31,6	6 X	20,4	11 IX	58	36	72	11 IX	29
1936	14 XII - 3 I	21	4,4	13,0	3,5	13,3	16 XII	-3,6	31 XII	63	86	100	30 XII	6 X
1938	14 II - 28 II	15	6,7	2,4	11,1	11,6	17 II	2,0	15 II	78	39	91	23 II	38
1937	25 V - 10 VI	17	26,1	24,9	32,5	32,5	10 VI	23,3	3 VI	77	30	77	25 V	30
1938	17 IX - 1 X	15	22,1	15,0	24,1	25,5	29 IX	15,0	17 IX	63	57	69	18 IX	20 VI
1939	28 VIII - 14 IX	18	27,6	25,1	28,6	31,8	13 IX	23,9	5 IX	61	47	61	28 VIII	8 IX
1940	3 X - 24 X	22	19,9	26,7	15,0	29,0	4 X	13,3	18 X	56	56	71	5 X	20 X

Максимальная температура воздуха и относительная влажность % за время сушительного периода от 15-го дня и выше

Год.	Почетак и край сушительного периода	Врој дана	Максимальная температура С°				Относительная влажность у 14 часов у %			
			Средняя	Почетак	Край	Найвышшая вредность	Датум	Найнижшая вредность	Датум	Датум
1925	27 IX-12 X	16	21,5	28,0	18,3	28,0	27 IX	14,0	28 IX	52
	1 II-21 II	21	12,7	14,7	15,5	18,0	16 II	1,6	2 II	37
	27 X-21 XI	26	18,0	21,0	7,8	24,0	10,12 XI	7,6	18 XI	41
	23 II-9 III	15	7,9	13,2	9,5	15,6	5 III	1,0	23 II	29
1926	19 VIII-3 IX	16	26,3	26,8	30,2	33,4	22 VIII	20,8	23 VIII	27
	19 IV-5 V	17	24,3	18,4	25,4	31,0	24 IV	18,4	19 IV	19
	5 IX-23 IX	19	25,5	28,5	17,2	32,1	13 IX	15,4	21 IX	33
	28 X-1 XII	35	20,2	13,5	17,8	29,4	31 X	8,5	27 XI	13
1927	25 IX-10 X	16	23,7	17,2	27,2	30,7	28 IX	17,2	25 IX	23
	4 VII-18 VII	15	32,4	30,2	35,2	37,5	9 VII	27,3	6 VII	23
	15 IX-1 X	17	28,9	26,0	23,7	36,9	27 IX	20,0	1 X	26
	26 X-11 XI	17	18,0	14,0	23,0	23,6	6 XI	11,7	1 XI	36
1928	10 VI-27 VI	18	31,5	29,0	30,5	35,5	21 VI	25,8	26 VI	19
	26 VII-16 VIII	22	33,8	28,0	34,1	38,0	13 VIII	27,7	10 VII	22
	23 VI-7 VII	15	29,7	23,3	38,5	34,2	27 VI	22,5	28 VI	35
	20 VIII-3 IX	15	31,2	32,8	27,6	38,7	30 VIII	22,3	31 VIII	23

Год.	Почетак и край сушительного периода	Врој дана	Максимальная температура С°				Относительная влажность у 14 часов у %			
			Средняя	Почетак	Край	Найвышшая вредность	Датум	Найнижшая вредность	Датум	Датум
1929	5 IX-20 IX	16	31,0	27,2	27,0	34,2	9 IX	27,0	16 IX	23
	4 VI-20 VI	17	27,5	21,0	24,0	34,9	11 VI	18,2	20 VI	30
	9 VII-2 VIII	25	33,1	26,0	36,0	39,7	30 VII	26,0	19 VII	22
	15 VII-31 VII	17	30,2	22,8	31,0	36,7	27 VII	22,8	28 VII	26
1930	23 IX-10 X	18	21,9	17,2	20,6	29,8	9 X	14,5	10 X	28
	12 III-1 IV	21	11,1	5,5	12,0	17,0	26 III	3,5	14 III	36
	9 II-9 III	29	8,7	3,2	9,8	20,3	4 III	-0,3	20 II	26
	14 III-7 IV	25	17,7	12,0	18,5	27,3	16 III	10,0	6 IV	27
1931	20 VII-8 VIII	20	32,2	26,7	35,2	36,8	31 VII	26,2	20 VII	24
	18 VIII-8 IX	22	28,6	22,3	31,5	34,5	22 VIII	22,3	18 VIII	32
	9 XI-2 XII	24	13,4	10,7	10,5	18,7	29 XI	6,0	2 XII	43
	9 VIII-25 VIII	17	32,3	37,0	32,6	40,4	10 VIII	25,7	11 VIII	32
1932	20 XI-7 XII	18	2,4	8,4	10,7	10,9	6 XII	-8,0	5 XII	56
	2 VII-21 VII	20	34,0	33,6	36,2	41,6	16 VII	29,5	6 VII	28
	12 XII-31 XII	20	1,3	0,6	11,9	13,0	30 XII	-6,2	12 XII	68
	11 I-10 II	31	1,5	6,0	9,3	9,3	10 II	-5,6	18 I	41
	7 IX-4 X	28	29,2	24,5	28,9	33,8	27 IX	21,4	7 IX	32

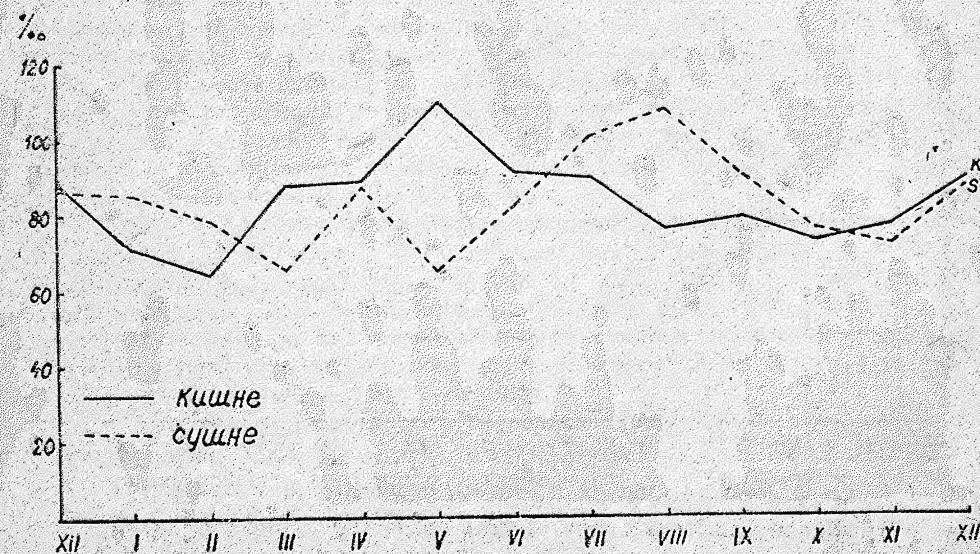
Год.	Почетак и крај сушне периоде	Број дана	Максимална температура $^{\circ}\text{C}$						Релативна влажност у 14 часова у %					
			Средња	Почетак	Крај	Највиша вредност	Датум	Најнижа вредност	Датум	Средња	Почетак	Крај	Најнижа вредност	Датум
			Датум	Датум	Датум	Датум	Датум	Датум	Датум	Датум	Датум	Датум	Датум	Датум
1933	12 XII-6 I	26	3,3	4,0	5,9	7,5	3 I	-1,7	25 XII	79,0	76	69	100	23 XII
	18 IX-3 X	16	28,9	20,2	25,0	30,0	22 IX	16,0	19 IX	50,6	65	45	65	18 IX
	27 II-18 III	20	10,1	7,4	18,4	19,0	17 III	2,7	28 II	52,3	56	30	79	28 II
1934	28 II-9 III	15	11,7	10,5	6,5	18,6	1 III	4,8	6 III	57,5	56	71	81	2 III
	28 XI-16 XII	19	10,0	7,4	17,7	17,7	16 XII	6,2	3 XII	79,5	94	66	94	28 XI
	18 III-9 IV	23	17,5	13,8	25,0	25,0	9 IV	8,1	3 IV	42,2	45	17	60	4 IV
1935	16 IV-9 V	24	26,3	22,8	25,2	30,2	21 IV	20,8	17 IV	30,2	40	25	46	4,8 V
	9 III-24 III	16	11,6	1,7	18,0	21,2	23 III	1,7	9 III	49,9	67	53	67	9 III
	21 IX-9 X	19	26,9	25,8	31,6	33,7	6 X	14,6	27 IX	54,3	52	51	90	3 X
1937	12 VII-31 VII	20	29,5	24,3	21,4	37,0	21 VII	21,4	31 VII	41,3	48	60	60	31 VII
	22 VIII-10 IX	20	29,1	27,0	25,0	35,1	27 VIII	21,8	9 IX	47,2	56	49	64	7 IX
	12 IX-26 IX	15	25,4	18,2	29,0	31,5	22 IX	18,2	12 IX	50,2	53	83	83	26 IX
1938	6 VII-22 VII	17	32,6	29,0	29,8	36,2	20 VII	24,6	13 VII	48,5	57	67	67	22 VII
	21 VIII-6 IX	17	27,7	29,4	31,7	33,1	4 IX	22,7	25,28 VIII	55,5	63	39	69	28 VIII
	5 XII-25 XII	21	6,7	3,0	4,6	13,3	14 XII	-0,8	23 XII	81,0	96	66	100	17,20 XII
1939	17 III-1 IV	16	18,8	14,3	14,0	23,9	19 III	9,4	26 III	49,3	41	61	73	31 III
	14 II-1 III	16	9,8	3,0	15,6	16,4	28 II	0,4	15 III	68,4	85	68	94	21 II
	14 III-28 III	15	16,9	5,0	11,0	21,7	20 III	5,0	14 III	42,1	52	39	81	27 III
1939	7 X-22 X	16	21,4	20,2	8,7	27,6	1,18 X	8,7	22 X	47,8	61	69	69	22 X
	14 I-30 I	17	11,5	6,8	14,6	20,2	19 I	6,3	21 I	66,3	84	52	97	25 I
	1 IV-19 IV	19	21,8	18,7	17,4	29,0	8 IV	13,7	1 IV	41,5	49	69	69	19 IV
1939	6 X-22 X	17	21,5	21,2	21,4	29,0	11 X	15,4	18 X	47,2	57	48	60	15 X

Графички приказ кишних и сушних периода

Да би нам преглед кишних и сушних периода био што јаснији, приказаћемо их за свако место одвојено графичким путем. То је урађено на графиконима сл. 1 до 20. Они су израђени на следећи начин: на апсиси су нанети месеци а на ординати честине месечних сума кишних и сушних периода у %, а годишње суме свих периода узете су као 1000%. Подаци за ове графиконе узети су из таблица од броја 8 до броја 23 и од броја 57 до 76. У овим графиконима изломљене линије претстављају годишње токове честина кишних и сушних периода. Кишне периоде учртане су пуним линијама, а сушне испрекиданим. Тачке где се криве кишних и сушних периода секу или додирују припадају оним раздобљима када су честине кишних и сушних периода подједнаке. То значи да је у тим раздобљима време наизменично променљиво. Ово исто важи и за раздобље где се криве не удаљују много једна од друге. Међутим, у оним раздобљима, где крива кишних периода има веће ординате биће кишовитије време. Исто тако у раздобљима где крива сушних периода има веће ординате преовлађиваће сувље време.

Четвороугаоне или многоугаоне површине између две пресечне тачке су меродавне за изражавање екстремних разлика како по броју честина тако и подужини трајања. Што је већа висина (разлика у ординатама) у овим површинама, то је већи број честина претстављених дотичном кривом са већим ординатама. Међутим, што је већа дужина у овим површинама (разлика у апсоцисама), то је дотично преовлађујуће време (кишно или сушно) дуже трајало.

Ако се криве у пресечним тачкама секу под малим углом, то је прелаз из једног стања времена у друго постепен. Али, ако се криве секу под великим углом, то је прелаз нагао.

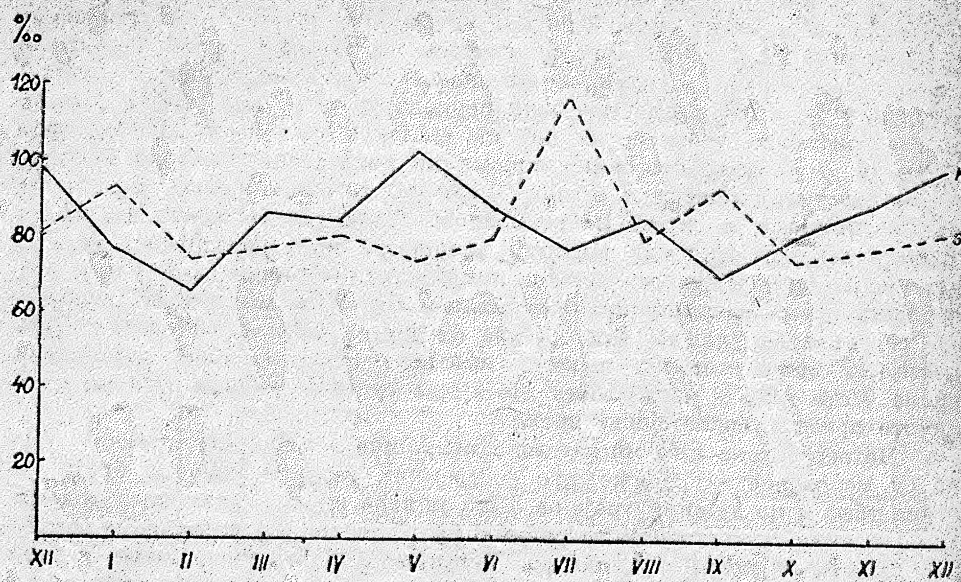

Сл. 1. Честине кишних и сушних периода у % у Сенти.

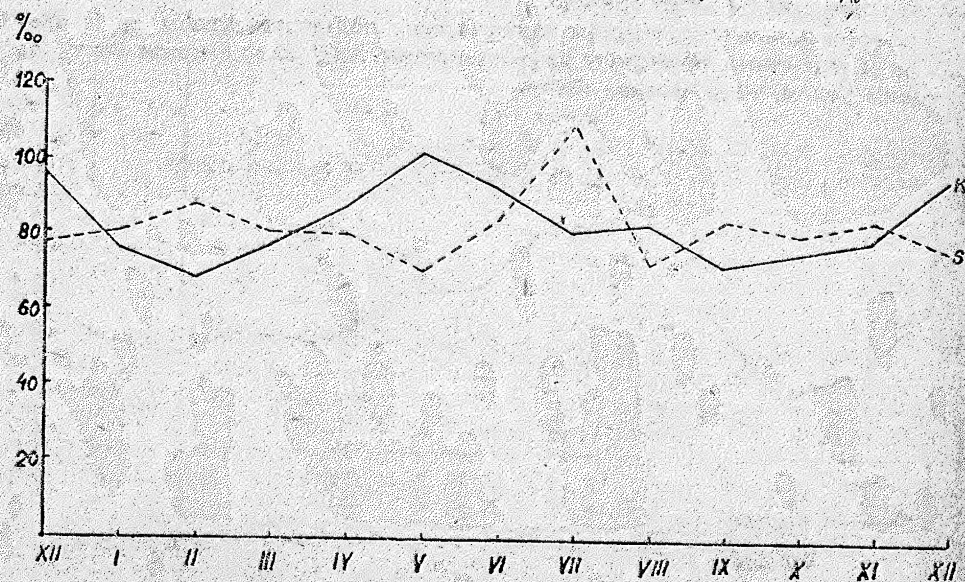
Ради што боље прегледности поређани су графикони за поједина места по групама појединих области. Тако смо у прву групу ставили графиконе за Војводину (сл. 1, 2, 3 и 4).

Из ових графикана могу се видети извесне специфичности које су карактеристичне за свако место. Њих ћемо изложити посебно за свако место.

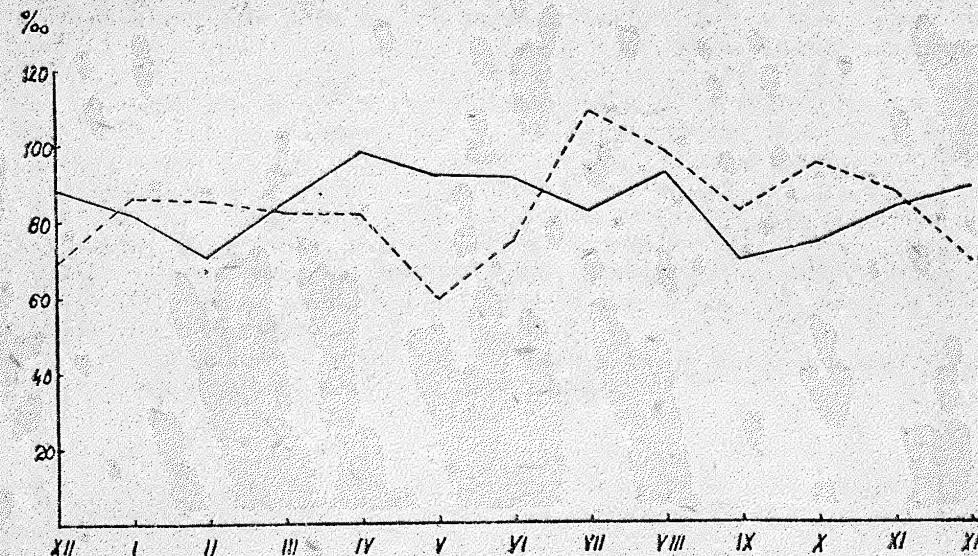
Сл. 2. Честине ишних и сушних периода у % у Новом Саду.

Сл. 3. Честине кишних и сушних периода у % у Вршцу.

У графикону сл. 1 за Сенту видимо да се обе криве секу између фебруара и марта, затим се додирују у априлу, поново се секу између јуна и јула и најзад се још једном секу између октобра, и новембра. Максималној нестини кишних периода у мају одговара мала честина сушних периода. У августу је међусобни однос честина супротан од мајског, тј. великом броју сушних периода одговара мали број кишних.

Графикон сл. 2 показује, да је у Новом Саду подједнак број кишних и сушних периода такође између фебруара и марта, између јуна и јула (али више у јуну), затим у августу и најзад између септембра и октобра. Максимуму кишних периода у мају одговара минимум сушних периода у

Сл. 4. Честине кишних и сушних периода у % у Срем. Митровици.

истом месецу, док апсолутном максимуму сушних периода у јулу одговара један од релативних минимума кишних периода. То исто важи и за септембар, само у мањем износу.

Графикон сл. 3 за Вршац пружа следећи преглед: секундарни максимум сушних периода и фебруару одговара апсолутном минимуму кишних периода у истом месецу. Међутим, апсолутни максимум кишних периода у мају одговара апсолутном минимуму сушних периода у истом месецу. Даље, апсолутни максимум сушних периода у јулу одговара релативном минимуму кишних периода. Иначе, као што се види, пресечне тачке су између марта и априла, јуна и јула, јула и августа, августа и септембра и новембра и децембра.

Сва три до сада анализирана графикана имају доста сличне токове. Графикон сл. 4 Сремске Митровице се нешто разликује. Код њега се не подударају максимуми кишних периода тако добро са минимумима сушних периода, мада се пресеци кривих доста добро слажу. Ипак у Сремској Митровици је апсолутни максимум сушних периода у јулу, а апсолутни минимум у мају. Апсолутни максимум кишних периода је у априлу, а апсолутни минимум у септембру.

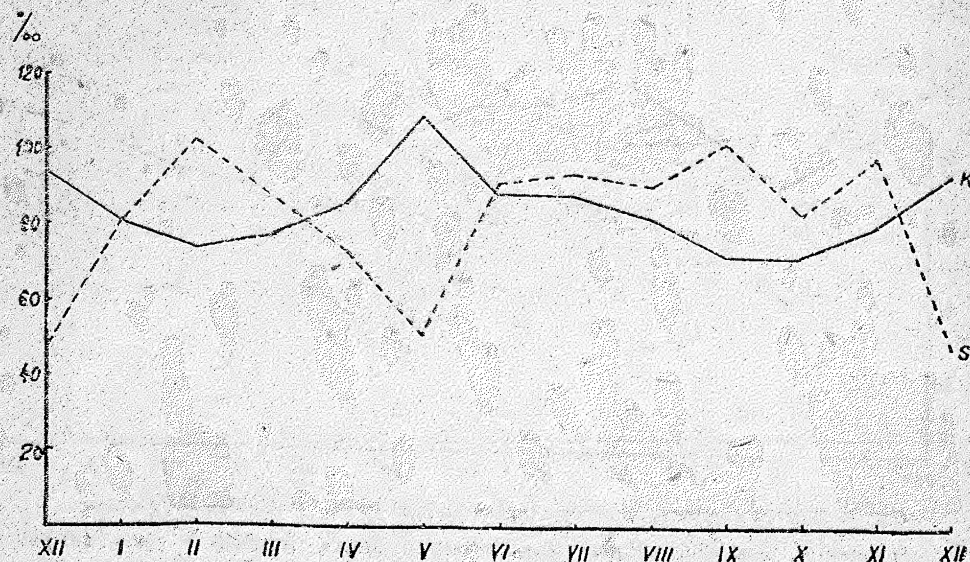
Тако би заједничка црта Војводине била: доста сува зима и почетак пролећа. Крај пролећа и почетак лета доста кишовит. Између ових екстрема је краће или дуже раздобље, где је број кишних периода раван или близак броју сушних периода. То је време најповољније за вегетацију. Уколико овакво време дуже траје, утолико ће то бити повољније за биљке.

Други, изразитији сушни екстрем пада на средину лета, обично на јули. Између овог летњег сушног екстрема и кишног пролећног (у мају и почетком јуна) лежи такође прелазно раздобље, обично врло кратко, што се види по великим угловима под којим се ове две криве секу. Ти

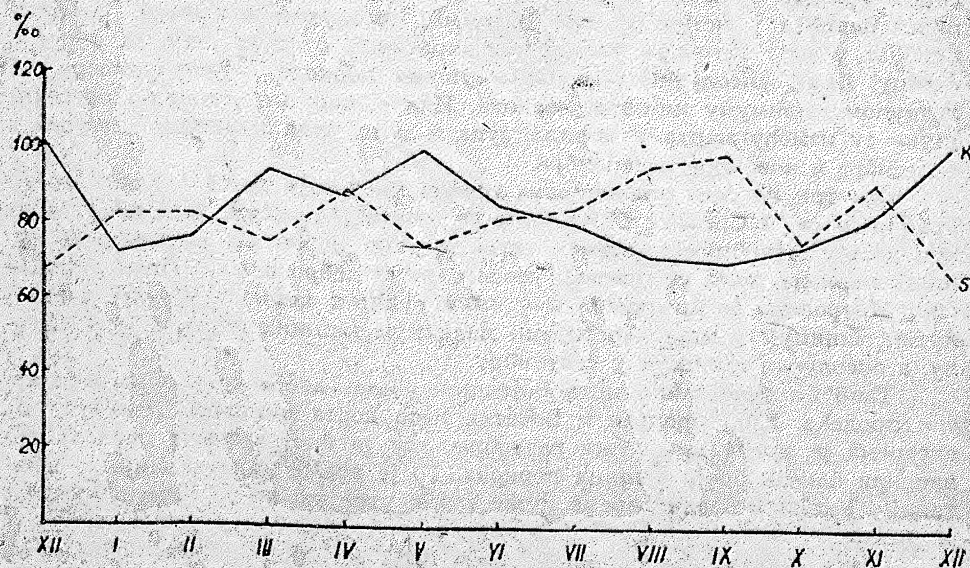
углови су код већине станица скоро 90° , што значи да је прелаз из кишног у сушно доба веома оштар. Када би ово прелазно раздобље дуже трајало, тада би био много већи принос у усецима.

Даље према јесени криве кишних и сушних периода се понова приближују једна другој, што значи да не постоје неке нарочите разлике у временским збивањима.

Сл. 5. Честине кишних и сушних периода у % у Ковиљачи.

Графикони друге области, за Ковиљачу и Ваљево, претстављени су на слици 5 и 6.

Сл. 6. Честине кишних и сушних периода у % у Ваљеву.

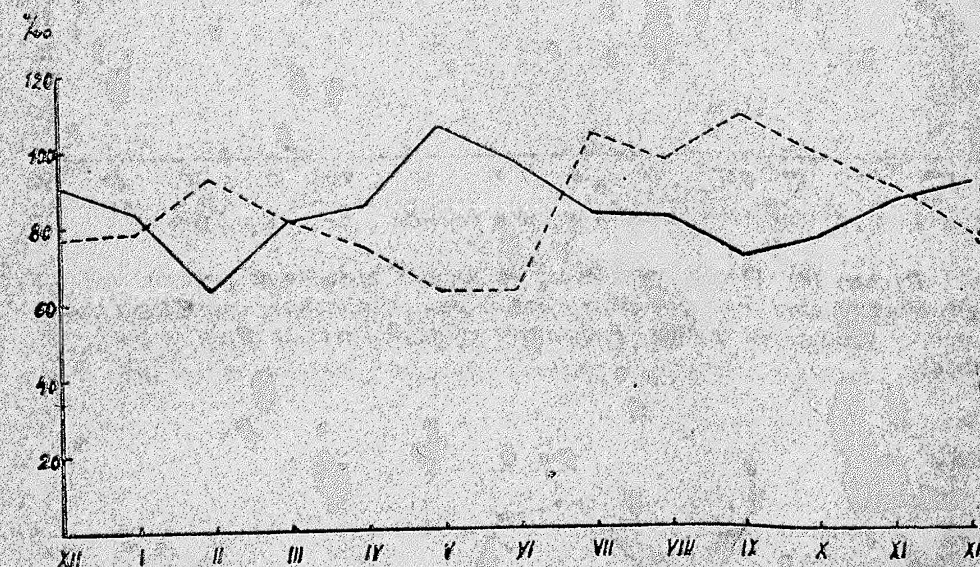
Као што се види, ови графикони у првој половини године прилично се разликују међу собом. Доста велика разлика у Ковиљачи (сл. 5) из-

међу сушних и кишних периода у фебруару указује на суво време у том месецу, а још већа разлика између кишних и сушних периода у мају показује веома кишно време. Тако је друга половина зиме сува, а друга половина пролећа кишна. Између њих тј. почетком пролећа, прелазно раздобље је доста кратко. Друго прелазно раздобље је почетком јуна и одатле па све до августа криве се не удаљују много једна од друге што значи да време у овом раздобљу није ни сушно ни кишно.

Ваљево (сл. 6) има у марту нешто више кишних периода него сушних. То је исто изразитије у мају. Ова два екстремна кишна доба се не истичу нарочито, јер разлике између кишних и сушних периода нису велике. Прелазно и доста дуго раздобље је између јуна и јула.

Што се тиче почетка јесени, он је доста сув како у Ковиљачи тако и у Ваљеву. Крај јесени могао би се окарактерисати као прелазно раздобље, а почетак зиме као веома влажан. Дуга прелазна раздобља после мајских и јунских киша свакако имају великог утицаја на жетвени принос Мачве и Колубаре.

Из графикона Београда (сл. 7) излази да је друга половина зиме сува, а крај пролећа и почетак лета кишни.

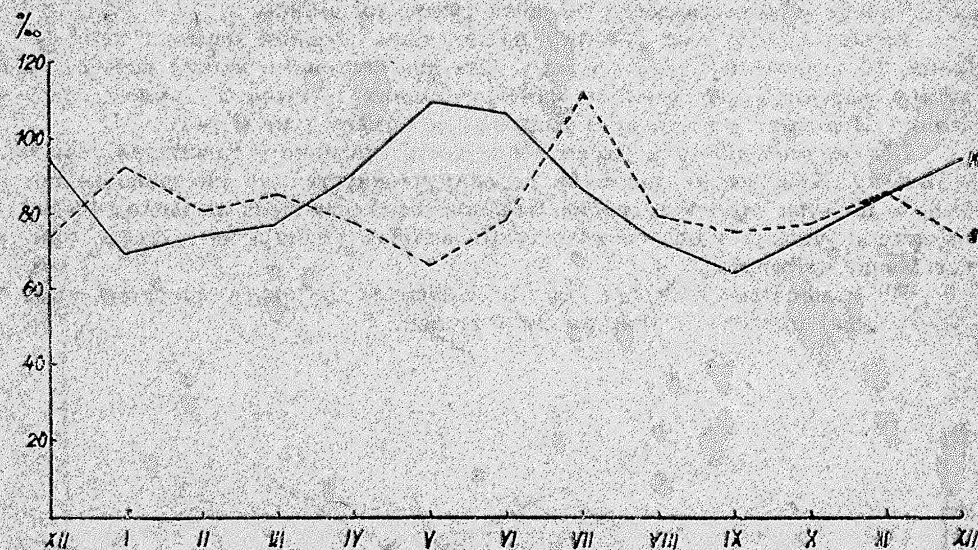
Сл. 7. Честине кишних и сушних периода у % у Београду.

Прелазно раздобље је у марту и траје прилично дуго. Друго прелазно раздобље наступа између јуна и јула после јунских киша, али је веома кратко, што неповољно утиче на вегетацију. Од тог времена па све до новембра преовлађује сушно време, што такође има више негативног дејства на биљни живот.

Према графикону Великог Градишта (сл. 8) излази да је тамо изразито кишно доба у мају и јуну, а доста суво доба у јулу. Остали месеци немају нарочитих разлика између кишних и сушних периода, што значи да се могу уврстити у прелазно доба. Нарочито пада у очи паралелност кривих линија на слици 8 од јула до новембра, што претставља прелазно раздобље. Овакво време је веома повољно за вегетацију, што се свакако одражава на добром жетвеном приносу у тим крајевима.

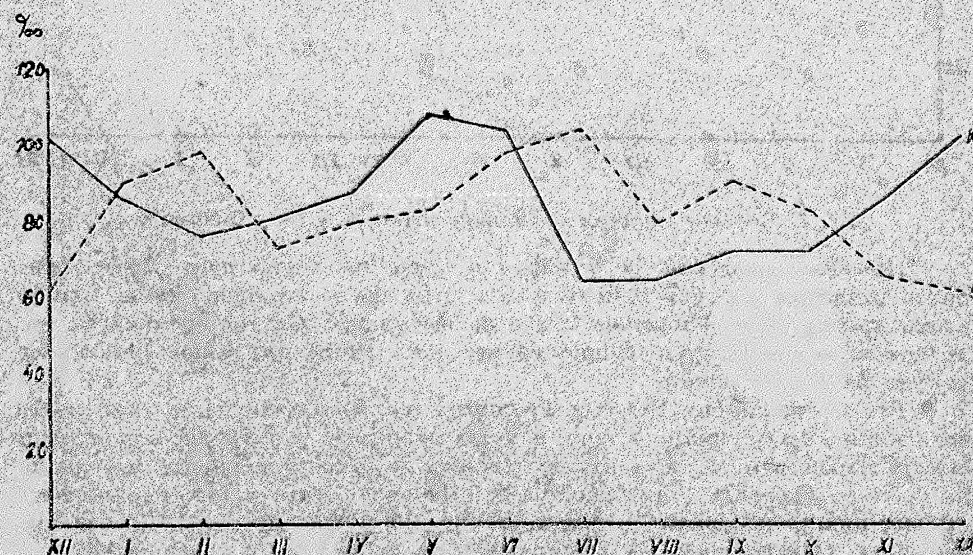

Источна Србија према графиконима (сл. 9, 10 и 11) има различит распоред кишних и сушних периода, али је ипак за све три станице (Буково, Зајечар и Жагубицу) апсолутни максимум кишних периода у мају. Иначе, посматрајући посебно сваку станицу добија се за овај крај следећи појам о кишним и сушним периодама.

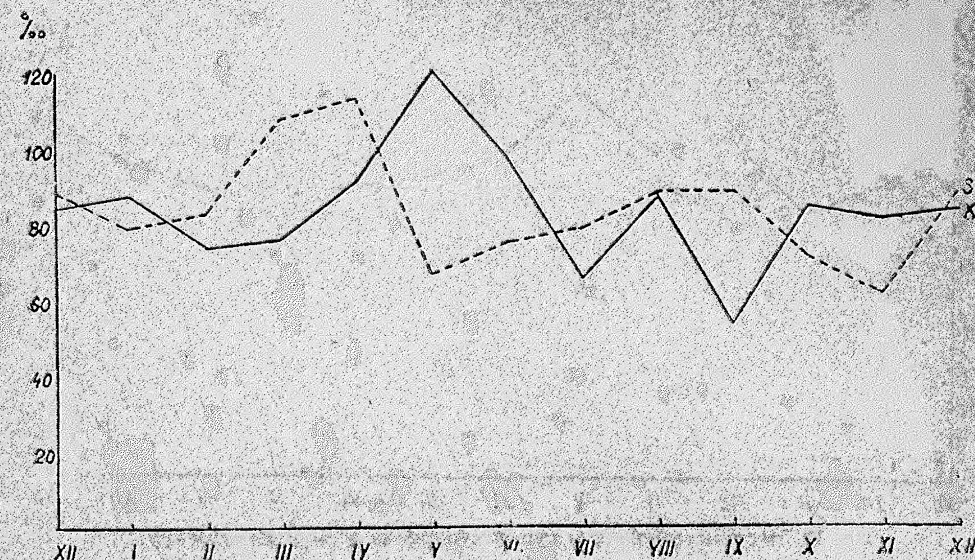
Сл. 8. Честине кишних и сушних периода у ‰ у Вел. Градишту.

Буково (сл. 9) има суву зиму, а кишно пролеће и почетак лета. У већем делу лета и скоро преко целе јесени преовлађује суша, што свакако има утицаја на принос и квалитет грожда. Почетак зиме је доста кишовит.

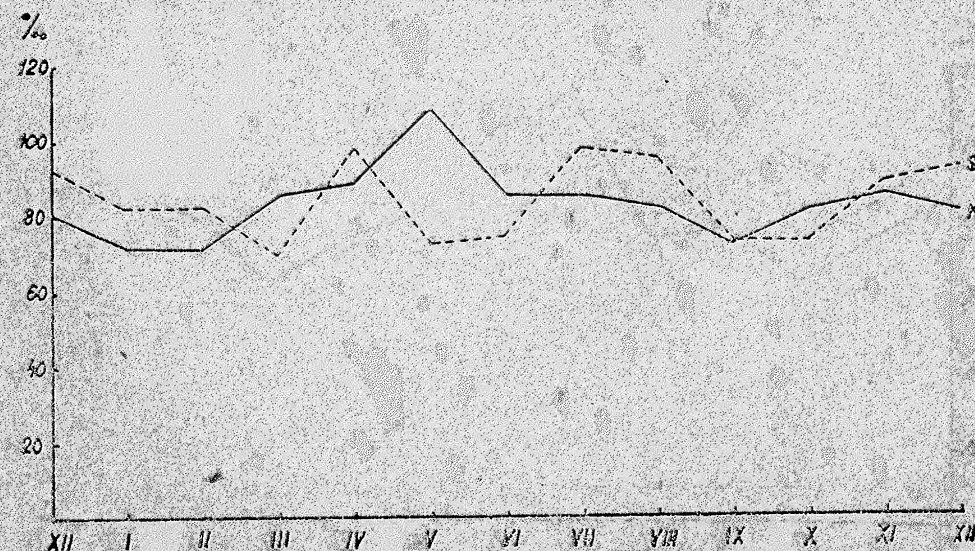
Сл. 9. Честине кишних и сушних периода у ‰ у Букову.

У Зајечару (сл. 10) је однос кишних и сушних периода нешто различит од Букова. Ту се сушне периоде истичу не само у другој половини зиме, већ и у већем делу пролећа имају чак свој апсолутни максимум. Крај пролећа и почетак лета су кишовити, али крај лета није изразито сув. Ту се криве сушних и кишних периода не удаљавају много једна од друге. Почетком јесени истиче се веома мало кишних периода, јер је апсолутни минимум у септембру. Крајем јесени преовлађују кишне периоде.

Сл. 10. Честине кишних и сушних периода у ‰ у Зајечару.

Жагубица има нешто другачији графикон кишних и сушних периода (сл. 11). Ипак се у Жагубици испољава кишно пролеће и сувље лето. Јесен и зима се не разликују много по честинама кишних и сушних периода.

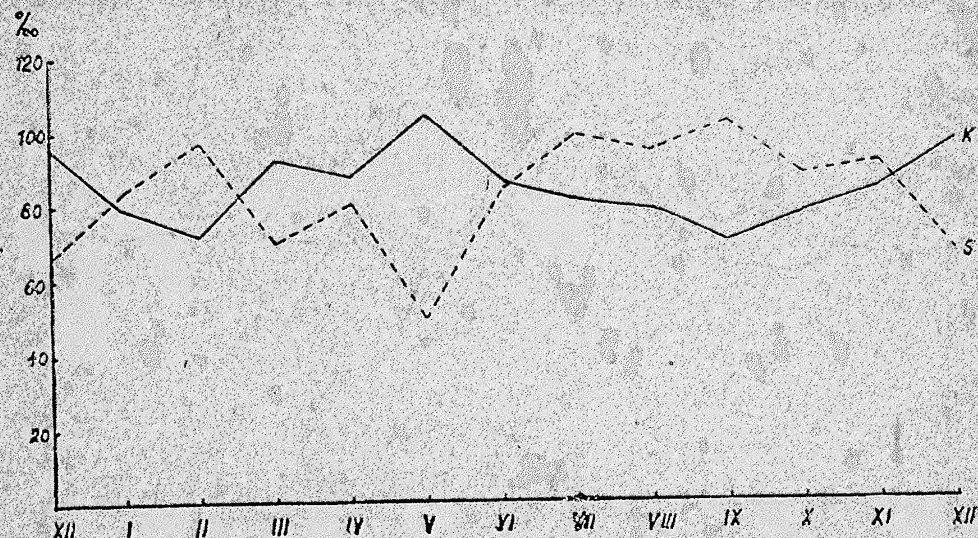

Сл. 11. Честине кишних и сушних периода у ‰ у Жагубици.

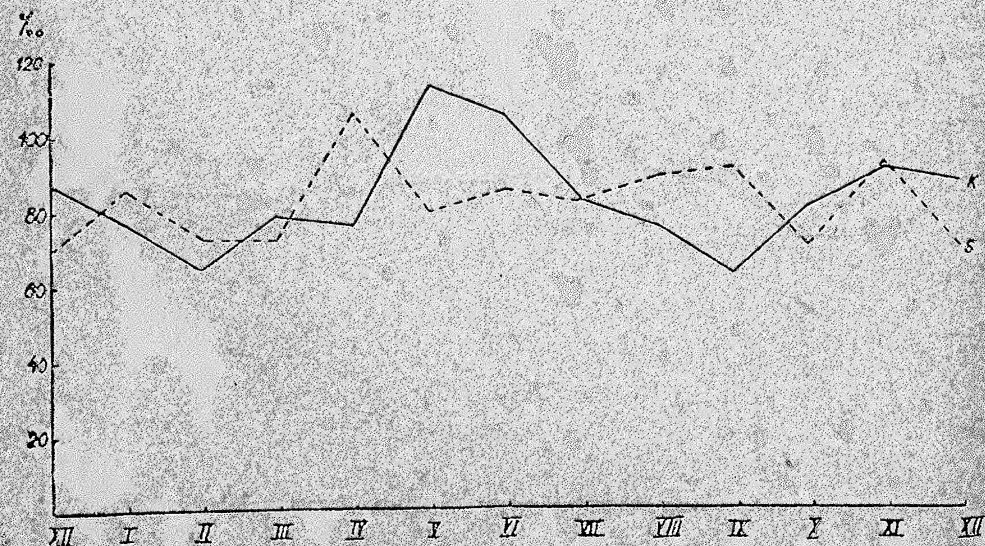
ода, јер се криве у овим годишњим добима не удаљавају много једна од друге.

Из графикана Крагујевца (сл. 12) види се да је друга половина зиме сува, а пролеће и почетак лета кишовити. Апсолутни максимум кишних периода је у мају; у истом месецу је и апсолутни минимум сушних пе-

Сл. 12. Честине кишних и сушних периода у % у Крагујевцу.

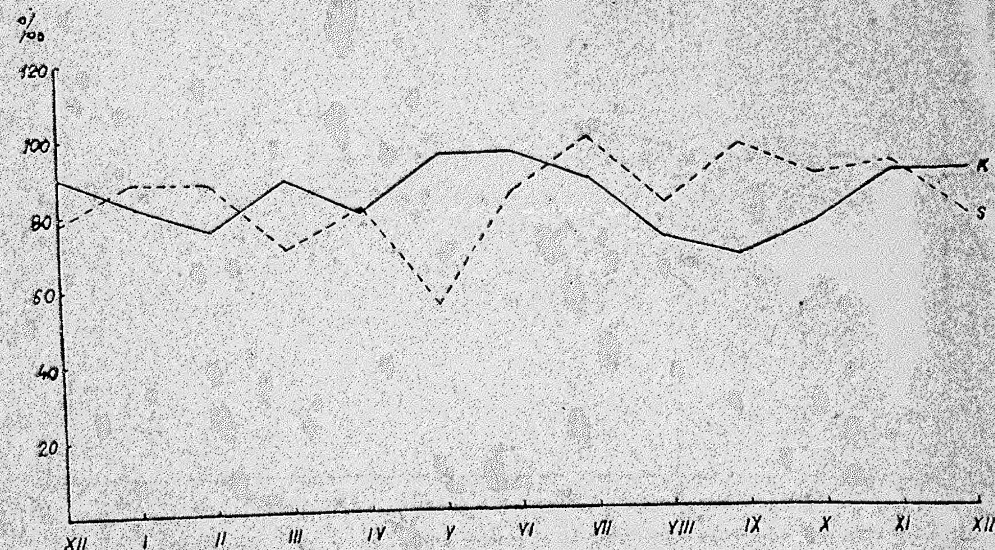
риода. Сушне периоде имају већу частину од кишних у току лета и преко јесени. Тако доста суво време преовлађује још од јуна. Сем тога, прелаз од кишног времена ка сушном доста је нагao. Овако рани и нагли почетак сушног времена има веома негативно дејство на вегетацију. То се

Сл. 13. Честине кишних и сушних периода у % у Параћину.

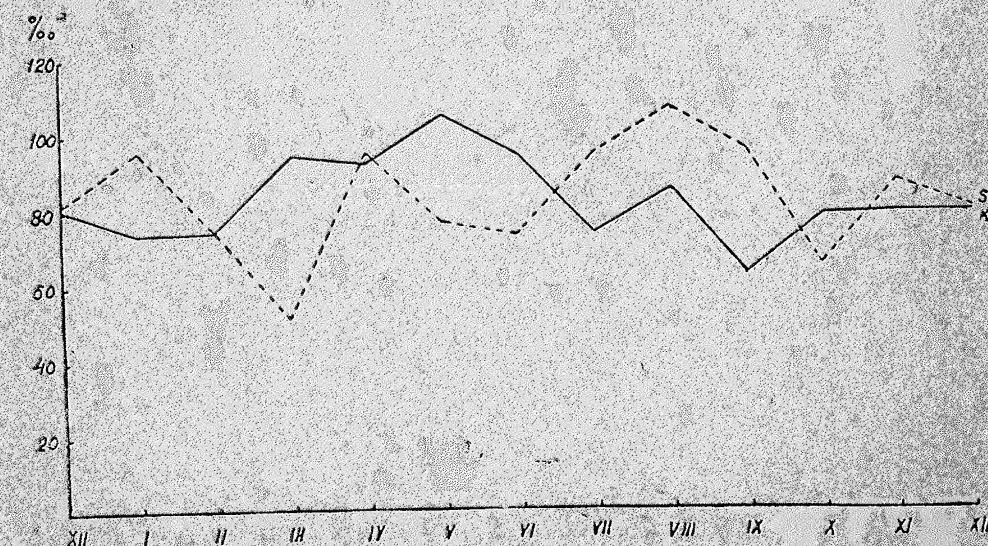
нарочито испољава код окопавина (кукуруза, пасуља и других) које често страдају од ране суше, иако су у мају и почетком јуна имале довољне количине падавина.

Параћин са својом околином (сл. 13) има прилично суво време средином пролећа, са апсолутним максимумом сушних периода у априлу; затим настаје оштар прелаз ка позно-пролећном, кишном времену. Апсо-

Сл. 14. Честине кишних и сушних периода у % у Т. Ужичу.

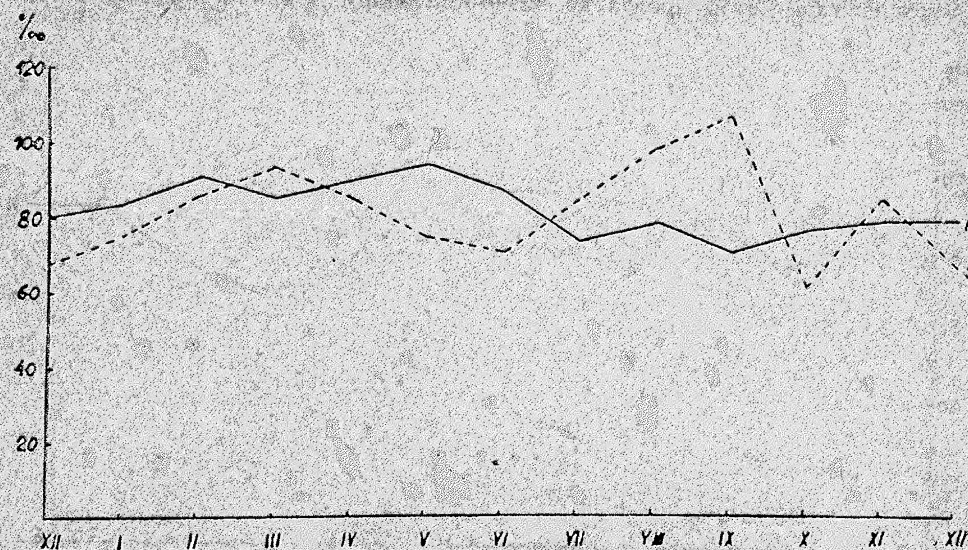
лутни максимум кишних периода је у мају. После пролетњих и летњих киша настаје прелазно раздобље у јулу, али оно није тако нагло, што свакако има повољног дејства на вегетацију. Већи део јесени и зима не показују нарочите разлике између честина кишних и сушних периода.

Сл. 15. Честине кишних и сушних периода у % у Ранковићеву.

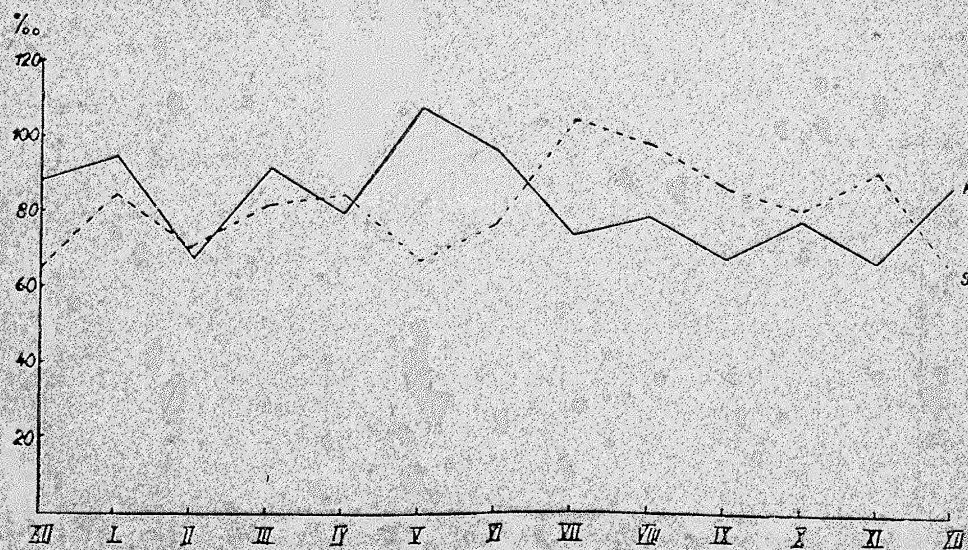

Графикони кишних и сушних периода за Титово Ужице и Ранковићево (сл. 14 и 15) доста се подударају. Према њиховим графиконима време би се могло овако окарактерисати: у почетку и крајем пролећа преовлађују кишне периоде а средином пролећа (у априлу) честине кишних и сушних периода су исте: то претставља променљиво време. Прва поло-

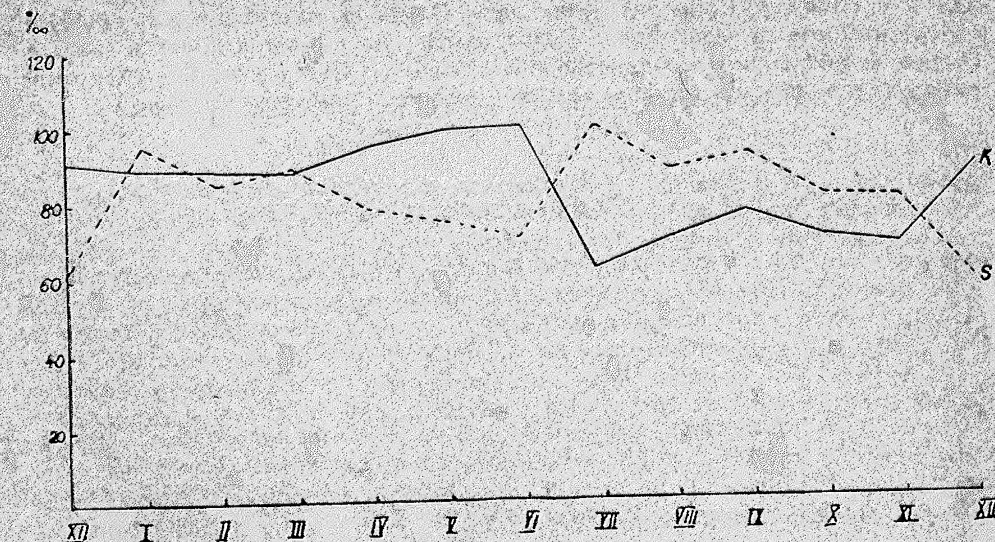
Сл. 16. Честине кишних и сушних периода у % у Крушевцу.

вина лета је кишна, а затим долази прелазно раздобље које је доста рано (у првој половини лета), и у Ранковићеву нарочито нагло. Друга половина лета и јесен су доста суви. Сушне периоде у Ранковићеву преовлађују до октобра затим настаје променљиво време. У Титовом Ужицу сушне периоде преовлађују до краја јесени.

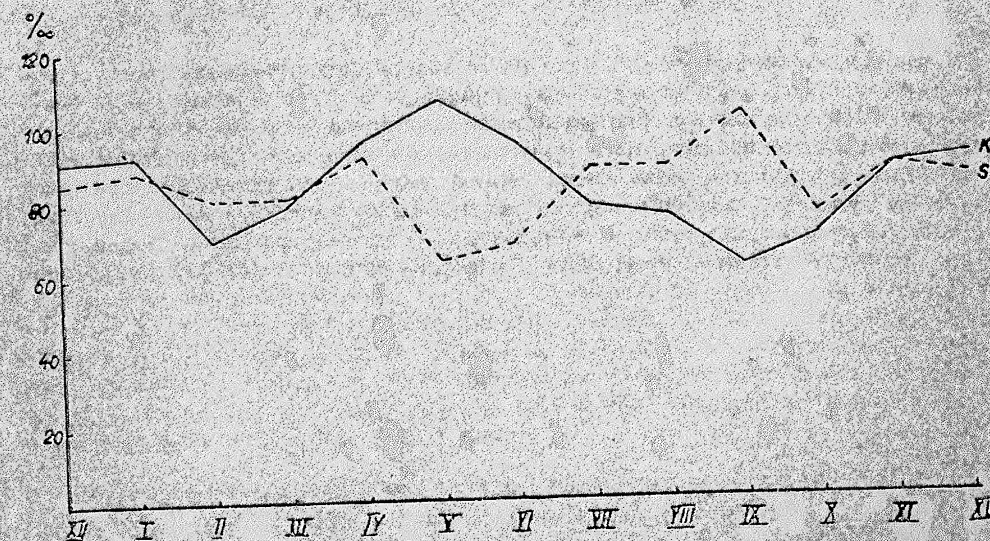
Сл. 17. Честине кишних и сушних периода у % у Нишу.

Однос кишних и сушних периода у Крушевцу се такође прилично подудара са односом у Ранковићеву, али само за период од априла до краја године. Апсолутни максимум и апсолутни минимум кишних периода падају на исте месеце: мај и септембар. Иначе, у Крушевцу зима и прва половина пролећа имају тенденцију наизменичног времена — кишне и сушне периоде се, међусобно не разликују много.

Сл. 18. Честине кишних и сушних периода у % у Врању.

Графикон Ниша (сл. 17) приказује нам наизменично променљиво време у току зиме и у првој половини пролећа. Затим долази нагли прелаз ка кишном времену које се завршава у првој половини лета. Тада опет настаје нагли прелаз ка сушном времену које траје до краја јесени.

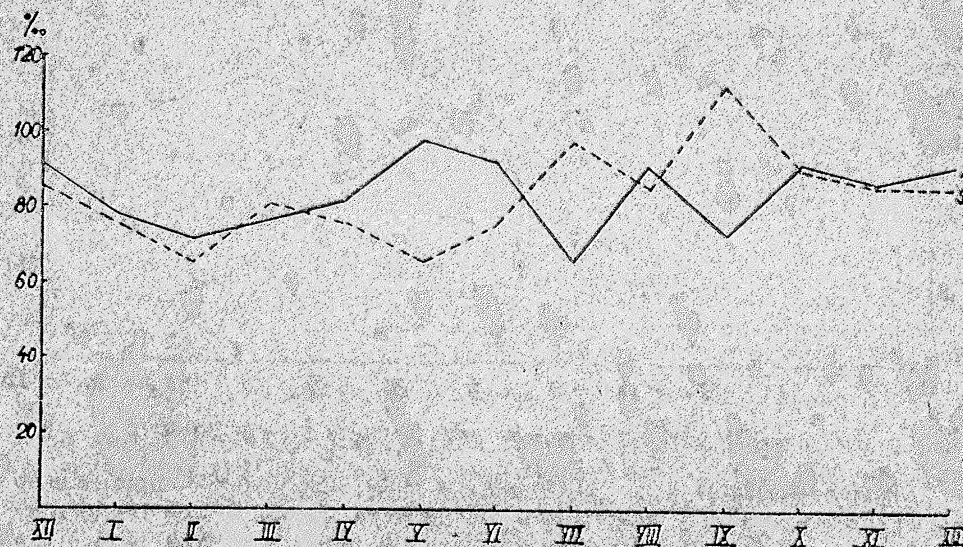

Сл. 19. Честине кишних и сушних периода у % у Кос. Митровици.

Слично време је и у Врању (сл. 18), изузев што пролећни кишни период почиње нешто раније (у марту) него у Нишу. Сем тога је прелаз од пролећног кишног ка летњем сушном периоду веома нагао; то свакако има врло велики негативан утицај на биљни свет.

Графикон Косовске Митровице (сл. 19) је веома сличан графикону Врања. У Косовској Митровици се истиче променљиво време крајем јесени и преко целе зиме до марта. Тада наступа кишно време које траје, као и у Нишу, до прве половине лета. Отада се кишни период смењује са сушним све до новембра. Прелаз између пролетњег кишног и летњег сушног периода није тако оштар као у Врању, као што крајем лета није тако велика разлика између честина сушних и кишних периода.

Сл. 20. Честине кишних и сушних периода у % у Пећи.

Најзад, графикон за Пећ (сл. 20) показује већу променљивост у смењивању честина кишних и сушних периода, али само у летњој половини године. Међутим, од октобра до априла имамо мање-више исти број кишних и сушних периода, што претставља наизменично променљиво време. Затим долази пролетње кишно време, које се већ почетком лета смењује се сушним. Ово сушно време траје само до августа, када се честине сушних периода такође изједначају са честином кишних. После тога опет наступа сушни период који траје до октобра. Овај јесењи сушни период је изразитији од летњег.

RÉSUMÉ

LES PÉRIODES DE PLUIE ET DE SÉCHERESSE DANS LA RÉPUBLIQUE POPULAIRE DE SERBIE

Introduction — La hauteur des précipitations les fréquences et la variabilité des précipitations quoique très détaillées ne donnent pas le vrai caractère des précipitations comme un élément climatique. Si on prend, par exemple, la hauteur mensuelle des précipitations de 120 mm, qui représente une assez grande hauteur, on verra que nous en aurons un autre effet d'une telle hauteur si elle est répartie régulièrement pendant 12 jours durant le mois, que durant 12 jours qui se succèdent et après lesquels vient une sécheresse de 18 jours. De même, une hauteur de précipitations de 1 mm aura une autre influence sur la végétation après une sécheresse de 5 jours, qu'après une sécheresse de 20 jours. C'est pourquoi nous avons entrepris d'évaluer les données des précipitations dans ce sens, pour recevoir une connaissance des jours de pluie qui se succèdent, de même que des jours sans pluie, qui se succèdent.

Les périodes de pluie et de sécheresse sont élues après la règle de Conrad (11, 123—124), qui a la forme suivante:

1. Comme période de pluie on prend les jours de pluie qui se succèdent avec la hauteur de pluie $\geq 0,3$ mm. On prend les jours de pluie séparés comme une période de longueur d'un jour.

2. Comme période de sécheresse on prend au moins cinq jours sans précipitations qui se succèdent. Les jours de pluie avec la hauteur de pluie de 0,2 et 0,1 mm sont aussi des jours secs. Si on a une période de durée de ≥ 5 jours, elle ne sera pas finie si après elle succède un jour de pluie de hauteur moins que 1 mm.

3. Les périodes de pluie et de sécheresse qui s'étendent de la fin d'un mois dans l'autre, appartiennent à celui dans lequel se trouve la plus grande partie de la période. Si on a la moitié de la période dans un mois, et l'autre moitié dans l'autre mois, on les attribue chez les périodes de sécheresse au mois précédent, et chez les périodes de pluie à ce mois, dans lequel se trouve la plus grande hauteur de pluie de la période. Si une période de sécheresse s'étend sur trois mois on l'attribue au mois moyen.

4. Pendant l'élaboration des périodes de pluie et de sécheresse il faut avoir au moins dix ans d'observations.

Tout le territoire dont les données sont évaluées est situé entre 42°33' et 45°56' de lat. N. et entre 19°09' et 22°30' de long. E (E de Greenwich). Dans cette étude les périodes de pluie et de sécheresse sont élaborées pour 20 stations météorologiques, qui ont les observations de 1925 à 1940. Séparément sont évaluées les données pour Belgrade de 1887 à 1949.

Répartitions des précipitations dans la République Populaire de Serbie.

Dans la première partie de cette étude se trouvent les données des hauteurs moyennes mensuelles et annuelles des précipitations pour Belgrade (1887—1947), qui se trouvent sur le tableau 1. Sur le tableau 2 est représenté le nombre moyen

des jours des précipitations $\geq 0,1$ mm, et sur le tableau 3 le nombre moyen des jours de précipitation $\geq 0,3$ mm. Sur le tableau 4 se trouvent les oscillations du nombre moyen des jours de $\geq 0,1$ mm et $\geq 0,3$ mm. On a calculé ces différences pour avoir la connaissance de combien de jours ont été dépassés pendant l'élaboration des périodes de sécheresse et de pluie, parce que dans notre étude on ne tient pas compte de jours de pluie qui ont une hauteur de 0,1 et 0,2 mm.

Sur le tableau 5 se trouvent les hauteurs moyennes des précipitations pour 20 stations durant les années 1925 à 1940. Le tableau 6 nous donne le nombre moyen des jours de pluie pour les mêmes stations comme dans le tableau précédent.

Les périodes de pluie

Répartition des périodes de pluie entre les mois

La seconde partie de cette étude se rapporte aux périodes de pluie. Les périodes de pluie de 1 longueur 1 à ≥ 10 jours sont élues de tous les matériaux des observations. Ces périodes sont groupées dans toutes les années et les sommes de leurs fréquences, rangées après la longueur des périodes, exposées dans les tableaux 7 à 28. Sur le tableau 7 se trouve la marche annuelle des fréquences des périodes de pluie à Belgrade durant les années 1887 à 1949. Sur les tableaux 8 à 11 se trouve la marche annuelle des fréquences des périodes de pluie pour Senta, Novi Sad, Vršac et Sremska Mitrovica. Sur les tableaux 12 et 13 sont exposées les données des périodes de pluie pour Koviljača et Valjevo. Les tableaux 14 et 15 nous donnent la marche annuelle des fréquences des périodes de pluie pour Belgrade (1925 à 1940) et Veliko Gradište. Les tableaux 16, 17 et 18 représentent la marche annuelle des fréquences des périodes de pluie pour Bukovo, Zaječar et Zagubica. Les tableaux 19 et 20 nous donnent les fréquences des périodes de pluie pour Kragujevac et Paraćin. Sur les tableaux 21, 22 et 23 se trouvent les fréquences des périodes de pluie pour Titovo Užice, Rankovićevo et Kruševac. Sur les tableaux 24 et 25 se trouvent les données des fréquences des périodes de pluie pour Niš i Vranje. Et enfin, sur les tableaux 26 et 27 se trouvent les données des fréquences des périodes de pluie pour Kosovska Mitrovica et Peć.

Faisant une analyse des données qui sont exposées dans les tableaux 7 à 28 on peut conclure:

1. Que le plus grand nombre des fréquences se trouve chez les périodes de pluie de durée 1, 2, 3 et 4 jours, et que ce nombre diminue peu à peu en augmentant la longueur de la période. La somme des nombres de toutes les autres périodes ensemble, est en relation avec les premières quatre groupes très petite.

2. Le plus grand total des périodes de pluie est presque chez toutes les stations au mois de mai, excepté chez quelques stations au mois de juin. La plus petite somme des périodes de pluie et presque partout au septembre.

Répartition des périodes de pluie entre les décades durant l'année

Pour l'agriculture nous avons évalué les fréquences des périodes de pluie pendant les décades durant toute l'année. Au moyen de cela on pourra voir quelle partie du mois, la première, la seconde ou la troisième sont le plus souvent fréquentées des périodes de pluie. C'est surtout nécessaire durant le temps de la semence et de la moisson. Ces données se trouvent exposées sur les tableaux 28 à 48, pour les mêmes stations comme sur les tableaux 7 à 28. De l'analyse de ces tableaux on voit que:

1. Le plus grand nombre des fréquences des périodes de pluie se trouve dans la troisième décade du mai, dans la seconde et la première partie du mai. Après mai c'est la seconde et la troisième décade de juin, la troisième d'octobre et la seconde décade du décembre.

2. Le plus petit nombre des fréquences des périodes de pluie est le plus souvent dans les mois de l'été et de l'automne: dans la seconde décade de l'octobre, dans toutes les trois décades du septembre, et dans la seconde et la troisième décade du juillet et août. Un petit nombre de fréquences se trouve aussi dans la seconde et la troisième décade de février et dans la première et seconde de mars.

Les périodes de pluie de durée 1 à 4 jours ont la plus grande fréquence, tandis que les périodes de durée 5 à ≥ 10 jours apparaissent rarement. C'est pourquoi ont été calculé les sommes des fréquences des périodes de pluie de durée 5 à 10 jours qui sont exposées sur le tableau 49. Les plus grands nombres des fréquences se trouvent le plus souvent dans l'octobre et le décembre. Le plus petit nombre des fréquences est à la fin du printemps, tandis qu'au mois de juillet elles n'existent presque pas du tout.

Le nombre moyen des jours durant les périodes de pluie

Pour la climatologie le nombre moyen des jours durant les périodes de pluie sont d'une très grande importance. Le nombre moyen des jours durant les périodes de pluie est calculé à la manière suivante: Tous les nombres des jours dans chaque période sont additionnés et le total est divisé par le nombre des fréquences des périodes. Ces données se trouvent sur le tableau 50.

Sur le tableau 51 se trouve le nombre moyen des jours durant les longues périodes de pluie (de durée ≥ 5 jours). Le nombre moyen des jours durant les longues périodes de pluie est calculé à la même manière comme le nombre moyen des jours durant les périodes de pluie.

Les extrêmes absolus maximales des longueurs des périodes de pluie-

Pour la climatologie sont aussi importantes les longueurs maximales absolues des périodes de pluie. Sur le tableau 52 se trouvent ces valeurs.

La probabilité des périodes de pluie-

Sur le tableau 53 se trouve la probabilité pour toutes les périodes de pluie ensemble, ne tenant pas compte de la longueur des périodes pour les années de 1925 à 1940, tandis que sur le tableau 54 est exposé la probabilité des jours de pluie de longueur ≥ 5 jours. Le tableau 55 nous donne la probabilité des périodes de pluie pour Belgrade après les groupes de durée des périodes de pluie de 1 à ≥ 10 jours.

Les périodes de sécheresse

Une période de sécheresse est un nombre de jours sans pluie de ≥ 5 jours qui se succèdent. Dans notre étude les périodes de sécheresse sont rangées après leur longueur de 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19 et ≥ 20 jours.

Répartition des périodes de sécheresse entre les mois

La fréquence des périodes de sécheresse pour chaque groupe de durée est exposée sur les tableaux 56—76. La somme des fréquences des périodes de sécheresse pour Belgrade se trouve sur le tableau 56. Les données pour les mêmes stations pour lesquels ont été élaborées les périodes de pluie se trouvent sur les tableaux 57 à 76.

Analysant les données se trouvant sur les tableaux 56 à 76 on peut conclure que:

1. Le plus grand nombre des périodes de sécheresse est pendant les six premières groupes de durée des périodes de 5 à 11 jours. La somme des autres périodes est aussi très grande et surtout les plus longues périodes, qui est presque chez toutes les stations assez grande.

2. La plus grande fréquence des périodes de sécheresse se trouve au mois de juillet et septembre, et le plus petit au mois de mai et décembre.

Répartition des périodes de sécheresse après les décades entre l'année

Les périodes de sécheresse sont évaluées à la même manière comme les périodes de pluie pour les décades de l'année et séparément pour chaque groupe de durée des périodes. Ces données se trouvent sur les tableaux 77 à 97. L'analyse de ces tableaux nous montre que:

— la plus grande fréquence des périodes de sécheresse se trouve dans la troisième décade de juillet et la troisième de novembre.

— la plus petite fréquence des périodes de sécheresse se trouve dans la première décade du mois de mai et la seconde décade de décembre.

Le tableau 98 nous donne la fréquence des périodes de sécheresse qui ont une durée de ≥ 15 jour.

Le nombre moyen des jours durant les périodes de sécheresse

Sur le tableau 99 se trouvent les données des nombres moyens de la durée des périodes de sécheresse de durée ≥ 5 jours. Les plus longues durée moyennes des périodes de sécheresse se trouvent dans les mois juillet, août, septembre et octobre. Les plus longues durées moyennes sont entre 9,9 et 14,0 jours. Les plus courtes durées moyennes se trouvent presque chez toutes les stations au mois de mai avec peu d'exceptions au juin et avril.

Le tableau 100 nous donne le nombre moyen des jours durant les longues périodes de sécheresse de durée ≥ 15 jours. Les valeurs qui se trouvent sur ce tableau varient de 15,0 à 33,5 jours.

Les extrêmes maximaux absolus de longueur des périodes de sécheresse

Ces valeurs se trouvent sur le tableau 101. De l'analyse de ces données on voit que la longueur absolue sur tout le territoire est 61 jours (Vranje).

La probabilité des périodes de sécheresse

Le tableau 102 nous donne les valeurs de la probabilité de l'apparition des périodes de sécheresse ne tenant pas compte de la longueur des périodes. Tandis que le tableau 103 représente la probabilité des longues périodes de sécheresse c'est à dire de longueur ≥ 15 jours. Sur le tableau 104 se trouvent les probabilités d'apparitions des périodes de sécheresse pour Belgrade, pour chaque groupe de périodes séparément.

Analyse des valeurs de la température et de l'humidité relative en % pendant les périodes de sécheresse qui ont une longueur de ≥ 15 jours.

Les effets de la sécheresse sur la végétation sont très graves à cause du manque de l'humidité dans le sol, d'une très haute température et d'une humidité relative de l'air très petite. C'est pourquoi, nous avons séparé pour chaque période de sécheresse de longueur ≥ 15 jours pour trois stations (Novi Sad, Belgrade et Niš) les températures maximales et les valeurs de l'humidité relative en % de 14 heures pour les mêmes jours durant les périodes de sécheresse.

Les données pour la température maximale et l'humidité relative de l'air en % pendant les périodes de sécheresse à Novi Sad.

Comme représentant de la Vojvodina nous avons pris Novi Sad. Les données pour Novi Sad se trouvent sur le tableau 105. La première colonne nous donne l'année, la seconde les dates du commencement et la fin de la période, la troisième la durée de la période en jours. La température maximale est évaluée à la manière suivante: la moyenne durant toute la période, la température

du commencement et de la fin de la période, la plus haute valeur absolue de toute la période avec la date du jour de l'apparition, et la plus basse valeur avec la date du jour de l'apparition. L'humidité relative de 14 heures en % pendant la période de sécheresse est calculée et exposée auprès de la température maximale. Au premier plan se trouve l'humidité relative moyenne pour toute la période, après cela l'humidité relative du commencement et de la fin de la période, la plus grande valeur pendant la période avec la date du jour de l'apparition, et la plus petite valeur avec la date de l'apparition.

Les données de la température maximale et de l'humidité relative en % de l'air pendant les périodes de sécheresse à Belgrade.

Ces données se trouvent exposées sur le tableau 106, elles sont évaluées à la même manière comme les données pour Novi Sad.

Les données de la température maximale et de l'humidité relative en % de l'air pendant les périodes de sécheresse à Niš.

Les valeurs pour Niš se trouvent sur le tableau 107.

De l'analyse des résultats chez toutes les trois stations on arrive à la conclusion suivante:

— les températures maximales moyennes, si on les compare avec les températures maximales du même mois sont assez hautes.

— au commencement de la période la température maximale est plus basse que la température maximale de la fin de la période.

— la température maximale absolue durant chaque période est en même temps la valeur maximale absolue pour les mois auxquels la période appartient,

— l'amplitude entre la plus basse valeur absolue et la plus haute est assez grande,

— l'humidité relative moyenne durant la période est assez plus basse que l'humidité relative moyenne du mois, auquel la période de sécheresse appartient,

— au commencement de la période l'humidité relative est assez grande, tandis que la fin est caractérisée par une petite valeur, qui est sauf quelques valeurs d'hivers, presque exclusivement sous 40%,

— les plus grandes valeurs de l'humidité relative ne dépassent pas en été 80%, tandis qu'elles se trouvent en hiver entre 90 et 100%,

— les plus petites valeurs de l'humidité relative sont les mêmes, le plus souvent avec l'humidité relative du mois, et,

— les différences entre les valeurs les plus petits et les valeurs les plus grands de l'humidité relative sont assez grandes.

La représentation graphique des périodes de pluie et de sécheresse.

Pourque la relation des périodes de pluie et de sécheresse soit plus évidente durant l'année nous les avons représentées au moyen des graphiques sur les figures 1 à 20. Les lignes pleines (—) nous représentent les fréquences des périodes de pluie en %, tandis que les lignes en petits traits (- - -) nous donnent les fréquences des périodes de sécheresse en %.

СПИСАК ЛИТЕРАТУРЕ

- 1 Dr. C. Kassner: »Trockenheit und Dürre«, Das Wetter 1931, Seite 126—128.
- 2 J. Hoffmeister: Über die Bestimmung des Niederschlagscharakters der einzelnen Monate, Anhang zum Tätigkeitsbericht des Preussischen meteorologischen Instituts, Berlin, 1929.
- 3 A. Dieckmann: Geschlossene und gebrochene Niederschlags- und Trockenperioden, Bericht über die Tätigkeit des Preussischen Meteorologischen Instituts im Jahre 1930, Seite, 137—147.
- 4 A. Dieckmann: Niederschlags- und Trockenperioden in den ostfriesischen Marschen, Ein Beitrag zur landwirtschaftlichen Klimatologie, Das Wetter, 1930, Seite 305—311, 340—349, 369—380.
- 5 H. Uttinger: Die Niederschlagsverhältnisse der Südschweiz, Annalen der Schweizerischen meteorologischen Zentralanstalt 1945, Zürich 1946, Seite 31—34.
- 6 W. Dammann: Nasse und trockene Perioden in Harz in Abhängigkeit von der Wetterlage, Wissenschaftliche Abhandlungen, Band II, Nr. 8, Berlin 1937.
- 7 W. Knochenhauer: Dürre und Dürreperioden 1934, Wissenschaftliche Abhandlungen Band III, Nr. 9, Berlin 1937.
- 8 Alfred J. Henry: The great drought of 1930 in the United States, Monthly weather review, Volume 28, No. 9, Pages 351—354.
- 9 И. М. Горшенин: Полезашитные лесные полосы и борьба с засухой, Природа, Но 21949, стр. 3—23.
- 10 Victor Conrad: Methods in climatology, pages 123—124, Harvard University Press, Cambridge, Massachusetts, 1944.
- 11 Др. П. Вујевић: Опште црте Београдског поднебља, Споменица Симе М. Лозанића, стр. 129—245, 1922, Београд.
- 12 М. Милосављевић: Температурни и кишни односи у Н. Р. Србији, Годишњак Пољопривредно-шумарског факултета, Београд, 1928.
- 13 Катарина Милосављевић: Јакe кише и пљускови у Београду, Гласник Српског географског друштва, број 1, 1949, Београд, стр. 13—22.
- 14 Dr. Rudolf Geiger: Die Auswirkungen der Dürre, Meteorologische Rundschau, 1 Jahrgang, Heft 17/18 1948, Seite 513—516.

САДРЖАЈ

УВОД — — — — —	3
Преглед падавина у Н. Р. Србији — — — — —	7
Кишне периоде — — — — —	9
Распоред кишних периода по месецима; Распоред кишних периода по декадама у току године; Средњи период кише у данима; Апсолутне максималне дужине кишних периода; Вероватноће јављања кишних периода.	
Сушне периоде — — — — —	42
Распоред сушних периода по месецима; Распоред сушних периода по декадама у току године; Средњи период суше у данима; Апсолутне максималне дужине сушних периода; Вероватноћа јављања сушних периода.	
Анализа температуре ваздуха и релативне влажности за време сушних периода чија је дужина 15 дана — — — — —	83
Подаци о максималној температури и релативној влажности ваздуха за време сушних периода у Новом Саду; Подаци о максималној температури и релативној влажности ваздуха за време сушних периода у Београду; Подаци о максималној температури и релативној влажности ваздуха за време сушних периода у Нишу.	
Графички приказ кишних и сушних периода — — — — —	93
Résumé: Les périodes de pluie et de sécheresse dans la République Populaire de Serbie — — — — —	105
Списак литературе — — — — —	110

Технички опремио
публициста: **Воја Ж. Поповић**
Штампање завршено јуна 1951 год.
Тираж 1500
Штампа Графичко предузеће „Вук Ка-
раџић“, погон „Слободан Јовић“, Стоја-
на Протића 52 — Београд

У току штампања ове књиге извршена је реоргани-
зација водопривредне службе, уместо комитета за водо-
привреду НРС основани су: Главна Управа за водоприв-
реду НРС и Институт за водну привреду НРС.

Уредништво